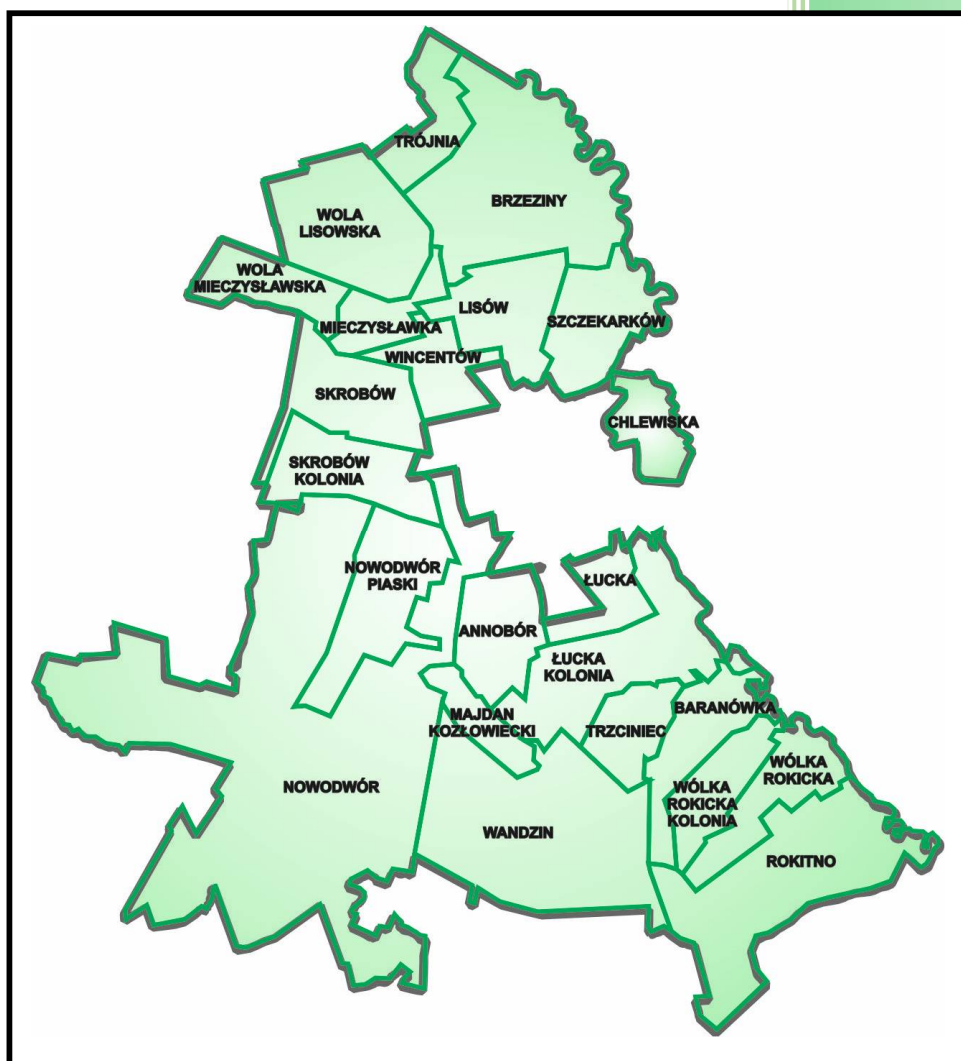

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Styczeń 2023

Wersja do wyłożenia, uwzględniająca uzupełnienia wynikające z uzgodnień i opiniowania projektu studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Autor prognozy:

mgr inż. Elżbieta Mazurek

Spis treści

1.	WPROWADZENIE.....	5
2.	PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	5
3.	CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	5
4.	MATERIAŁY WYJŚCIOWE.....	6
5.	METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	6
6.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
6.1.	CEL I ZAKRES STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LUBARTÓW.....	7
6.2.	POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI	14
7.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STUDIUM	20
7.1.	POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU	20
7.2.	POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU	22
7.3.	BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE	24
7.4.	ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE.....	26
7.5.	WODY POWIERZCHNIOWE	29
7.6.	WODY PODZIEMNE.....	30
7.7.	GLEBY.....	31
7.8.	WARUNKI KLIMATYCZNE.....	32
7.9.	SZATA ROŚLINNA.....	33
7.10.	FAUNA	35
7.11.	POWIĄZANIA PRZYRODNICZE.....	35
7.12.	WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE	36
7.13.	OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	39
8.	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I JEGO ODPORNOŚĆ NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI..	40
8.1.	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	40
8.2.	HYDROSFERA.....	42
8.3.	PEDOSFERA.....	45
8.4.	BIOSFERA.....	46
8.5.	KLIMAT AKUSTYCZNY.....	47
8.6.	PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE.....	47
9.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM	48
10.	PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA ZAPROPONOWANYCH ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW	49
11.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWANYM DOKUMENCIE	52
12.	PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA	55
12.1.	IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCE ZE ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	55
12.2.	INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO..	76
13.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM.....	77
14.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM.....	77
15.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	77
16.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	78

1. WPROWADZENIE

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubartów”, opracowywanego na podstawie uchwały Nr XXIV/194/21 Rady Gminy Lubartów z dnia 23 sierpnia 2021 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubartów”.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawę prawną sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.). Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy, postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, studium i programu, obejmujące w szczególności: uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,

- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

3. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Określa go *art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...)*, zgodnie z którym prognoza zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jego przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy oraz cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania;

przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko;
- rozwiązania alternatywne, o ile zostanie wykazane, że istnieją możliwości ich wprowadzenia.

Zgodnie z *art. 52 ust. 1 ustawy* o oś informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie analizowanego dokumentu. Zakres prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie – pismo znak: WOŚ.411.18.2022.AŁ z dnia 14 marca 2022 roku oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Lubartowie - pismo znak: ONS-NZ.9027.2.22.2022 z dnia 10 marca 2022 roku.

4. MATERIAŁY WYJŚCIOWE

Prognozę dotyczącą projektu Studium sporządzono w oparciu o dostępne materiały, publikacje mapowe, literaturę oraz własne obserwacje terenowe. Opracowanie wykonano na podstawie:

- wizji terenu;
- analizy projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubartów;
- analizy obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubartów zatwierdzonego uchwałą Nr XXX/152/01 z dnia 18 czerwca 2001 r., z późniejszymi zmianami;
- analizy ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów gospodarowania odpadami i powierzchniowej eksploatacji surowców w obrębach Rokitno i Wólka Rokicka uchwalonego, zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Lubartów, uchwalonego uchwałą nr XXXIII/247/14 z dnia 28 lutego 2014 roku,
- analizy opracowania ekofizjograficznego podstawowego z 2008 roku;
- analizy archiwalnych materiałów fizjograficznych i geologicznych;
- analizy Raportów o stanie środowiska województwa lubelskiego;
- literatury przedmiotu i obowiązujących w dniu podjęcia uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu zmiany Studium, aktów prawnych (spis w załączeniu).

5. METODY BADAWCZE ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Informacje uzyskane z materiałów wymienionych powyżej oraz podczas wizji terenowych pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na ich podstawie określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód

i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem oraz jego najbliższego otoczenia.

Ponadto w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu zmiany Studium oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy, podatności poszczególnych terenów na degradację oraz konieczności przeprowadzenia przekształceń funkcjonalno-przestrzennych omawianego obszaru.

Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń projektu Studium. Ponieważ na etapie Studium nie są określone konkretne realizacyjne rozwiązania technologiczne, prognoza ma jedynie charakter jakościowy.

6. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

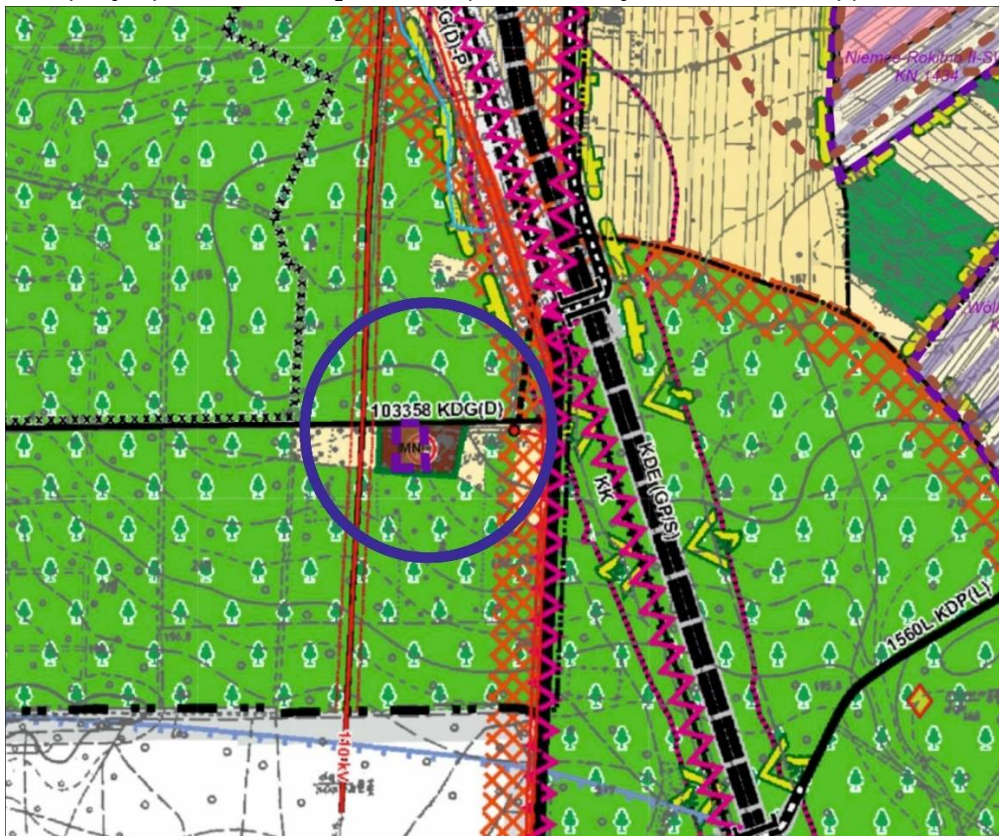
6.1. CEL I ZAKRES STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LUBARTÓW

Zgodnie z *art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* celem opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej gminy/miasta, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Studium stanowi podstawowe narzędzie dla prowadzenia polityki przestrzennej, w tym kształtowania ładu przestrzennego, rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury.

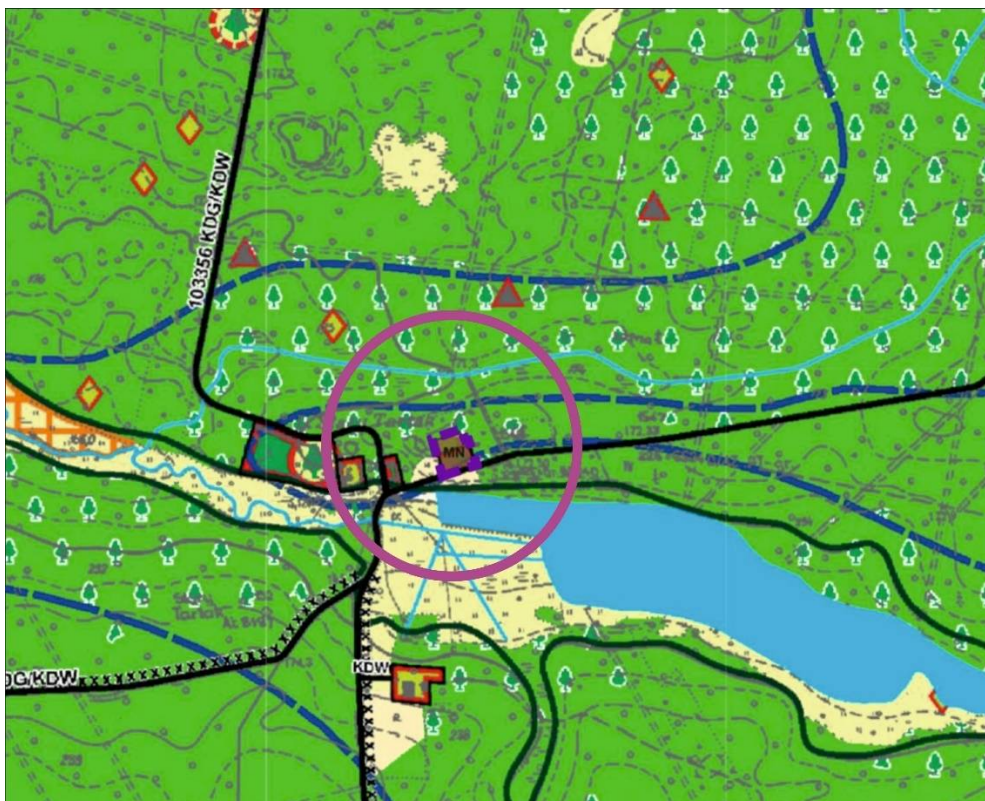
W projekcie zmiany Studium dokonano zmian w kierunkach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie:

- zmiany przeznaczenia terenów leśnych, zabudowanych obiektami leśniczówek, pod funkcje mieszkaniowe – położone w obrębach ewidencyjnych Wandzin i Nowodwór,
- przeznaczenie nowych terenów pod funkcje zabudowy zagrodowej w obrębach ewidencyjnych Lisów, Wandzin, Skrobów Kolonia, Mieczysława,
- przeznaczenie nowych terenów pod funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej w obrębie ewidencyjnym Majdan Kozłowiecki,
- przeznaczenie terenu w obrębie ewidencyjnym Nowodwór pod funkcje parkingu przy cmentarzu komunalnym,
- przeznaczenie terenów pod powierzchnią eksploatację kopalin z dopuszczeniem obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii – elektrowni fotowoltaicznych o mocy powyżej 500 kW wraz z ich strefami ochronnymi – w obrębach Rokitno, Wólka Rokicka, Wólka Rokicka Kolonia i Baranówka,
- przeznaczenie terenów pod funkcje usługowe w obrębie Łucka Kolonia.

Teren zmiany studium położony w obrębie Wandzin – zmiana przeznaczenia terenu lokalizacji byłej leśniczówki pod funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

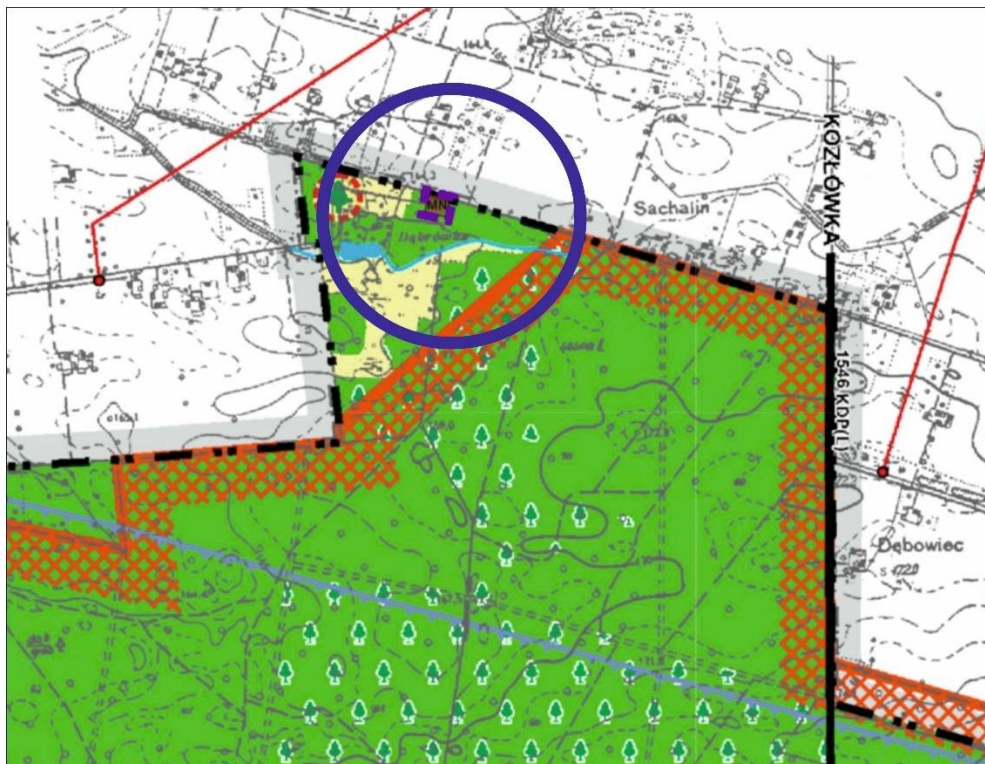
Teren zmiany studium położony w obrębie Nowodwór – zmiana przeznaczenia terenu lokalizacji byłej leśniczówki pod funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

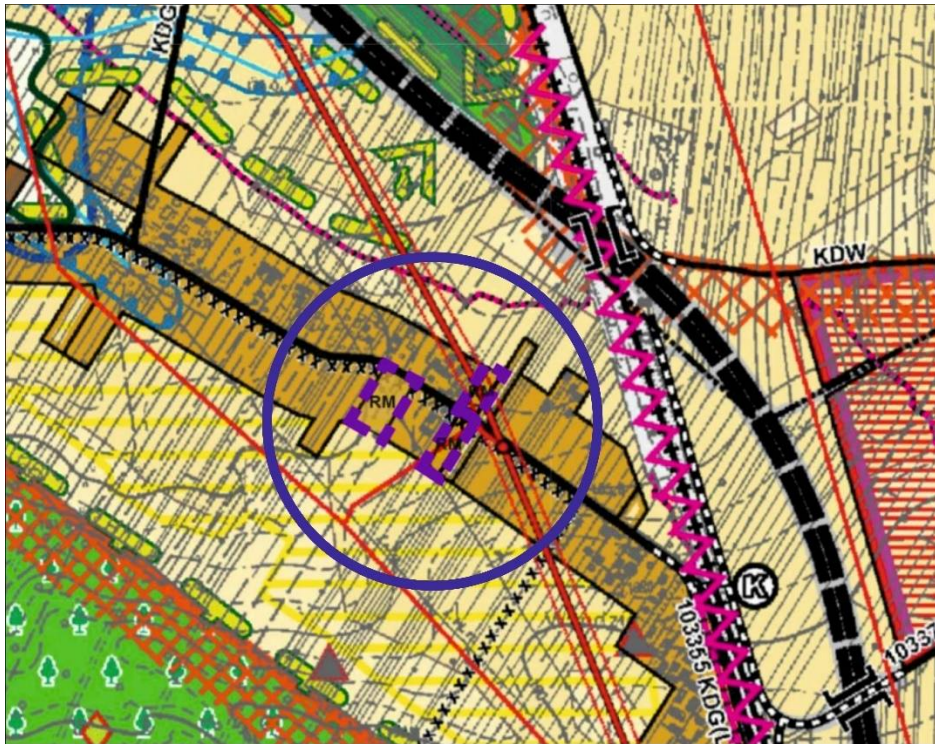
Teren zmiany studium położony w obrębie Nowodwór – zmiana przeznaczenia terenu lokalizacji byłej leśniczówki pod funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

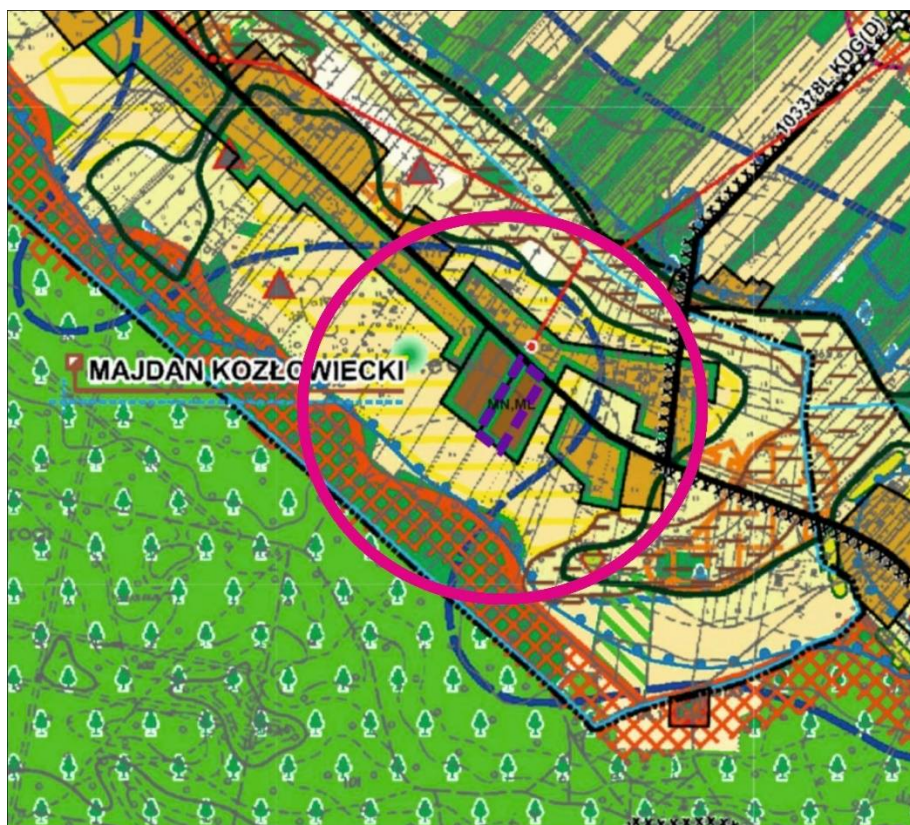
Teren zmiany studium położony w obrębie Nowodwór – zmiana przeznaczenia terenu lokalizacji byłej leśniczówki pod funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

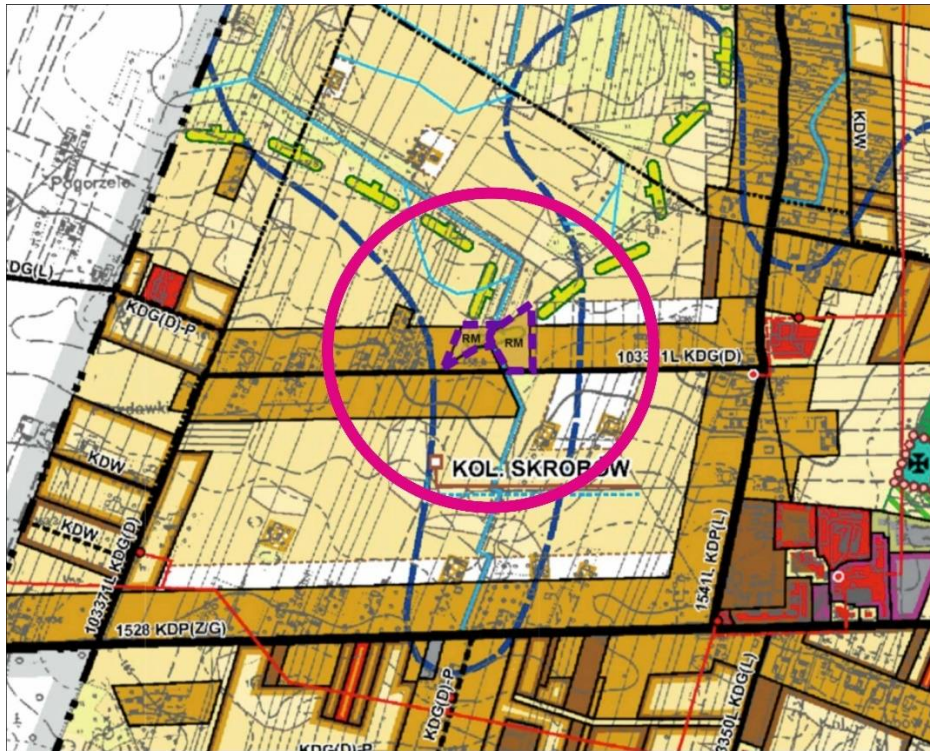
**Tereny zmiany studium położone w obrębie Wandzin –
wprowadzenie nowej zabudowy zagrodowej w ciągu istniejącej zabudowy**

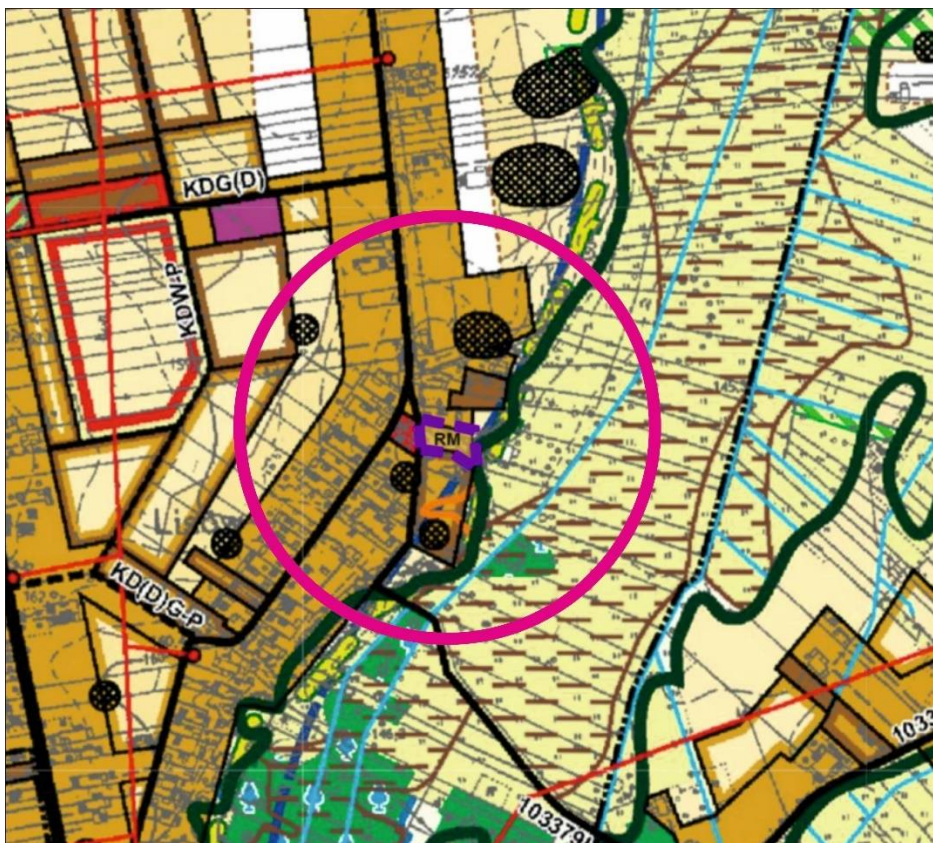
**Teren zmiany studium położony w obrębie Majdan Kozłowiecki –
Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy zagrodowej pod funkcje zabudowy
mieszaniowej i letniskowej**

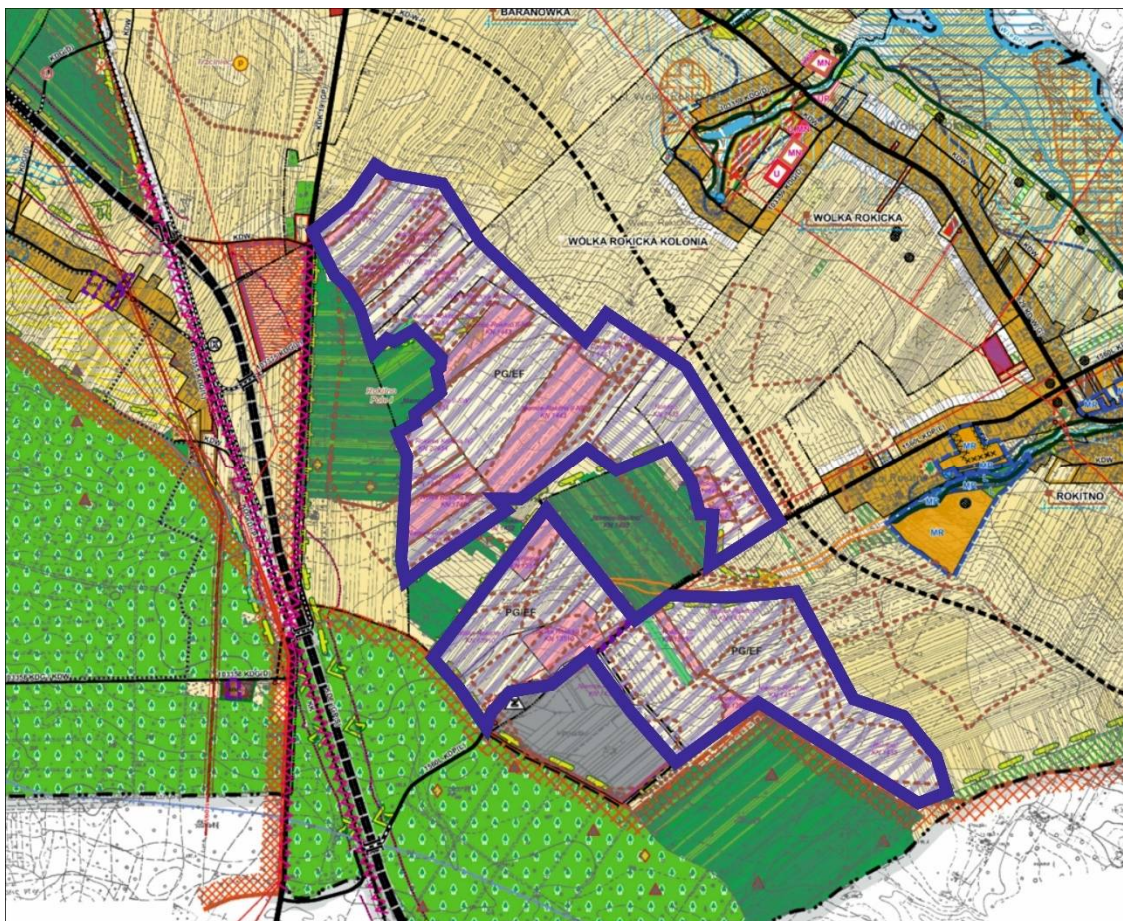
**Tereny zmiany studium położone w obrębie Skrobów Kolonia –
wprowadzenie nowej zabudowy zagrodowej w ciągu istniejącej zabudowy**

**Teren zmiany studium położony w obrębie Lisów–
wprowadzenie nowej zabudowy zagrodowej w ciągu istniejącej zabudowy**

**Tereny zmiany studium położone w obrębach Rokitno, Wólka Rokicka,
Wólka Rokicka Kolonia i Baranówka –
rozszerzenie funkcji terenu przeznaczanego pod eksploatację kopalni o lokalizację
instalacji fotowoltaicznych o mocy powyżej 500 kW
oraz umożliwienie rekultywacji terenów z wykorzystaniem odpadów wydobywczych**

Naczelnym celem polityki przestrzennej wyrażonej w projekcie Studium jest kształtowanie struktury przestrzennej sprzyjającej zrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów i walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu i jakości życia oraz trwałym zachowaniem wartości środowiska.

6.2. POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt Studium jest komplementarny w swoich założeniach z dokumentami o charakterze programowym i strategicznym na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym. Zapisy projektu Studium są zgodne z następującymi dokumentami:

❖ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r., to dokument określający kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym.

Zgodnie z PZPWL, w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego gmina Lubartów położona jest w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie gospodarki hodowlanej (podstrefa mozaikowa łąkowo-leśno-polna). W związku z tym przyjmuje się zasadę nadrzędności działań służących utrzymaniu i wzmocnieniu funkcji podstawowych (wiodących) oraz preferencje rozwojowe, nakazujące zachowanie naturalnych wartości zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zrównoważony rozwój gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących. Gmina Niedźwiada położona jest w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym - wiejskim obszarze funkcjonalnym, uczestniczącym w procesach rozwojowych, dla którego PZPWL określa cele rozwojowe zagospodarowania przestrzennego m.in.:

- stworzenie warunków dla integracji funkcjonalnej z miastami – włączenie obszarów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe;
- zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej;
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej;
- dywersyfikacja sektorowa gospodarki rolnej.

Obszar gminy Lubartów położony jest w zasięgu oddziaływania ośrodka metropolitalnego i wchodzi w skład obszaru funkcjonalnego o znaczeniu ponadregionalnym w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym.

Cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego:

- wzmocnienie funkcji metropolitalnych rdzenia LOM jako ośrodka polaryzacji wiedzy i innowacji,
- wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych ośrodków osadniczych LOM,
- krystalizowanie struktury przestrzennej LOM w kierunku jej optymalizacji funkcjonalnej.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa gmina Lubartów wchodzi w skład obszarów wiejskich uczestniczących w procesach rozwojowych, dla których określone zostały cele rozwoju:

- stworzenie warunków dla integracji funkcjonalnej z miastami - włączenie obszarów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe,
- zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej,
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej,
- dywersyfikacja sektorowa gospodarki rolnej.

Gmina Lubartów położona jest również w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym, tj. w „Obszarze funkcjonalnym Dolny Wieprz”. Dla obszaru, jako wiodące kierunki zagospodarowania, PZPWL wskazuje:

- wykorzystanie rezerw obszarów ogroblowanych dla potrzeb gospodarki rybackiej,
- wykorzystanie gleb do uprawy roślin energetycznych,
- rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki turystyczne, w tym wodny na Wieprzu) i usług obsługi turystyki,
- rozwój gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych.

Na terenie gminy Lubartów w PZPWL wymienione zostało zadanie inwestycyjne celu publicznego:

- budowa drogi ekspresowej – S-19
- rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 815 relacji: Wisznice, Parczew, Siemień, Lubartów od km 26+662 do km 61+015
- rozbudowa drogi nr 829 relacji: Łucka – Łęczna – Biskupice od km 0+067 do km 21+962
- modernizację linii kolejowej nr 30 Lubartów – Parczew.

❖ **Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku**

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku została przyjęta Uchwałą Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r. Dokument określa strategiczne cele rozwoju regionu lubelskiego:

- ✓ Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych:
 - Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych
 - Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne
 - Rozwój współpracy w sektorze rolno-spożywczym
 - Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych
- ✓ Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych:
 - Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej
 - Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych)
 - Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich
 - Ochrona walorów środowiska
- ✓ Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu:
 - Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii
 - Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw
 - Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej
 - Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu
- ✓ Wzmacnianie kapitału społecznego:
 - Rozwijanie kapitału ludzkiego
 - Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych
 - Włączenie i integracja społeczna
 - Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej

- Bezpieczeństwo publiczne
- Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania.

W SRWL wskazane zostały Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), które stanowią przestrzenne odzwierciedlenie potencjałów i problemów rozwojowych, zidentyfikowanych na obszarze województwa. Stanowią one wyznacznik obszarów o szczególnych potencjałach rozwojowych, jak również obszarów problemowych o znaczeniu priorytetowym dla samorządu województwa. Strategia wskazuje gminę Lubartów jako: **Podlaski Obszar Strategicznej Interwencji**
Kierunki interwencji / tematyczne obszary wsparcia Podlaskiego OSI w kontekście realizacji celów SRWL:

1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych

- Rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji

2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej

- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17 i S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast

Przedsięwzięcia flagowe:

- Budowa autostrady A2;
- Realizacja drogi ekspresowej Via Carpatia / S19;
- Przebudowa drogi krajowej nr: DK63, w tym budowa obwodnicy Łukowa w ciągu dróg krajowych nr 63 i 76;
- Rozbudowa dróg wojewódzkich nr: DW806, DW807, DW809, DW811, DW812 w tym budowa wschodniej obwodnicy Białej Podlaskiej (DW811/DW812) oraz wschodniej obwodnicy Międzyrzecza Podlaskiego (DW813).
- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny

Przedsięwzięcia flagowe:

- Modernizacja linii kolejowej E 20/C-E20 na odcinku Siedlce – Terespol;
- Modernizacja linii kolejowej nr 12/C-E20 Skierniewice – Łuków;
- Zwiększenie dostępności magistrali E20 i C-E20 poprzez poprawę stanu technicznego przyległych linii kolejowych;
- Modernizacja, w tym elektryfikacja linii kolejowej nr 30 relacji Łuków – Lublin Północny;
- Budowa linii kolejowej nr 631 (Milanów – Biała Podlaska – Fronołów);
- Przebudowa dworca kolejowego w Łukowie.
- Rozwój lokalnych układów drogowych zapewniających dostęp do miejsc koncentracji podstawowych usług, a także infrastruktury sprzyjającej elektromobilności

2.3. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich

- Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
- Przeciwdziałanie wykluczeniu transportowemu
- Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów (w tym rewitalizacja),
- Poprawa dostępności do świadczonych podstawowych usług społecznych
- Zwiększenie dostępności usług telekomunikacyjnych świadczonych na poziomie lokalnym

- Wspieranie usług publicznych służących rozwijaniu działalności kulturalnej, wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej i budowie społeczeństwa obywatelskiego

2.4. Ochrona walorów środowiska

- Wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek
- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności

Przedsięwzięcia flagowe:

- Opracowanie planów ochrony oraz planów zadań ochronnych dla obszarów objętych prawną formą ochrony przyrody;
- Aktualizacja lokalnych dokumentów planistycznych w zakresie uwzględnienia działań i warunków zagospodarowania wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych.

3.2. Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw

- Rozwijanie sektora logistycznego (infrastruktura, systemy zarządzania, usługi, kompetencje i umiejętności kadr)

3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu

- Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych

4.4. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej

- Wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej (budowa i rozbudowa przejść granicznych oraz dostosowanie ich do obsługi ruchu turystycznego) oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna)

Przedsięwzięcia flagowe:

- Przebudowa kolejowego przejścia granicznego Terespol – Brześć;
- Wspieranie rozbudowy istniejącej oraz budowy nowej infrastruktury poprawiającej dostępność do przejść granicznych (drogi, linie kolejowe, parkingi buforowe, infrastruktura turystyczna).

❖ Program ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do 2023

Priorytetowymi obszarami przyszłej interwencji w ramach Programu Ochrony Środowiska powinny być:

- ochrona powietrza i klimatu - w zakresie ograniczenia niskiej emisji pyłów i poprawy jakości powietrza;
- ochrona przed zagrożeniem hałasem - w zakresie ograniczenia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas drogowy;
- gospodarowanie wodami - w zakresie poprawy jakości oraz ilości wód powierzchniowych i podziemnych;
- gospodarka wodno-ściekowa - w zakresie efektywnych rozwiązań dla gromadzenia i oczyszczania ścieków w zabudowie rozproszonej.

❖ **Program ochrony środowiska dla powiatu lubartowskiego na lata 2018 – 2020 z perspektywą do roku 2024**

Celem strategicznym Programu jest „Zrównoważony rozwój powiatu lubartowskiego przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego”. Obszar przyszłej interwencji obejmować powinien:

- I. Ochronę klimatu i jakości powietrza.
- II. Zagrożenie hałasem.
- III. Pola elektromagnetyczne.
- IV. Gospodarowanie wodami.
- V. Gospodarkę wodno – ściekową.
- VI. Zasoby geologiczne.
- VII. Gleby.
- VIII. Gospodarkę odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
- IX. Zagrożenia poważnymi awariami.

❖ **Gminny Program Rewitalizacji Gminy Lubartów na lata 2017-2023**

Dokument przyjęty został uchwałą Rady Gminy Lubartów Nr XXXI/211/17 z dnia 31 sierpnia 2017 roku. Wyznaczone zostały obszary do rewitalizacji: sołectwo Annobór, sołectwo Brzeziny, sołectwo Nowodwór-Piaski, sołectwo Nowodwór, sołectwo Skrobów, sołectwo Wola Lisowska, sołectwo Wola Mieczysławska.

Obszary objęte zmianą studium nie są położone w granicach zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych i obszarów wskazanych do rewitalizacji.

❖ **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Lubartów**

Dokument przyjęty został uchwałą Nr XV/95/15 Rady Gminy Lubartów z dnia 29 grudnia 2015 roku.

Celem nadrzędnym Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lubartów jest: „Poprawa jakości powietrza na terenie całej gminy, szczególnie w wyznaczonych obszarach, na których odnotowano przekroczenia, poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń”.

Obszary, na których notuje się przekroczenia lub większe natężenie emisji, to szczególnie tereny zwartej zabudowy (niska emisja) oraz tereny wzdłuż ciągów komunikacyjnych (hałas, emisja CO₂ i pozostałych zanieczyszczeń).

Cele pośrednie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lubartów:

- wyraźne oszczędności w budżecie, dzięki ograniczeniu i optymalizacji zużycia energii elektrycznej, a także innych mediów,
- udoskonalenie zarządzania energią,
- poprawa jakości powietrza poprzez realizację Programu Ochrony Powietrza (POP) dla Strefy Lubelskiej,
- lepszy wizerunek władz samorządowych w oczach mieszkańców,

- redukcja o 7% emisji CO₂ w stosunku do prognozowanego wzrostu emisji CO₂ dla 2020 r. w wariantcie braku realizacji działań wspierających gospodarkę niskoemisyjną,
- zwiększenie do roku 2020 udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, w tym o 5% z biomasy i geotermii łącznie (dla paliw wykorzystywanych w ciepłownictwie) i do 10% z energii słonecznej (kolektory i ogniwa fotowoltaiczne dla finalnej energii elektrycznej),
- redukcja o 10% zużycia do roku 2020 energii finalnej (z pominięciem finalnej energii elektrycznej) przypadającej na 1 mieszkańca.

Realizując wyznaczone cele na rok 2020, polityka władz Gminy będzie ukierunkowana na osiągnięcie do roku 2020 i później:

- możliwie neutralnego dla środowiska i życia mieszkańców wpływu działań władz Gminy na rzecz ograniczenia emisji,
- maksymalnej termomodernizacji sektora publicznego i mieszkaniowego,
- maksymalnego wykorzystania technicznego potencjału energii odnawialnej na terenie gminy,
- zapewnienie maksymalnie największego udziału paliw o niskiej emisyjności CO₂,
- promocję oraz wspieranie mieszkańców w systematycznym zastępowaniu indywidualnych źródeł ciepła opartych na paliwach kopalnych źródłami niskoemisyjnymi,
- zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
- promocję transportu zbiorowego oraz indywidualnego – rowerowego.

Kierunki działań:

- Ograniczanie wielkości tzw. niskiej emisji
- Ograniczanie zadymienia
- Ograniczanie zagrożeń dla zdrowia ludzi związanych z zanieczyszczeniami ze źródeł komunikacyjnych
- Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych
- Zmiana nośników energii na bardziej ekologiczne, takie jak: gaz, olej opałowy, alternatywne źródła energii: energia słoneczna, energia z biomasy (m.in. wykorzystanie odpadów porolniczych, odpadów z terenów leśnych, własnych plantacji roślin energetycznych - w formie zrębek, peletu, brykietów, odpadów z terenów zielonych i ogrodów)
- Wprowadzanie programu oszczędności energii poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych
- Edukacja mieszkańców na temat zanieczyszczeń z niskiej emisji i szkodliwości spalania odpadów komunalnych w piecach domowych
- Promocja budownictwa pasywnego i/lub stosowanie energooszczędnych materiałów i technologii przy budowie nowych obiektów
- Sukcesywna realizacji programu gazyfikacji gminy
- Wspieranie rozwoju ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych oraz tworzenie ścieżek rowerowych

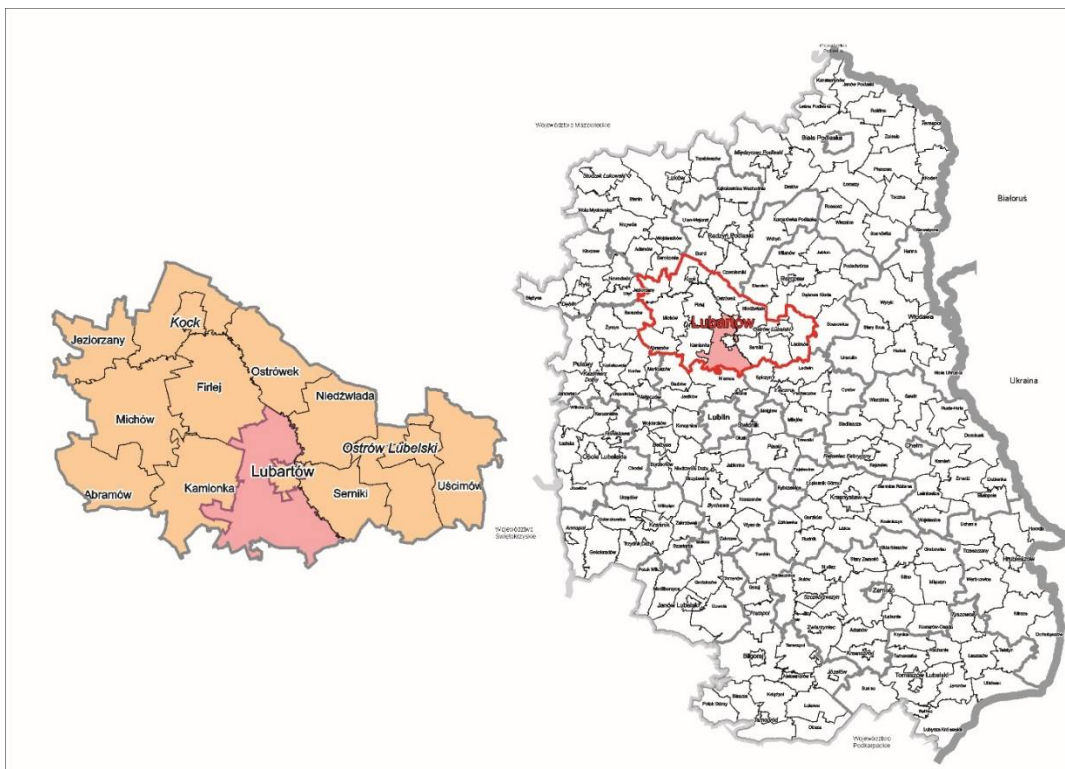
- Bieżąca modernizacja dróg i ciągów komunikacyjnych, w tym budowa stref zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych (strefy te powinny być komponowane z gatunków o dużej odporności na zanieczyszczenia oraz właściwie pielęgnowane, a ubytki uzupełniane)
- Podniesienie świadomości społecznej i budowa instalacji produkujących energię odnawialną
- Stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu konsultacji dotyczących OZE
- Popularyzacja i wdrożenie najlepszych praktyk w dziedzinie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w sferze rozwiązań technologicznych, organizacyjnych i finansowych.

7. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I KULTUROWEGO TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM STUDIUM

7.1. POŁOŻENIE, UŻYTKOWANIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Tereny zmiany studium rozproszone są na terenie całej gminy. W związku z powyższym stan zasobów środowiska naturalnego scharakteryzowano dla obszaru całej gminy Lubartów.

Gmina Lubartów położona jest w środkowej części województwa lubelskiego na terenie powiatu lubartowskiego. Od północy gmina Lubartów graniczy z gminą Firlej i Ostrówek. Od zachodu z gminą Kamionka, od wschodu z gminą Serniki i Niedźwiada, od południa z gminą Niemce i Spiczyn. Gmina Lubartów jest gminą wiejską, otaczającą miasto Lubartów pierścieniem o szerokości od 3 do 10 km. Gmina Lubartów położona jest w odległości ok. 20 km od Lublina.

Gmina Lubartów zajmuje obszar 158,94 km². W granicach gminy znajdują się 24 miejscowości: Annobór, Annobór-Kolonia, Brzeziny, Baranówka, Chlewiska, Lisów, Łucka, Łucka - Kolonia, Majdan Kozłowiecki, Mieczysławka, Nowodwór, Nowodwór - Piaski, Rokitno, Skrobów, Skrobów - Kolonia, Szczekarków, Trójnia, Trzciniec, Wandzin, Wincentów, Wola Lisowska, Wola Mieczysławska, Wólka Rokicka, Wólka Rokicka - Kolonia, w 23 sołectwach.

W 2021 roku liczba ludności w gminie wynosiła 11 917 osób.

Podział administracyjny gminy Lubartów

Gmina Lubartów cechuje się korzystnym położeniem w województwie lubelskim, co związane jest również z dobrą dostępnością komunikacyjną. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 19 relacji Białystok - Lublin - Rzeszów, drogi wojewódzkie: nr 815 - Wisznice - Parczew - Siemień - Lubartów, nr 828 relacji Garbów - Krasienin - Niemce - Jawidz oraz nr 829 relacji Łucka - Łęczna

- Biskupice. Sieć dróg krajowych i wojewódzkich uzupełniają drogi powiatowe o łącznej długości prawie 48 km oraz drogi gminne (łącznie 93 km).

Przez obszar gminy przebiega także normalnotorowa linia kolejowa nr 30 relacji Łuków – Lublin Północny. W zadaniach polityki regionalnej założono zwiększenie intensywności ruchu kolejowego: dla przewozów osobowych w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym, z wykorzystaniem szynobusów oraz dla transportu towarowego związanego m.in. z rozwojem stref przedsiębiorczości.

Przez teren gminy przebiega istniejąca napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia WN-110 kV, - relacji: Lublin (Rudnik) - Lubartów - Kock, stanowiąca główny element infrastruktury energetycznej zasilania gminy.

Infrastruktura techniczna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta. Ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzysta 96,7% ludności zamieszkującej gminę, przewyższając znacznie wskaźnik dla powiatu lubartowskiego (93%). Na terenie gminy funkcjonuje 5 ujęć wody na potrzeby bytowo-gospodarcze, usytuowane w miejscowościach: Nowodwór, Chlewiska, Wandzin, Rokitno i Skrobów.

Z sieci kanalizacyjnej korzysta 68% mieszkańców gminy (powiat lubartowski 51%). Ścieki z terenu gminy odprowadzane są do oczyszczalni w Lubartowie, w Rokitnie oraz w Skrobowie.

Na terenie gminy z sieci gazowej korzysta 26,6% mieszkańców. Długość sieci gazowej wynosi 76,3 km. Gmina Lubartów zaopatruje się w gaz przewodowy ziemny z gazociągu wysokiego ciśnienia DN 200/100 Samokłęski-Lubartów, poprzez stację redukcyjno-pomiarową we wsi Skrobów Kolonia.

Na terenie gminy funkcjonują dwa składowiska odpadów komunalnych:

- w Rokitnie, należące do gminy miejskiej Lublin, administrowane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie,
- w Nowodworze, prowadzone przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubartowie (gmina miasto Lubartów).

Gmina Lubartów wyróżnia się wysokim potencjałem krajobrazowo-turystycznym, wynikającym z walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny Wieprza oraz Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego, a także z dużą lesistością gminy.

7.2. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŹBA TERENU

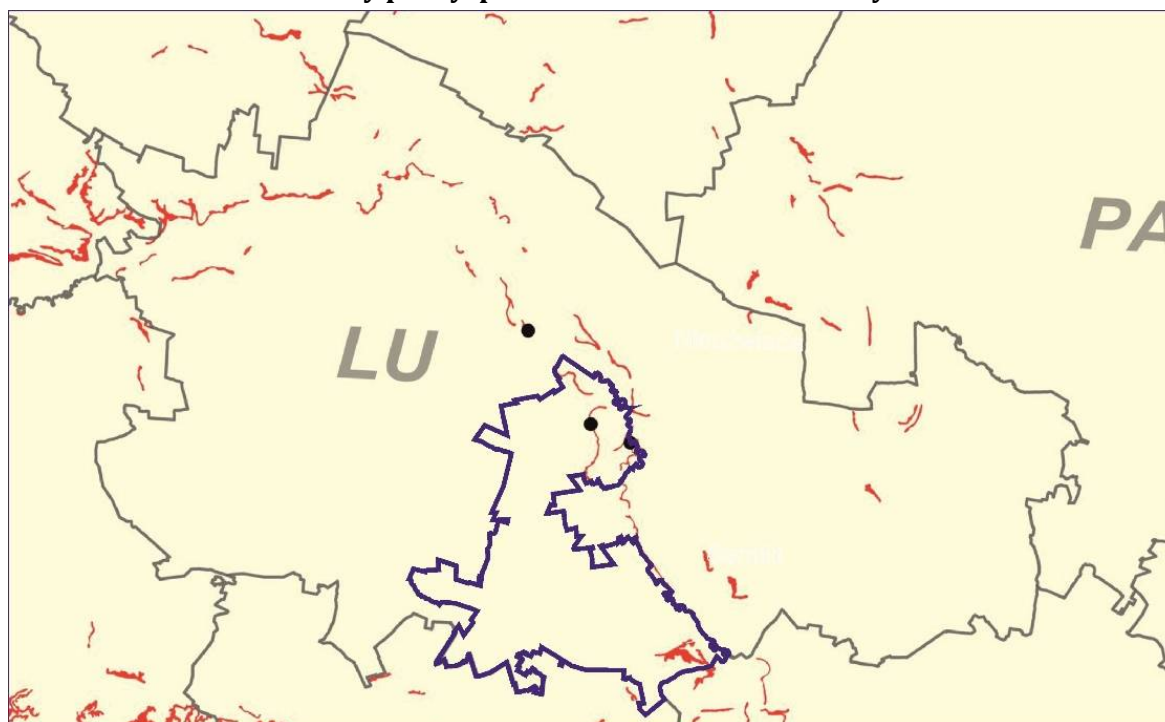
W podziale fizyczno-geograficznym (wg J. Kondrackiego „Regiony fizyczno-geograficzne Polski”, 2002 r.), obszar gminy położony jest w obrębie mezoregionu Wysoczyzna Lubartowska, wchodzącej w skład makroregionu Niziny Południowopodlaskiej. Krajobrazem naturalnym Wysoczyzny Lubartowskiej jest krajobraz równinny, miejscami przechodzący w falisty i wzgórzowy, będący jednym z gatunków krajobrazu peryglacialnego (A. Richling i A. Dąbrowski 1995). Cechami charakterystycznymi tego krajobrazu są: w hydrosferze – zróżnicowana głębokość wód podziemnych i rzadka sieć wód powierzchniowych (na obszarach wzgórzowych –

wody są głębokie, często piętrowe), w pedosferze – dominacja gleb rdzawych i bielcowych, zaś w roślinności potencjalnej – przewaga siedlisk tj.: bory mieszane i sosnowe oraz grądy.

Utworami powierzchniowymi Wysoczyzny są piaski wodno-lodowcowe, gliny zwałowe i pyły pochodzenia wodnego a także występujące w dolinach i obniżeniach terenu utwory organiczne (torfy). Główną rzeką jest Wieprz, który wraz z dopływami odwadnia obszar gminy. Między Milejowem a Lubartowem jest to odcinek przełomowy rzeki Wieprz. Szerokość doliny waha się od 3,0 do 4,0 km. W obrębie tarasu zalewowego dolina osiąga szerokość 0,5 – 1,5 km. Po prawej stronie rzeki taras zalewowy często jest bardzo wąski, osiągając kilkanaście metrów szerokości. Największa jego szerokość po tej stronie rzeki wynosi 700,0 m. Wysokości bezwzględne tarasu zalewowego wahają się od 143,0 do 155,0 m n.p.m. W jego obrębie występują starorzecza, podmokłości i torfowiska. Skarpa oddzielająca taras zalewowy od nadzalewowego wznosi się łagodnie po lewej stronie rzeki, natomiast po prawej jest stroma. Wysokości bezwzględne tarasu nadzalewowego po prawej stronie rzeki wahają się od 145,0 do 160,0 m n.p.m. Jest to płaska równina zbudowana z serii piasków o miąższości od kilkunastu metrów, w obrębie której występują drobne zagłębienia bezodpływowe oraz wydłużone obniżenia o kierunku południkowym wypełnione torfami, którymi prawdopodobnie płynął Wieprz. Cała dolina Wieprza jest zmeliorowana.

Na terenie gminy Lubartów zostały wyznaczone osuwiska oraz wskazane zostały obszary predestynowane do występowania ruchów masowych ziemi. Skoncentrowane są one wzdłuż krawędziowej doliny rzeki Wieprz w północnej części gminy, w okolicach miejscowości Szczekarków.

Obszary predysponowane do ruchów masowych

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny

7.3. BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GRUNTOWE

Pod względem geologicznym gmina Lubartów położona jest na terenie niecki mazowieckiej i lubelskiej. Jednostki te są fragmentem niecki brzeżnej - struktury zbudowanej z utworów kredowych przykrytych osadami trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi. Strop serii skał kredowych i paleoceńskich tworzą osady wykształcone jako margle z przewarstwieniami siwaka, kredy piszącej i jasnoszarych wapieni. Miejscami występują opoki i gezy. Głębokość występowania skał węglanowych wynosi od 10 do ponad 100 m p.p.t. Poziom wodonośny w utworach kredowych wykazuje niejednorodne połączenie z wodami występującymi w osadach czwartorzędowych, przy czym te zależności wynikają bezpośrednio z wykształcenia litologicznego nadkładu. Strop trzeciorzędowo - kredowy skał węglanowych zalega na głębokości od kilku do kilkudziesięciu metrów. Skały węglanowe są często przykryte piaszczystymi osadami trzeciorzędowymi. Poza węglowymi osadami trzeciorzędowymi największe rozprzestrzenienie mają dolnooligocieńskie jasnozielone piaski i mułki glaukonitowo-kwarcowe oraz ility z fosforytami. Utwory te powszechnie występują na powierzchni terenu w Nowodworze i Annoborze oraz między Łucką i Lubartowem. Maksymalne miąższości osiągają 40 m. Wschodnie osadów trzeciorzędowych występują wzdłuż zachodniej krawędzi doliny Wieprza na odcinku Wólka Rudzka-Lubartów oraz wschodniej między Nową Wolą a Wolą Semicką. W zachodniej części gminy między miejscowościami Kozłówka, Skrobów, Majdan Kozłowiecki, odsłaniają się na powierzchni piaski i mułki glaukonitowe.

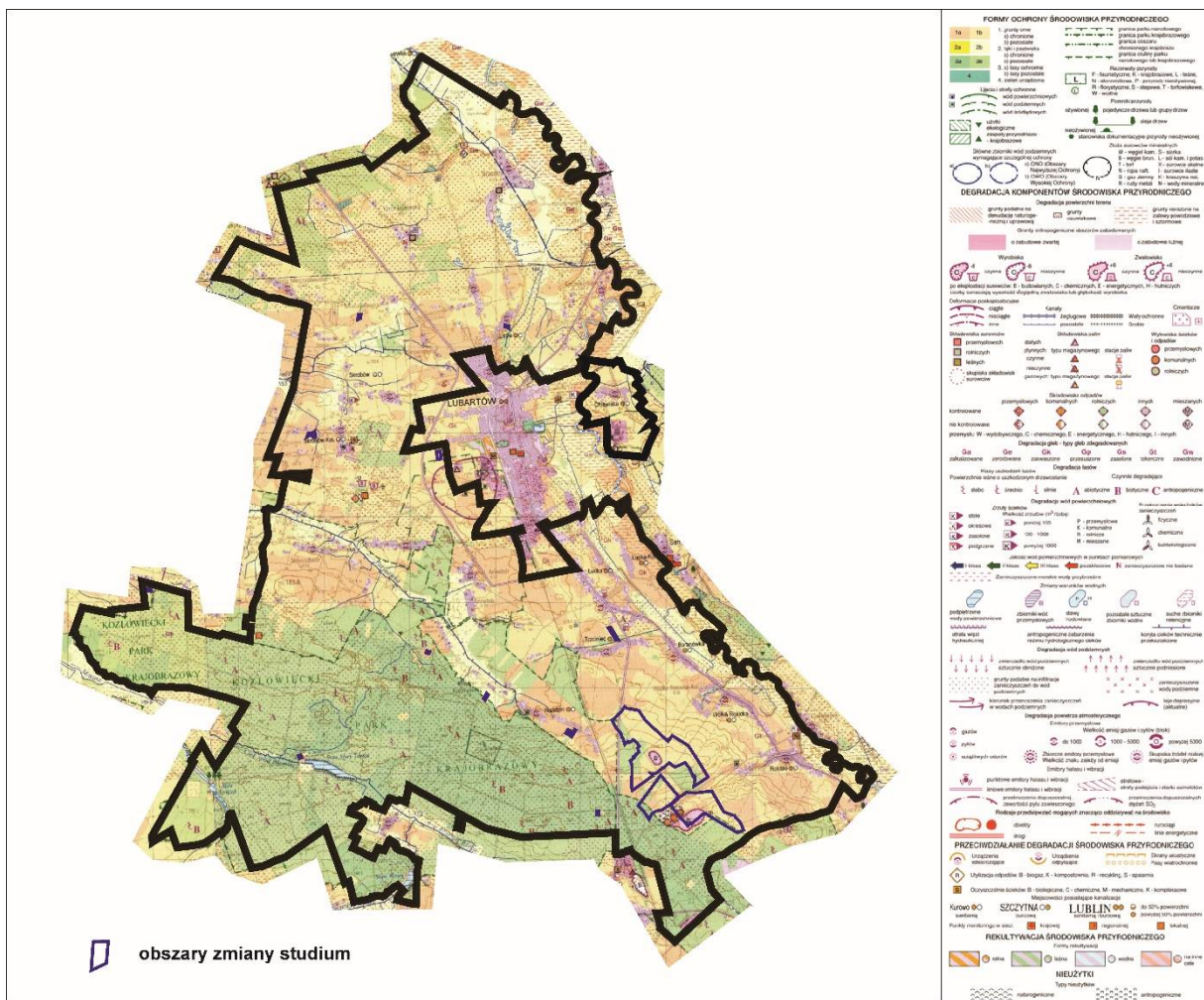
Utwory czwartorzędowe złożone zostały na erozyjnej powierzchni utworów kredy górnej lub oligocenu. Miąższość czwartorzędu jest zróżnicowana i waha się od kilku do ok. 20 m. Występują zwartą pokrywą prawie na całym obszarze gminy. Seria osadów czwartorzędowych obejmuje osady plejstocieńskie zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego, utwory peryglacialne zlodowacenia bałtyckiego oraz osady holocieńskie. Osady zlodowacenia południowopolskiego zachowały się jedynie szczątkowo jako silnie zniszczone serie glin zwałowych, stwierdzono je w dolinie Wieprza w rejonie wsi Serniki. Występują ponadto na powierzchni i budują płaskie wysoczyzny morenowe. Dominującym elementem w budowie wysoczyzny morenowej zajmującej środkową i zachodnią część gminy jest glina zwałowa z soczewkami piasku. Największe płyty glin zwałowych występują pomiędzy Wincentowem i Skrobowem oraz na południe od Lubartowa. Budują one falistą, monotonną równinę, urozmaiconą lokalnie pagórkami stanowiącymi pozostałość denudowanych moren czołowych. Miejsca gdzie glina zwałowa występuje na powierzchni terenu pod cienką pokrywą osadów luźnych cechuje zmniejszona infiltracja opadów atmosferycznych, sprzyjające warunki do występowania spływu wód powierzchniowych oraz rzadka sieć stałych cieków. W obniżeniach o ograniczonym odpływie powierzchniowym istnieją sprzyjające warunki do tworzenia się obszarów stale lub okresowo uwilgoconych.

Erozyjna działalność wód glacialnych spowodowała rozdzielenie jednolitej pokrywy glin zwałowych na oddzielne płyty. Między nimi nastąpiła akumulacja piasków fluwioglacjalnych, czasem z domieszką żwirów. Piaski czwartorzędowe o różnej granulacji występują w rynnach erozyjnych, tworzą piaskownie, z których eksploatowano piasek np. w rejonie Nowodworu. Piaski, wypełniają i wyrównują obniżenia podłoża, dlatego ich miąższość jest zróżnicowana. Największą miąższość stwierdzono w rejonie Starego Tartaku, w dolinie Starej Rzeki. Ten typ podłoża stworzył sprzyjające warunki do rozwoju działalności wiatru. Różnego typu formy

eoliczne, szczególnie wydmy, spotykane są w Lasach Kozłowieckich oraz kompleksach leśnych w północno-zachodniej części gminy Lubartów.

Utwory holocenne: piaski rzeczne, namuły, mady i torfy spotyka się powszechnie w dolinach Wieprza i jego dopływów oraz licznych zagłębieniach bezodpływowych. Namuły i torfy tworzą najniższy poziom akumulacji holocennej. W warunkach naturalnych były to obszary stale lub okresowe podmokłe.

Na terenie gminy przeważają grunty korzystne dla budownictwa (piaski lodowcowe, żwiry). Niekorzystne dla zabudowy są utwory holocenne (grunty organiczne, grunty mineralne nieskonsolidowane, często nawodnione). Wypełniają one doliny rzek Wieprza i pozostałych mniejszych cieków wodnych tj.: Parysówka, Stara Rzeka i Czerwonka, a także rozległe obniżenia terenów.

Źródło: na podstawie mapy sozologicznej Polski

7.4. ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE

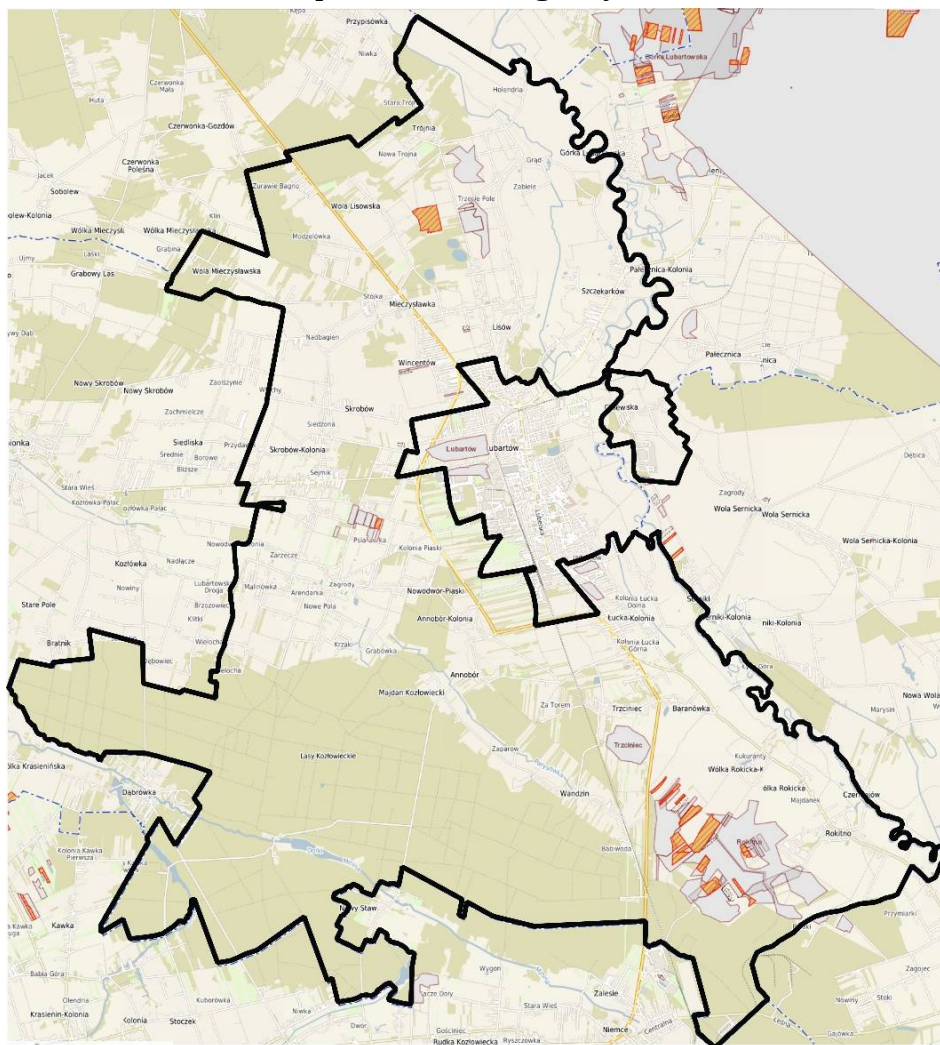
Nazwa złoża Miejscowość	Zasoby geologiczne bilansowe (w tys. ton m ³)	Stan zagospodarowania
Kruszywo naturalne - piaski i żwiry		
Baranówka II – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	213	złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Baranówka V – złoża piasków budowlanych	70	złoża eksploatowane okresowo
Baranówka VI – złoża piasków budowlanych	166	złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Baranówka VII – złoża piasków budowlanych	326	złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Baranówka VIII – złoża piasków	201	złoża eksploatowane okresowo
Baranówka IX – złoża piasków i żwirów	63	złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Baranówka X – złoża piasków i żwirów	115	złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Brzeziny – złoża piasków do betonu komórkowego	2149	złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie
Brzeziny I – złoża piasków budowlanych	4 754	złoża zagospodarowane
Brzeziny – 1 – złoża piasków do betonu komórkowego	1137	złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Chlewiska – złoża piasków budowlanych	206	eksploatacja złoża zaniechana
Jacek -Łucka – złoża piasków i żwirów	984	eksploatacja złoża zaniechana
Lisów– złoża piasków i żwirów	36	eksploatacja złoża zaniechana
Lisów I – złoża kopalin ceglarskich	0	eksploatacja złoża zaniechana
Lubartów – złoża piasków do betonu komórkowego	182	eksploatacja złoża zaniechana
Niemce-Rokitno – piaski i żwiry	39 438	eksploatacja złoża zaniechana
Niemce-Rokitno 1 – złoża piasków budowlanych	294	złoża zagospodarowane
Niemce-Rokitno II- NE – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	6526	złoża zagospodarowane
Niemce-Rokitno II- SW – złoża piasków budowlanych	4714	eksploatacja złoża zaniechana
Nowodwór – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	390	eksploatacja złoża zaniechana
Nowodwór I – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	436	eksploatacja złoża zaniechana
Nowodwór III – piaski i żwiry	103	złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo

Nowodwór Piaski II – złoża piasków budowlanych	48	eksploatacja złoża zaniechana
Nowodwór Piaski V – piaski i żwiry	126	złożo zagospodarowane
Nowodwór Piaski VI – piaski i żwiry	746	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Nowodwór Piaski VII – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	81	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Nowodwór Piaski VIII – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	613	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Rokitno – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	92 167	złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie
Rokitno II – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	8 605	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Rokitno III – złoża piasków budowlanych	440	złożo zagospodarowane
Trzciniec – piaski i żwiry	4523	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Wandzin – piaski i żwiry	66	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Wincentów II – złoża kopalin ceglarskich	44	eksploatacja złoża zaniechana
Wincentów /pole S i N/ – złoża kopalin ceglarskich	35	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Wincenty-Krzaki – złoża glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	3,91	eksploatacja złoża zaniechana
Wólka Rokicka I – złoża piasków budowlanych	6754	złożo zagospodarowane
Wólka Rokicka II – złoża piasków budowlanych	668	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Wólka Rokicka IV – złoża piasków budowlanych	214	złożo zagospodarowane
Wólka Rokicka Kolonia – złoża mieszanek żwirowo-piaskowych	149	eksploatacja złoża zaniechana
Wólka Rokicka Kolonia I – złoża piasków budowlanych	1980	złożo zagospodarowane
Wólka Rokicka Kolonia III – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	646	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Wólka Rokicka Kolonia IV – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	2582	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Wólka Rokicka V – złoża piasków budowlanych	295	złożo zagospodarowane
Wólka Rokicka VI – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	933	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo
Wólka Rokicka VII – złoża piasków poza piaskami szklarskimi	1397	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo

OBSZARY GÓRNICZE

1. Wólka Rokicka IV – 10-3/9/796
2. Wólka Rokicka Kolonia I – 10-3/9/799
3. Baranówka VIII – 10-3/9/807
4. Rokitno III – 10-3/9/815
5. Baranówka IX – 10-3/9/858
6. Nowodwór Piaski V – 10-3/10/900
7. Baranówka X – 10-3/10/961
8. Niemce – Rokitno II część NE- pole C – 10-3/11/1047
9. Baranówka V – 10-3/6/397
10. Niemce-Rokitno 1d – 10-3/7/562d
11. Wólka Rokicka V – Pole A1 – 10-3/9/852a
12. Wólka Rokicka Kolonia I/1 – 10-3/9/836a
13. Niemce-Rokitno II część NE – pole B1b – 10-3/8/658b
14. Wólka Rokicka I/7 – Pole N – 10-3/9/785g/a
15. Wólka Rokicka I/7 – Pole S – 10-3/9/785g/b
16. Wólka Rokicka Kolonia IV – 10-3/11/1102

Złoże kopalni na terenie gminy Lubartów

Źródło: <https://lubartow.e-mapa.net/>

7.5. WODY POWIERZCHNIOWE

Zgodnie z podziałem hydrograficznym kraju, obszar gminy Lubartów położony jest w regionie wodnym Wisły Środkowej, w zlewni Wieprza. Sieć wód powierzchniowych tworzą: Wieprz oraz mniejsze ciek wodne: Parysówka, Stara Rzeka i Czerwonka. Rzece Wieprz towarzyszą liczne starorzecza, będące często zbiornikami wody stojącej. Wieprz stanowi naturalną wschodnią granicę administracyjną gminy. Jest rzeką meandrującą, której szerokość koryta (w obrębie gminy) wynosi od 30 do 70 m. Rzeki przepływające przez teren gminy posiadają charakter nizinny (mała prędkość i wielkość przepływów) – mimo to Wieprz jest rzeką o wysokich wahaniami stanów wody, dochodzących nawet do 3 m. Średnie przepływy rzeki Wieprz na wysokości gminy Lubartów wynoszą 22,4 m³/s.

Zgodnie z nowym podziałem kraju na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) obszar gminy znajduje się w obrębie JCWP, granice których pokrywają się z granicami naturalnymi cieków powierzchniowych. Są to:

PLRW200017249229 - Minina od źródeł do Ciemięgi, obejmująca południową część gminy. Konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych spowodowana działalnością antropogeniczną, z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP;

PLRW200019249299 Minina od Ciemięgi do ujścia, obejmująca obrzeża południowo – zachodniej części gminy. Konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych spowodowana działalnością antropogeniczną, z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP;

PLRW200017249249 Parysówka, obejmująca południowo - zachodnią część gminy. Konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych spowodowana działalnością antropogeniczną, z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP;

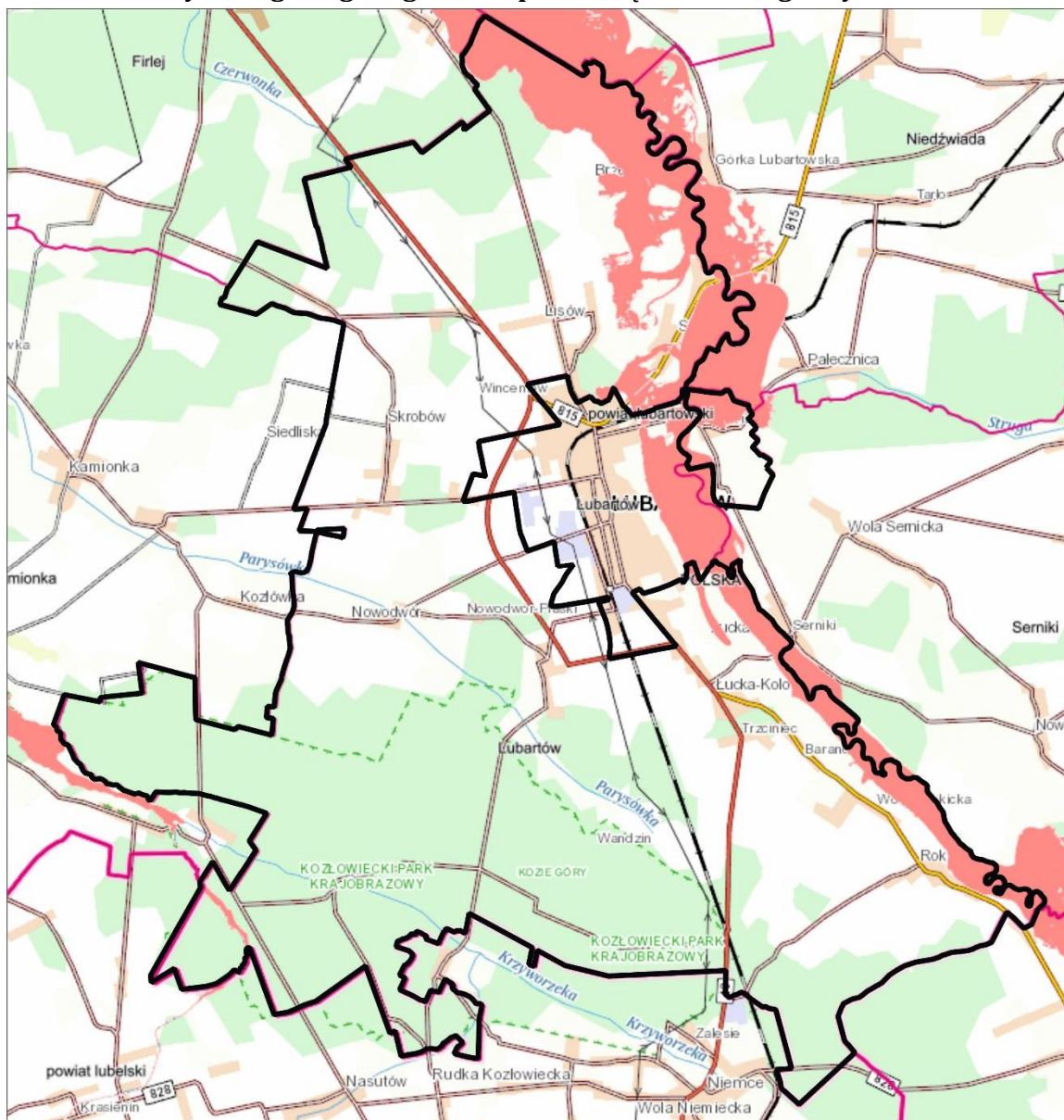
PLRW2000192479 - Wieprz od Bystrzycy do Tyśmienicy, obejmująca wschodnią część gminy. Konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych spowodowana działalnością antropogeniczną, z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP;

PLRW20001724789 Przerwa, obejmująca północną część gminy. Niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych;

PLRW200017249149 Dąbrówka z jeziorami Firlej i Kunów, obejmująca obrzeża północno – zachodniej części gminy. Konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych spowodowana działalnością antropogeniczną, z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP.

Na terenie gminy znajduje się obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wieprz, dla którego sporządzone zostały mapy zagrożenia powodziowego. **Tereny objęte zmianą studium nie jest zlokalizowane na terenach zagrożonych powodzią.**

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Lubartów

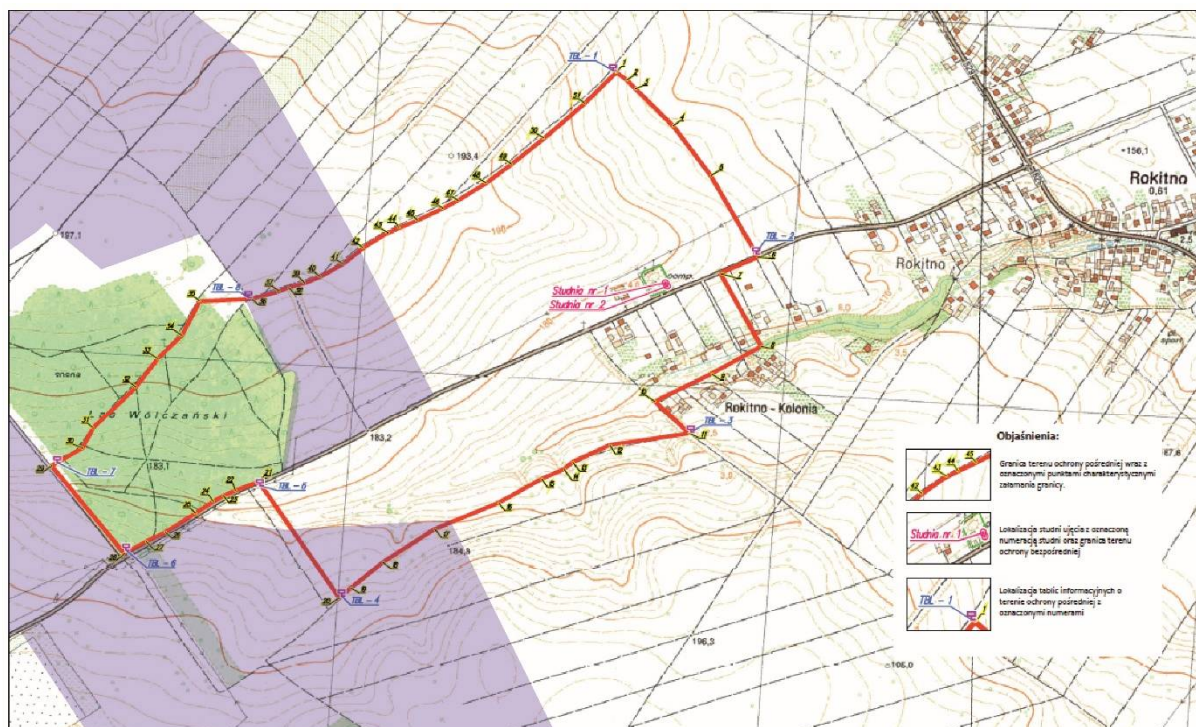
Źródło: geoportal.gov.pl

7.6. WODY PODZIEMNE

Na terenie gminy zasoby wód podziemnych o znaczeniu użytkowym w zdecydowanej większości związane są z utworami poziomu kredowego, sporadycznie z utworami poziomu trzeciorzędowego i czwartorzędowego. Zasoby tych wód są wystarczające dla celów gospodarczych i komunalnych.

Część terenów objętych zmianą studium, w obrębie Wólka Rokicka i Rokitnio, położonych jest w granicach terenu pośredniej ochrony ujęcia w Rokitnie.

Obszary zmiany planu na tle terenu pośredniej ochrony ujęcia wody „Rokitno”

tereny zmiany studium

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika do rozporządzenia Wojewody Lubelskiego z dnia 24 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia strefy ochrony ujęcia wody podziemnej „Rokitno”, gmina Lubartów, powiat lubartowski, województwo lubelskie

Pod względem hydrologicznym gmina Lubartów położona jest na obszarze występowania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 406 Niecka Lubelska (Zbiornik Lublin), dla którego przewiduje się ustanowienie obszaru ochronnego. Stopień zagrożenia wód podziemnych, określane jako czas pionowej migracji zanieczyszczeń do GZWP w południowej części gminy wynosi do 5 lat, co świadczy o dużym zagrożeniu tych wód zanieczyszczeniami. Natomiast wody w obrębie północnej części gminy cechują się średnim stopniem zagrożenia na zanieczyszczenia. Czas pionowej migracji zanieczyszczeń wynosi 5-25 lat.¹

Obszar gminy Lubartów położony jest w obrębie JCWPd nr PLGW200075. Struktura JCWPd 75 jest złożona z czterech poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Jednostka nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych.

7.7. GLEBY

W rejonizacji przyrodniczo-rolniczej (Turski i in.1993) obszar gminy należy do Rejonu Małe Mazowsze, zaliczanego do rejonów nizinnych. Jest to rejon charakteryzujący się przewagą

¹ Dokumentacja hydrologiczna dla ustanowienia stref ochronnych czwartorzędowego zbiornika obszaru wód podziemnych GZWP nr 406

gleb wytworzonych z piasków i glin ogólnie spiaszczonych a także gleb semihydrogenicznych i hydrogenicznych, zalegających szerokie doliny rzeczne. Położenie gminy w glebowo-rolniczym regionie Lubartowsko-Kockim, związane jest z glebami o przewodze kompleksów żytnich 5,6 i 7, które zajmują około 84% powierzchni gleb gruntów ornych oraz kompleksów 2z i 3z - słabego i średniego na użytkach zielonych.

Według bonitacji gleboznawczej na terenie gminy nie występują gleby I i II klasy bonitacyjnej. Gleby klasy IIIa i IIIb zajmują 2,9% gleb, gleby klasy IVa i IV b - 46,3%, natomiast przeważająca grupa gleb V i VI klasy bonitacyjnej stanowią około 48,3% gruntów ornych, w obrębie użytków zielonych klasa bonitacyjna V i VI stanowi 21%. Największy udział gleb najsłabszych V i VI klasy bonitacyjnej występuje w północnej części gminy. Użytki zielone skoncentrowane są w dolinie rzeki Wieprz i Rzeki Parysówki. W obszarze użytków zielonych przeważają kompleksy 2z i 3z - słaby i średni.

Na gruntach ornych przeważają gleby piaszczyste i pseudobielicowe oraz czarne ziemie - wytworzone z piasku słabogliniastego na piasku luźnym i piasku g. lekkim. Gleby piaszczyste słabej jakości zajmują około 84% gruntów ornych, przeważają w sołectwach: Lisów, Nowodwór, Wola Lisowska, Rokitno, Kol. Wólka Rokicka, Brzeziny, Trójnia, Mieczysławka, Nowodwór Piaski i Baranówka. Obok gleb piaszczystych występują gleby pylaste i piaski naglinowe.

7.8. WARUNKI KLIMATYCZNE

Gmina Lubartów przynależy do regionu mazowiecko - podlaskiego, cechującym się przewagą wpływów kontynentalnych. Amplitudy temperatur są większe od przeciętnych. Lato wczesne i dość długie, natomiast zima jest dłuższa i chłodniejsza. Średnia temperatura roczna (7,4°C), jest niewiele wyższa od średniej dla kraju (6,0°C do 8,5°C). Roczne sumy opadów kształtują się na poziomie 550 mm. Pokrywa śnieżna zalega średnio 60 dni i często ulega tajaniu. Zróżnicowanie lokalnego klimatu wynika ze zróżnicowania rzeźby i pokrycia terenu:

- a) korzystnymi warunkami odznaczają się tereny:
 - otwarte, położone wyżej - cechuje je dobre przewietrzanie, nasłonecznienie, dobre warunki termiczne, brak zjawiska zalegania mgieł;
 - południowych stoków - które cechują korzystne warunki solarne;
 - o piaszczystym podłożu - cechuje dobra termika;
 - położone z dala od wód - posiadają dobre stosunki wilgotnościowe;
 - sąsiadujące z terenami leśnymi ze względu na obecność w powietrzu olejów eterycznych, osłonę przeciwwietrzną, ciszę, regulację stosunków wodnych (zwiększona retencja, zmniejszony spływ powierzchniowy wód);
- b) niekorzystnymi warunkami odznaczają się tereny:
 - położone w sąsiedztwie wód powierzchniowych i z okresowo płytko zalegającą wodą gruntową, gdzie zachodzi pogorszenie stosunków termiczno - wilgotnościowych;
 - dolin rzecznych i zagłębień bezodpływowych, które są miejscami spływu chłodnego i wilgotnego powietrza z terenów wyżej położonych; cechują je gorsze warunki nasłonecznienia, inwersje temperatur, częstsze przymrozki oraz większe różnice temperatur w ciągu doby, co często prowadzi do utrzymywania się podwyższonej wilgotności oraz powstawania tzw. mgieł radiacyjnych; nierzadko są także miejscem

kumulacji zanieczyszczeń, co przy złym przewietrzaniu (doliny i obniżenia o przebiegu południkowym) może prowadzić do stagnacji powietrza, a w rezultacie - pogorszenia warunków aerosanitarnych;

- bezpośredniego sąsiedztwa ze szlakami komunikacyjnymi o dużym natężeniu ruchu, które cechują się znacznie gorszymi warunkami aerosanitarnymi i akustycznymi.

7.9. SZATA ROŚLINNA

Roślinność potencjalna

Na podstawie mapy Potencjalna roślinność naturalna Polski (Jan Marek Matuszkiewicz) wynika, że panującym typem roślinności potencjalnej, jaka mogłaby zapanować w warunkach nieskrępowanej sukcesji ekologicznej, jest grąd subkontynentalny lipowo - dębowo - grabowy (*Tilio Carpinetum*) w odmianie środkowopolskiej i serii ubogiej, a także siedliska borów mieszanych sosnowo-dębowych (*Quercu Pinetum*).

Roślinność rzeczywista

Pod względem przyrodniczo-leśnym gmina znajduje się w krainie Mazowiecko-Podlaskiej, w granicach okręgu Równiny Lubartowskiej. Na terenie gminy wyróżnia się kilka podstawowych typów siedlisk przyrodniczych, tj.: zbiorowiska torfowiskowe, łąkowo - pastwiskowe, leśne, wodne, szuwarowe oraz synantropijne.

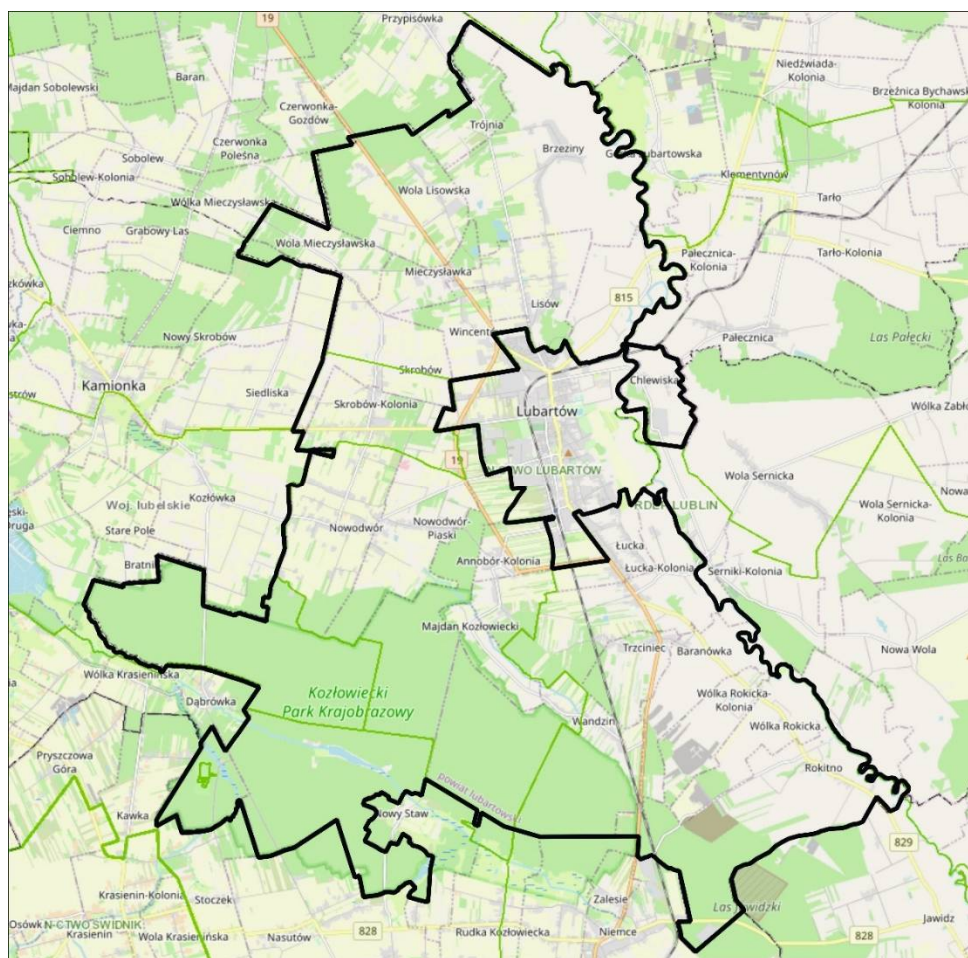
Do zbiorowisk roślinnych wstępujących na terenie gminy należy zaliczyć:

- **zbiorowiska leśne i zaroślowe** - Lasy Kozłowieckie stanowią największy kompleks leśny w gminie i jednocześnie największą wartość przyrodniczą gminy Lubartów. Duże połacie lasu wykazują skład gatunkowy zbliżony do naturalnego. Ponadto część z nich to drzewostany stare, przeważnie sosnowe z domieszką dębu szypułkowego, brzozy brodawkowatej i osiki, rzadziej lipy, grabu i świerka. Przeważają bory świeże, bory wilgotne, bory mieszane sosnowo-dębowe ale występują także fragmenty boru bagiennego, świetlistych dąbrów, suchych borów sosnowych;
- **zbiorowiska łąkowe** - które tworzą: olsy oraz łągi wierzbowo-topolowe i jesionowe. Występują głównie w dolinie Wieprza oraz w dolinie Mininy i Starej Rzeki;
- **zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe** - występują głównie w dolinach. Roślinność łąkowa i pastwiskowa zajmuje największe powierzchnie we wschodniej części gminy w dolinie rzeki Wieprz. Mniejsze fragmenty tego typu roślinności występują w dolinach cieków i obniżeń pozadolinnych. Największe obszary zajmują wysokoprodukcyjne łąki świeże. Na lekkich wniesieniach w dolinie Wieprza, a także na obrzeżach lasów występują fragmenty łąk suchych. W śródleśnych bagnach w Lasach Kozłowieckich, w obniżeniach w dolinie Wieprza, Mininy, Parysówki, na zmeliorowanych torfowiskach w pobliżu miejscowości Skrobów, Lisów, Brzeziny - występują zbiorowiska z pogranicza torfowisk niskich i łąk;
- **naturalne zbiorowiska torfowiskowe (torfowisk niskich i przejściowych)** - torfowiska wysokie występują na małych powierzchniach w lasach południowej części gminy, w miejscach lokalnych, bezodpływowych zagłębieniach terenu. Porośnięte są karłowatym lasem sosnowym, z domieszką brzozy. Występuje tu żurawina błotna, borówka bagienna oraz

torfowce związane z uwilgotnionym i zakwaszonym podłożem. Na obrzeżach śródleśnych bagien i torfowisk Starego Tartaku, Majdanu Kozłowieckiego, Nowego Stawu, Wandzina, Wincentowa, Lisowa, Woli Mieczysławskiej, Brzezin wykształciły się naturalne zbiorowiska niskotorfowiskowe z dominującym zespołem turzycy siwej;

- **zbiorowiska roślinności wodnej** występują w stawach, zakolach Wieprza, starorzeczach, Mininie, Krzywej Rzece, Parysówce, rowach melioracyjnych i torfiakach. W zbiorowiskach roślin pływających i zanurzonych znajdują się m.in. skupienia moczarki kanadyjskiej z rdestnicami, z rogatkiem sztywnym, grążelem żółtym lub grzybieniem białym głównie w starorzeczach Wieprza, oczkach wodnych i niektórych rowach melioracyjnych;
- **zbiorowiska szuwarowe** - występują w stawach, zakolach Wieprza, starorzeczach, Mininie, Krzywej Rzece, Parysówce, rowach melioracyjnych i torfiakach. Zbiorowiska roślinności szuwarowej reprezentują zespoły szuwarów właściwych (trzcina pospolita, mozga trzciniowa, oczeret jeziorny, pałka szerokolistna i wąskolistna) i wielkoturzycowych;
- **zbiorowiska synantropijne** - rozwinęły się na terenach zagospodarowanych przez człowieka, w grupie której wyróżnia się zbiorowiska segetalne (zwane też chwastami polnymi właściwymi), które rosną na polach uprawnych wśród roślin okopowych i zbożowych oraz zbiorowiska ruderalne zasiedlające szczególnie środowiska miejskie np. pobocza dróg, rowy czy tory kolejowe.

Rozmieszczenie lasów na terenie gminy

Źródło: Bank danych o Lasach

7.10. FAUNA

Największe nagromadzenie fauny na terenie gminy występuje w Lasach Kozłowieckich. Stwierdzono występowanie tu takich gatunków, jak: słomka, puszczyk, dzięcioł czarny, krogulec, myszołów zwyczajny, jastrząb oraz gatunków związanych ze środowiskiem wodnym: czapla siwa, czernica, głowienka, krzyżówka, łabędź niemy, perkoz rdzawoszyi, błotniak stawowy. Świat zwierząt reprezentowany jest również przez licznie występujące zające, dziki, jelenie, sarny, ale spotykane są również daniele i łosie.

Ważne znaczenie pod względem walorów faunistycznych posiada także dolina rzeki Wieprz, pełniąca rolę korytarza ekologicznego, gdzie na łąkach i w zadrzewieniach występują takie gatunki jak remiz, dziwonia, podróżniczek.

7.11. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

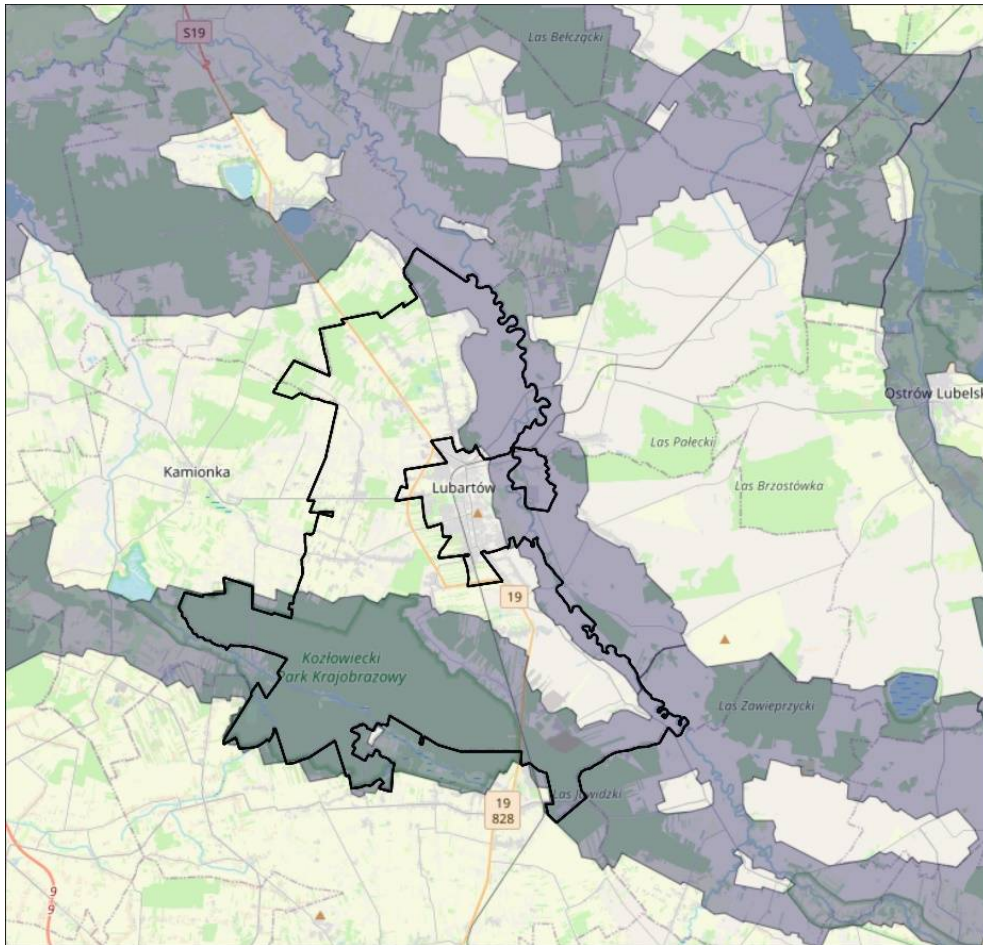
Sieć ECONET-POLSKA składa się z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak: naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Na równowagę ekologiczną fizjocenoz stabilizującą wpływa system ekologiczny. Im bardziej rozwinięty (w znaczeniu liczby powiązań przyrodniczych i węzłów ekologicznych), tym większa ich ekologiczno – przestrzenna spójność i tym silniejsze ich wzajemne związki.

Przez obszar gminy Lubartów przebiegają korytarze ekologiczne, których rolą jest połączenie obszarów ważnych przyrodniczo. Stanowią one najważniejsze drogi wędrówek i migracji gatunków w Polsce, zapewniające jednocześnie łączność siedlisk i populacji w skali kontynentalnej.

Największe predyspozycje do kształtowania powiązań przyrodniczych mają tereny związane z dolinami rzek. W systemie przyrodniczym gminy najważniejszą rolę odgrywają:

- ✓ dolina rzeki Wieprz – obszar o znaczeniu krajowym;
- ✓ lasy Kozłowieckie – o znaczeniu regionalnym.

Lokalne znaczenie posiadają kompleksy leśne, które mimo małych powierzchni, cechują się urozmaiconym składem gatunkowym drzewostanów. W krajobrazie rolniczym, kompleksy leśne stanowią matecznik dla wielu gatunków, a także spełniają rolę obszarów węzłowych, zasilając w gatunki tereny rolne, szczególnie w przypadku jego wzbogacenia przez gatunki wodne. Ponadto doliny rzek Minina, Krzywa Rzeka, Parysówka, stanowią lokalne korytarze ekologiczne. Ukierunkowanie i odpowiednie skoordynowanie działań jest szansą dla nowej jakości nadrzecznej przestrzeni publicznej i poprawy funkcjonowania dolin rzecznych, co powinno się przysłużyć podwyższeniu jakości życia mieszkańców oraz zwiększeniu potencjału turystycznego.

Źródło: Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce

7.12. WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE

O walorach przyrodniczych i krajobrazowych decydują czynniki naturalne w postaci rzeźby terenu, elementy pokrycia naturalnego (lasy i inne formy zieleni) oraz czynniki antropogeniczne, mające swój wyraz w historycznym, a także współczesnym zagospodarowaniu terenu.

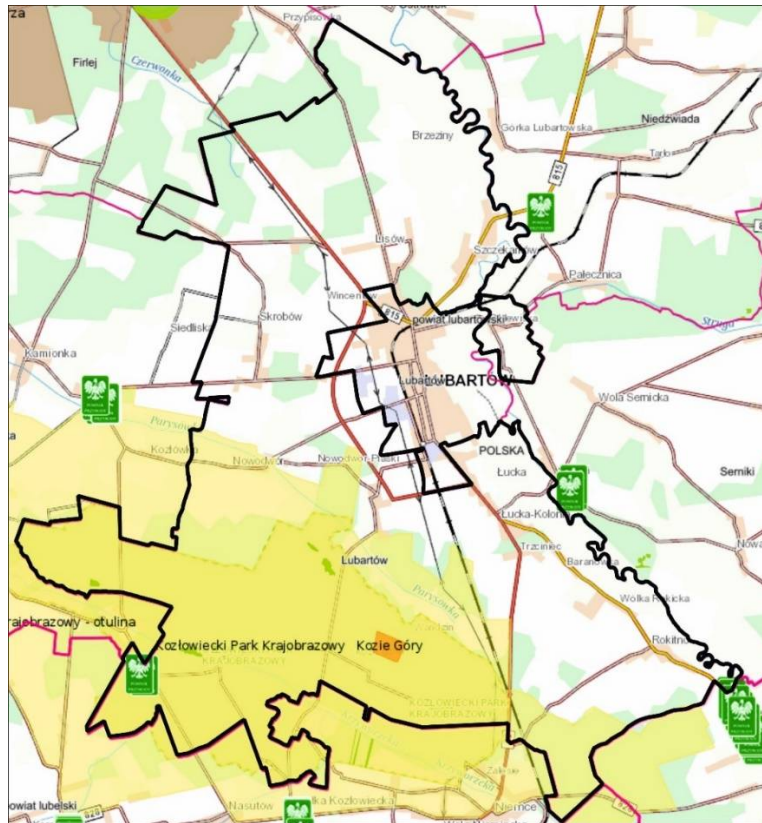
Krajobraz gminy Lubartów jest dość zróżnicowany: wschodnią część stanowi szeroka dolina Wieprza z łąkami, pastwiskami i zadrzewieniem łąkowym, natomiast środkowa i zachodnia część to bezleśna równina z wyraźnymi pozostałościami działalności lodowca. Południową część tworzy kompleks Lasów Kozłowieckich

Najwyższym stopniem zachowania naturalnych walorów przyrodniczych cechuje się koryto rzeki Wieprz. O wysokich walorach krajobrazowych decydują liczne meandry Wieprza, starorzeczka, zachowane niewielkie kompleksy olsów. Strefa ekspozycji krajobrazowej doliny Wieprza wymaga ochrony przed zabudową uniemożliwiającą wgląd w krajobraz. W wykształconych w dolinach rzecznych zbiorowiskach roślinności wodnej, szuwarowej, torfowiskowej oraz łąk i pastwisk występuje szereg chronionych i rzadkich gatunków roślin.

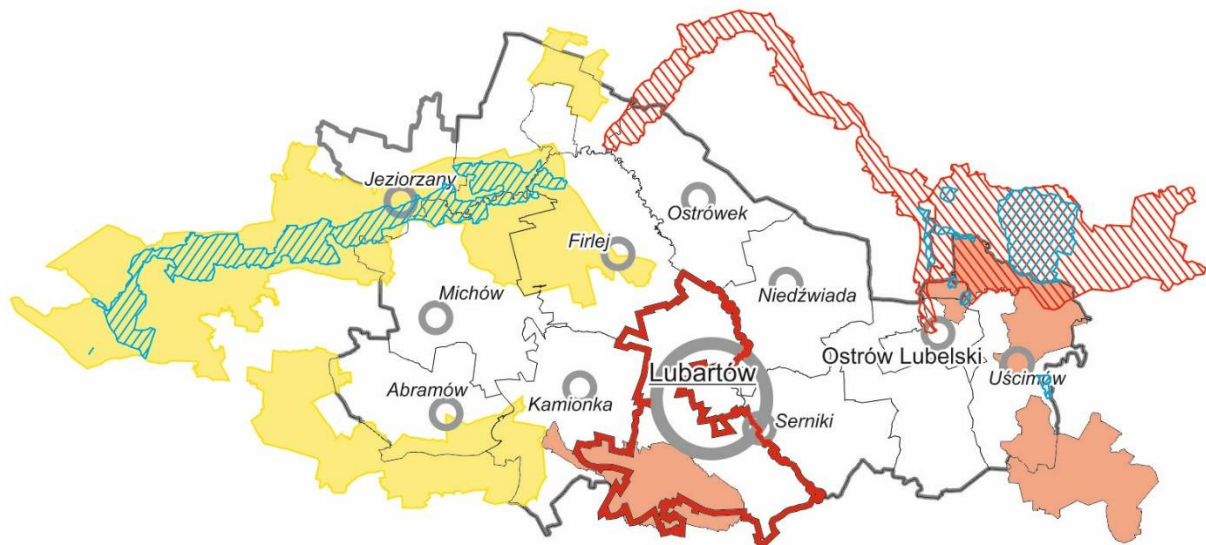
OCHRONA PRZYRODY

Spośród form ochrony przyrody, wymienionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, na obszarze gminy Lubartów znajdują się:

- ❖ rezerwat przyrody „Kozie Góry” powołany celem zachowania fragmentu lasu dębowego, o charakterze naturalnym, z dębem bezszypułkowym, występującym na naturalnym siedlisku, w pobliżu wschodniej granicy zasięgu. Powierzchnia rezerwatu wynosi 41,04 ha. Zajmuje on oddział 144 i część oddziału 143 Leśnictwa Rudka Nadleśnictwa Lubartów;
- ❖ Kozłowiecki Park Krajobrazowy utworzony uchwałą Nr XI/56/90 WRN w Lublinie z dnia 26 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 3, poz. 14).
Z uwagi na wejście w życie ustawy o ochronie przyrody w 2004 roku, wskazana była aktualizacja dokumentu powołującego obszar chroniony - Rozporządzenie Wojewody Lubelskiego Nr 6 z dnia 23 marca 2005r. w sprawie Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Nr 73, poz. 1527). Jest to park o typowo leśnym charakterze. Na terenie parku występują lasy sosnowo - dębowe, okresowo podtapiane lasy porośnięte borem wilgotnym i borem bagiennym oraz niewielkie obszary olsów i łęgów wierzbowo-topolowych porastających brzegi rzek Mininy i Krzywej Rzeki. Za najcenniejsze jednak uważane są lite drzewostany dębowe z udziałem dębu bezszypułkowego. Park krajobrazowy swoim zasięgiem obejmuje zwarty kompleks Lasów Kozłowieckich w południowej części gminy, bardzo cenny ze względu na duże zróżnicowanie drzewostanu, w tym fragmenty o składzie zbliżonym do naturalnego. Dlatego też głównym celem ochrony Parku jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska ze szczególnym uwzględnieniem ekosystemów leśnych. Powierzchnia parku krajobrazowego w granicach gminy wynosi 4 415, ha, stanowiąc ponad 28% powierzchni gminy. Dodatkowo na terenie gminy znajduje się otulina parku o powierzchni 1833 ha;
- ❖ użytki ekologiczne o powierzchni ponad 14 ha, obejmujące obszary torfowisk i łąk, utworzone Rozporządzeniem Nr 143 Wojewody Lubelskiego z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie uznania obszarów za użytki ekologiczne na terenie województwa lubelskiego (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 80, poz. 1700). W granicach gminy Lubartów są to następujące tereny:
 - obszar torfowisk i łąk o powierzchni 1,77 ha w Leśnictwie Okolec, Obręb Kozłówka, Oddział 58 l, 59 d,
 - obszar torfowisk i łąk o powierzchni 5,63 ha w Leśnictwie Okolec, Obręb Kozłówka, Oddział 63c, 64c,
 - obszar torfowisk i łąk o powierzchni 4,20 ha w Leśnictwie Bratnik, Obręb Kozłówka, Oddział 176 d,f, 177g,h,i,j,
 - obszar torfowisk i łąk o powierzchni 2,62 ha w Leśnictwie Bratnik, Obręb Kozłówka, oddział 133 b,c.,
- ❖ pomniki przyrody:
 - 2 dęby szypułkowe o obwodach 400 i 510 cm w miejscowości Stróżek, w oddziale 244 Leśnictwo Dąbrówka, Nadleśnictwo Lubartów,
 - dąb szypułkowy o obwodzie 850 cm przy bramie Leśniczówki w Starym Tartaku, oddział 232,
 - płąt zimoziółu północnego o pow. 0,10 ha w Leśnictwie Okolec, oddział 80 i Nadleśnictwo Lubartów.

Źródło: <https://lubartow.e-mapa.net/>

Rezerwy przyrody

 istniejący/ planowany

Elementy sieci Natura 2000

 Specjalne obszary ochrony siedlisk i gatunków (ostoje siedliskowe)

 Obszary specjalnej ochrony ptaków (ostoje ptasie)

Obszary objęte ochroną przyrodniczą

 istniejący park krajobrazowy

 istniejący obszar chronionego krajobrazu

7.13. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Na terenie gminy do rejestru zabytków województwa lubelskiego wpisane zostały obiekty:

- grodzisko zwane Góra Tatarska (nr rej. A/178), w miejscowości Trójnia,
- zespół dworsko-parkowy: dwór z wyposażeniem, pozostałości parku (nr rej. A/770), w miejscowości Łucka- Kolonia.

Do Gminnej Ewidencji Zabytków zostały wpisane obiekty:

Lp. (nr karty)	Nazwa	Czas powstania	Adres	Forma ochrony
1	Cmentarz wojenny wielowyznaniowy	Cmentarz użytkowany w latach 1914-1945	Dz. nr ewid. 487/2 w m. Nowodwór-Piaski	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 323 z 06.1985 roku.
2	Cmentarz radzieckich jeńców wojennych	Cmentarz użytkowany w latach 1941-1944	Dz. nr ewid. 210 w m. Skrobów	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 392 z 07.04.1984 roku.
3	Kapliczka przydrożna	Czas powstania kapliczki – pocz. XX w.	Dz. nr ewid. 805/3 w m. Nowodwór	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 1635 z 1987 roku.
4	Kapliczka przydrożna	Czas powstania kapliczki – ok. 1920 r.	Dz. nr ewid. 750 w m. Nowodwór	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 1636 z 1987 roku.
5	Kapliczka przydrożna	Czas powstania kapliczki – ok. 1935 r.	Nowodwór (przy drodze Nowodwór-Lubartów)	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 1637 z 1987 roku.
6	Cmentarz Ew.-Aug. (niemiecki)	Czas powstania cmentarza – ok. 1900 r.	Dz. nr ewid. 494 w m. Wola Lisowska	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 187 z 29.09.1985 roku.
7	Cmentarz Ew.-Aug. (niemiecki)	Czas powstania cmentarza – ok. 1900 r.	Dz. nr ewid. 509 w m. Wola Lisowska	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 186 z 29.09.1985 roku.
8	Cegielnia Wincentów 1, piec Hoffmana z kominem	Czas powstania obiektu – ok 1920 r.	Dz. nr ewid. 300 w m. Wincentów	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 350 229 z 20.08.1999 roku.
9	Czworak w zespole dworskim	Czas powstania: 1. połowa XVI w., 2. IV ćw. XX w.	Dz. nr ewid. 490/2, 491/2 w m. Szczekarków	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków-sygnatura nr 241 z 04.1987 roku.
10	Zespół dworsko-folwarczny w Szczekarkowie	Czas powstania: 1. połowa XVI w., 2. IV ćw. XX w.	Dz. nr ewid. 616, 615 w m. Szczekarków	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków-sygnatura nr 2065 z 04.1987 roku.

11	Kapliczka przydrożna	Czas powstania kapliczki – ok. połowy XVIII w.	Szczekarków (przy drodze Lubartów-Parczew)	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 10431 z 15.10.1982 roku.
12	Krzyż przydrożny łaćniński	Czas powstania krzyża – ok. II poł. XIX w. 2. obecny – 1983 r.	Dz. nr ewid. 899 w m. Szczekarków	Obiekt ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków pod nr 10433 z 15.10.1982 roku.
13	Dwór murowany	Obecny powstał ok 1900 r.	Dz. nr ewid. 1149/18 w m. Łucka	Obiekt wpisany do rejestru zabytków woj. Lubelskiego pod nr A/770, sygn. akt 1446 dn. 23.08.1978 roku
14	Obora w zespole dworskim	Obiekt powstał w czasie budowy dworu ok. 1900 r.	Dz. nr ewid. 1148/21 w m. Łucka	Obiekt ujęty w woj. Ewidencji zabytków – sygn. akt. 1447
15	Zespół dworsko-folwarczny	Czas powstania – ok. poł. XVII w., obecny ok 1900 r.	Dz. nr ewid. 1149/18 w m. Łucka	Obiekt ujęty w woj. Ewidencji zabytków – sygn. akt. 1445 z 28.08.1978 roku.

Stanowiska archeologiczne

Obszar gminy Lubartów został objęty badaniami Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP – 71-81; 71-82; 72-81; 72-82; 73-81; 73-82; 74-81; 74-82; 74-83; 72-82). Zarejestrowano łącznie 140 stanowisk archeologicznych, świadczących o atrakcyjności terenu dla osadnictwa, szczególnie w dolinach rzek i cieków wodnych oraz dawnych traktów komunikacyjnych.

8. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I JEGO ODPORNOŚĆ NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚĆ DO REGENERACJI

8.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Brak punktów pomiarowych oraz sieci monitorujących stężenie zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery na terenie gminy Niedźwiada utrudnia ocenę jakości powietrza. Źródła informacji na temat jakości powietrza pochodzą głównie z raportów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie.

Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	CO	BaP	C ₆ H ₆	Pb	As	Ni	Cd	PM10	PM2,5	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	A

Źródło: Stan środowiska w województwie lubelskim, Raport 2020 r.

Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa lubelska	A	A	A

Źródło: Stan środowiska w województwie lubelskim, Raport 2020 r.

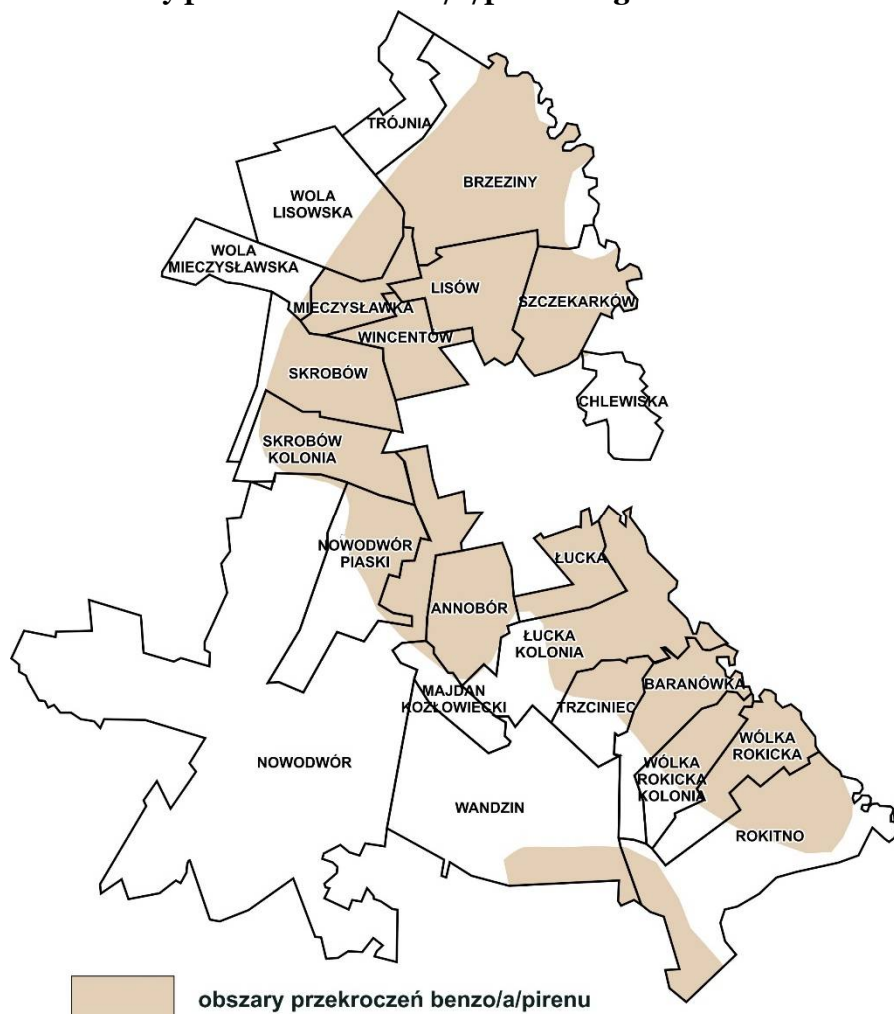
Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu strefę lubelską zaliczono do klasy A. Jak wynika z danych WIOŚ w Lublinie, strefę lubelską, według kryterium ochrony zdrowia, zaliczono do klasy C z uwagi na przekroczenia 24-godzinnych stężeń pyłu PM10 i benzo/a/pirenu w pyłe PM10.

Stan jakości powietrza w gminie Lubartów kształtowany jest przede wszystkim przez:

- rozproszone źródła ciepła: lokalne kotłownie w budynkach użyteczności publicznej oraz indywidualne kotłownie w zabudowie mieszkaniowej. Źródła tzw. „niskiej emisji” stanowią w gminie indywidualne systemy grzewcze oraz niewielkie kotłownie pracujące na potrzeby budynków użyteczności publicznej. Większość gospodarstw domowych zaopatrywanych jest w ciepło ze źródeł indywidualnych opalanych paliwami stałymi, głównie węglem i drewnem;
- komunikację samochodową: główny szkielet komunikacyjny tworzą droga krajowa Nr 19 i drogi wojewódzkie: nr 815, nr 828 i nr 829; teren objęty zmianą studium w obrębie Łucka Kolonia położony jest przy drodze krajowej nr 19 (pod funkcje usługowe). Substancje emitowane z silników pojazdów wpływają na jakość powietrza szczególnie w najbliższym otoczeniu dróg.

Na obszarze gminy nie zanotowano przekroczeń dopuszczalnego poziomu 24-godz. stężeń pyłu PM10 oraz średniorocznych stężeń pyłu PM2,5. Najbliżej zlokalizowanym w stosunku do terenu gminy obszarem, gdzie zanotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu 24-godz. stężeń pyłu PM10 oraz średniorocznych stężeń pyłu PM2,5, jest miasto Lubartów. Znacznie gorzej sytuacja wygląda w zakresie benzo/a/pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Przekroczenia tego rodzaju związków chemicznych zanotowano na części terenów gminy Lubartów.

Obszary przekroczeń benzo/a/pirenu w gminie Lubartów

Źródło: na podstawie Oceny jakości powietrza w województwie lubelskim, WIOŚ.

Powietrze jest tym elementem środowiska, na którego stan istotny wpływ mogą mieć źródła emisji szkodliwych substancji położone nawet w znacznych odległościach od badanego obszaru. Wpływ na jakość powietrza na terenie gminy mają również zanieczyszczenia pochodzące z terenu miasta Lubartów. Należy dążyć do sukcesywnego eliminowania źródeł zanieczyszczeń, w szczególności przez rozwój niskoemisyjnych źródeł energii stosowanych w gospodarstwach domowych. Nie jest wskazane lokalizowanie terenów mieszkaniowych w sąsiedztwie tras komunikacyjnych znacznie obciążonych ruchem, jak również w sąsiedztwie terenów produkcyjnych.

8.2. HYDROSFERA

Oceny jakości wód powierzchniowych w ramach monitoringu dokonuje się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji

priorytetowych (Dz. U. 2016 poz. 1187). Tereny objęte ustaleniami zmiany studium znajdują się w obszarach jednolitych części wód powierzchniowych:

- **PLRW200017249249 Parysówka**, obejmująca południowo - zachodnią część gminy. W granicach jednostki położone są tereny objęte zmianą studium położone w obrębie: Mieczysława, Skrobów Kolonia, Majdan Kozłowiecki, Nowodwór i Wandzin (pod funkcje zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej oraz mieszkaniowej
- **PLRW2000192479 - Wieprz od Bystrzycy do Tyśmienicy**, obejmująca wschodnią część gminy. W granicach jednostki położone są tereny zmiany studium w obrębach: Lisów, Nowodwór, Łucka Kolonia, Baranówka, Rokitno, Wólka Rokicka Kolonia, Wandzin (pod funkcje eksploatacji kopalni z dopuszczeniem lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych, usługi, parkingu przycementarnego, zabudowy zagrodowej)
- **PLRW200017249229 - Minina od źródeł do Ciemiegi**, obejmująca południową część gminy. W granicach zlewni położony jest teren w obrębie Nowodwór przeznaczony pod funkcje mieszkaniowe.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Aktualny stan JCWP	Odstępstwo	Typ odstępstwa
2000192479	Wieprz do Bystrzycy do Tyśmienicy	Naturalna część wód	zły	dobry	zły	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu, brak możliwości technicznych,
200017249249	Parypsówka	Sztuczna część wód	dobry i powyżej dobrego	dobry	zły	tak	przedłużenie terminu osiągnięcia celu, brak możliwości technicznych,
200017249229	Minina od źródeł do Ciemiegi	Naturalna część wód	słaby	dobry	zły	-	niezagrożona

źródło: na podstawie Programu Gospodarki Wodnej dorzecza Wisły

Hydrosfera stanowi geokomponent najbardziej wrażliwy i najbardziej narażony na przekształcenia i degradację. O odporności środowiska wodnego na zanieczyszczenia w głównej mierze decydują takie czynniki, jak: wielkość przepływu wód płynących, spadek podłużny koryta, roczna i wieloletnia amplituda przepływów, stan obudowy biologicznej koryt rzecznych oraz wielkość ładunku zanieczyszczeń dopływających do odbiornika.

Cieki wodne na terenie gminy (poza Wieprzem cechującym się największą zdolnością do samooczyszczania ze względu na znaczne wielkości przepływu), z uwagi na minimalne przepływy, są bardzo podatne na zanieczyszczenia.

Na stan wód wpływają przede wszystkim punktowe źródła zanieczyszczeń, a więc wprowadzanie do wód nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych. Istotną przyczyną zanieczyszczeń jest występowanie obszarów nieskanalizowanych, z których do wód w sposób niekontrolowany mogą przedostawać się ścieki komunalne. Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są również miejscowości o nieuporządkowanej gospodarce wodno-ściekowej. Ponadto na jakość wód wpływają zanieczyszczenia obszarowe pochodzenia rolniczego, będące wynikiem nieprawidłowo prowadzonej gospodarki na obszarach użytkowanych rolniczo, a także działalność przemysłowa.

Wody podziemne

Jakość wód podziemnych oceniana jest pod kątem stanu chemicznego oraz stanu ilościowego wód podziemnych. Obszary objęte projektem planu znajdują się w obrębie jednolitej części wód podziemnych JCWP nr 75. Ocena stanu JCWP nr 75 wykazała, że stan jakościowy oraz ilościowy jest dobry, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona. Stopień wykorzystania zasobów wód podziemnych JCWPd 75 dostępnych do zagospodarowania kształtuje się na poziomie 6,1% (600 431 m³/d).

Na terenie gminy zachodzi konieczność eliminacji istniejących źródeł emisji zanieczyszczeń, stanowiących zagrożenie dla wód podziemnych. Duża zasobność w wody podziemne o dobrej jakości daje możliwość rozwoju mieszkalnictwa i usług. Należy przy tym zaznaczyć, iż brak warstw izolujących zasoby wód podziemnych przed wpływem działalności człowieka, warunkuje określone użytkowanie i zagospodarowanie dla GZWP Nr 406. Na terenie gminy stopień zagrożenia wód podziemnych zbiornika GZWP, wynikający z czasu pionowej migracji zanieczyszczeń, określa się jako średni (5-25 lat) w północnej części gminy oraz duży (poniżej 5 lat) w południowej części gminy.

Kod JCWP	Aktualny stan ilościowy	Aktualny stan chemiczny	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Działania podstawowe
			Stan ilościowy	Stan chemiczny		
PLGW200075	Dobry	Dobry	Dobry stan ilościowy	Dobry stan chemiczny	niezagrożona	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działania administracyjne; ▪ badanie i monitorowanie środowiska wodnego; ▪ realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami; ▪ sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód

źródło: na podstawie Programu Gospodarki Wodnej dorzecza Wisły

8.3. PEDOSFERA

Na terenie gminy, największe zagrożenie dla jakości gleb, stwarza nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. Z uwagi na rolniczy charakter gminy, największe zagrożenie dla jakości gleb stanowi postępujące zakwaszenie gleb. Odsetek gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych kształtuje się na poziomie 80 - 100% gruntów ornych. Zasobność gleb w składniki chemiczne (tj.: magnez, potas, fosfor) jest istotnym czynnikiem decydującym o jakości gleby omawianego obszaru. Gleby o bardzo niskiej i niskiej zasobności w te składniki mineralne stanowią 41 – 80% gruntów ornych. W grupie czynników istotnie wpływających na stopień zakwaszenia gleby wymienia się czynniki naturalne (rodzaj skały macierzystej, przewaga opadów nad parowaniem) oraz czynniki antropogeniczne (nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin). Nadmierne zakwaszenie gleb jest czynnikiem zmniejszającym efektywność stosowania większości zabiegów agrotechnicznych, a zwłaszcza nawożenia mineralnego, co powoduje znaczne zmniejszenie plonów. Pod względem zawartości metali ciężkich gleby na terenie gminy zalicza się do mało zanieczyszczonych, ponieważ w przeważającej części zanieczyszczenia gleb występowały w granicach naturalnej zawartości metali. Wyjątek stanowią gleby położone w pasach drogowych tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, które narażone są na wpływ zanieczyszczeń komunikacyjnych. Do takich tras zaliczyć należy: drogę krajową nr 19 oraz dodatkowo drogi wojewódzkie. Istotnym czynnikiem wpływającym na jakość pedosfery jest działalność górnicza, która nie tylko całkowicie zmienia profil glebowy, jak też stanowi zagrożenie zanieczyszczeniami.

Odporność pokrywy glebowej analizuje się dla potrzeb planowania przestrzennego głównie pod kątem jej podatności na erozję wodną, erozję wietrzną, degradację chemiczną oraz zmiany stosunków wodnych. Są to zagrożenia typu obszarowego, mogące istotnie determinować sposób zagospodarowania oraz użytkowania terenu. Potencjalne zagrożenie erozją wodną zależy od nachylenia terenu, właściwości fizycznych gleb, częstotliwości i intensywności opadów, a także od sposobu użytkowania gruntów. Grunty narażone na erozję wodną znajdują się w strefie krawędziowej doliny Wieprza. Obszar gminy Lubartów narażony jest również na występowanie erozji wietrznej. Czynnikiem kształtującymi nasilenie tej erozji są: podatność materiału glebowego na wywiewanie, wilgotność gleby, prędkość wiatru, położenie w terenie, czas i sposób prowadzenia zabiegów uprawowych oraz stopień pokrycia roślinnością. W obszarze objętym analizą natężenie erozji jest zróżnicowane. Obszary narażone są na silną deflację, kształtującą się na poziomie powyżej 30 t/ha/rok, występują głównie na terenach o ubogich glebach piaszczystych w niezalesionych częściach gminy. W dolinach rzek występuje deflacja słaba, nieprzekraczająca 15 t/ha/rok, natomiast na pozostałej części gminy zagrożenie deflacją jest średnie - na poziomie 15 - 30 t/ha/rok.

8.4. BIOSFERA

Istotnym elementem przyrodniczym na terenie gminy są lasy. Odporność szaty roślinnej na degradację zależy od odporności na degradujące działania czynników pochodzenia naturalnego (szkodniki, choroby) oraz od odporności na degradujące działania czynników pochodzenia antropogenicznego, które w znacznym stopniu uzależnione są od stanu oraz od wielkości zasobów leśnych. Im większa zgodność składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem, tym większa jest odporność na antropopresję i część naturalnych zagrożeń.

W granicach gminy największe kompleksy leśne stanowiące lasy Nadleśnictwa Lubartów położone są w południowej części gminy, w których występują siedliska boru mieszanego świeżego, boru mieszanego wilgotnego, lasu mieszanego świeżego, lasu wilgotnego i lasu mieszanego wilgotnego.

Do głównych czynników biotycznych wyrządzających szkody gospodarcze w lasach należą owady, zwierzęta łowne i grzyby patogeniczne, powodujące choroby lub zamieranie drzew. Duży udział sosny, szczególnie na słabszych siedliskach, sprzyja występowaniu wielu szkodników owadzych (boreczniki, brudnica mniszka, nieparka, zawodnica, zwójka, skośnik, krobik).

W gospodarce leśnej istotne znaczenie mają szkody czynione przez jelenia i sarnę. Szczególnie narażone są uprawy i młodniki. Natomiast z grzybów pasożytniczych największe zagrożenie stwarza huba korzeniowa i opieńka miodowa.

Zagrożenia abiotyczne spowodowane są głównie przez występujące w ostatnich latach anomalie pogodowe. Obniżenie średniorocznych opadów, przy jednoczesnym wzroście temperatur, powoduje osłabienie roślinności i zwiększoną podatność na choroby. Wzrosty temperatur wczesną wiosną, powodujące przedwczesny rozwój roślin, a następnie dość gwałtowne spadki temperatur - powodują szkody, głównie w uprawach i młodziakach. Czynnikiem najsilniej oddziaływującym na lasy są huraganowe wiatry.

Szkody antropogeniczne środowiska leśnego powstają głównie na skutek:

- naruszenia wierzchniej warstwy pokrywy leśnej oraz niszczenia runa przez zbieraczy płodów runa leśnego,

- melioracji odwadniających tereny przylegające do kompleksów leśnych,
- przebiegu przez tereny leśne szlaków komunikacyjnych,
- zanieczyszczenia lasów (dzikie wysypiska śmieci),
- powstające pożary.

Dla potrzeb planistycznych najczęściej przyjmuje się następującą skalę odporności siedlisk leśnych na skumulowaną degradację czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych:

- bór suchy i bór świeży – bardzo mała odporność
- bór wilgotny i bór bagienny – mała odporność
- ols, bór mieszany i bór mieszany wilgotny – mała odporność
- las mieszany i las mieszany wilgotny – średnia odporność
- las świeży i las wilgotny – duża odporność
- ols jesionowy – bardzo duża odporność.

8.5. KLIMAT AKUSTYCZNY

Hałas stanowi uciążliwość środowiskową uznawaną za jeden z ważniejszych powodów pogarszania się standardów życia mieszkańców. Największy wpływ na klimat akustyczny na terenie gminy Lubartów ma hałas komunikacji drogowej – w szczególności drogą krajową nr 19 oraz drogami wojewódzkimi nr 815, 828 i 829. Układ uzupełniający stanowią drogi powiatowe łączące wzajemnie ważniejsze miejscowości w obszarze gminy, a także łączące gminę z sąsiednimi gminami. Lokalne źródła hałasu na terenie gminy stanowią także zakłady usługowe, obiekty użyteczności publicznej, sezonowo maszyny rolnicze pracujące na polach, jak również maszyny pracujące na rozległych terenach eksploatacji kopalin. Dodatkowo źródłem hałasu obciążającym klimat akustyczny jest ruch kolejowy w rejonie linii kolejowej nr 30 relacji Lublin-Łuków.

Na terenie opracowania zmian studium największy hałas związany jest z kopalniami złóż surowców, w obrębach Rokitno, Wólka Rokicka, Wólka Rokicka Kolonia i Baranówka.

8.6. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Negatywny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. Do głównych, sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących zagrożenie dla środowiska należą:

- linie i stacje elektroenergetyczne – źródła pól elektrycznych i magnetycznych o częstotliwości 50 Hz;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne – urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne o częstotliwości od ok. 0,1 MHz do ok. 100 GHz.

Sieć elektroenergetyczna na terenie Lubartów zasilana jest z: GPZ Lubartów stacji transformatorowej 400/110 kV Lublin Systemowa-Rudnik i GPZ Kock. Gmina Lubartów nie była objęta w ostatnich badaniach promieniowania elektromagnetycznego (PEM). Najbliższy punkt pomiarowy zlokalizowany był na terenie miasta Lubartów. Średnia arytmetyczna zmierzonych

wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3 000 MHz uzyskanych dla punktu pomiarowego wyniosła poniżej 0,35 V/m i była zdecydowanie niższa od wartości dopuszczalnej wynoszącej 7 V/m. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów, WIOŚ w Lublinie nie stwierdził istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie całego województwa lubelskiego, w tym gminy Niedźwiada. Prognozy wskazują na dotrzymanie obowiązujących norm środowiskowych także w najbliższych latach. Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do:

- analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji),
- zobowiązaniu inwestorów do pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji bądź linii (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).

Prawo ochrony środowiska, prawo budowlane, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz sanitarne regulują, iż w obrębie promieniowania elektromagnetycznego pozostawia się „pas techniczny” z ograniczeniami w użytkowaniu (ograniczenia dot. przebywania ludzi) w celu ochrony ludzi i środowiska.

9. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie wystąpią istotne zmiany lokalnego stanu środowiska oraz aktualnego użytkowania. Jeśli nie ulegną zmianie proponowane funkcje niektórych terenów, to pozostaną one w dotychczasowym przeznaczeniu głównie – rolniczym, eksploatacji kopalni, a po rekultywacji – leśnym. Przeważającą część obszaru przeznaczonego do zmiany funkcji stanowią tereny eksploatacji kopalni. Brak realizacji ustaleń projektu zmiany studium uniemożliwi wykorzystanie terenów pokopalnianych pod rozwój energetyki opartej o odnawialne źródła energii - elektrowni fotowoltaicznych. Rozwój OZE ma istotne znaczenie z punktu widzenia minimalizowania oddziaływań człowieka na zmiany klimatu.

W sytuacji braku realizacji zmian zapisów Studium przypuszczać należy, że na terenie gminy, w wyniku oddziaływania istniejących obecnie funkcji następować będzie dalsza, powolna antropopresja i przekształcenia środowiska naturalnego, przede wszystkim przez sektor rolniczy i osadniczy, a w szczególności przez działalność górniczą. Należy zauważyć, że tereny gminy przylegające do miasta Lubartów przybierają charakter strefy podmiejskiej, w której sukcesywnie wzrasta presja osadnicza, a także usługowo – przemysłowa.

10. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA ZAPROPONOWANYCH ZMIAN W ZAGOSPODAROWANIU TERENÓW

Z punktu widzenia ochrony środowiska głównymi problemami na terenach objętych zmianą studium są:

- zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym dla wód ujęcia wody „Rokitno” oraz Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 406 Lublin,
- emisje z lokalnych kotłowni lub indywidualnych źródeł ciepła opalanych wysokoemisyjnymi źródłami energii,
- przekształcenia rzeźby terenu spowodowane eksploatacją kopalni i ochrona złóż kopalni,
- zmiany w krajobrazie spowodowane działalnością górniczą.

Zanieczyszczenia wód

Tereny objęte ustaleniami zmiany studium znajdują się w obszarach jednolitych części wód powierzchniowych: PLRW200017249249 Parysówka, PLRW2000192479 – Wieprz od Bystrzycy do Tyśmienicy, PLRW200017249229 - Minina od źródeł do Ciemięgi. Wszystkie części wód posiadają aktualnie zły stan wody. Analizując projektowane zmiany studium, największym zagrożeniem dla wód powierzchniowych będą ścieki komunalne, które nieoczyszczone, pochodzące z nieszczelnych zbiorników lub spływów powierzchniowych mogą wpływać do cieków. W tym zakresie istotne pozostaje dążenie do skanalizowania obszaru gminy.

Obszar gminy Lubartów znajduje się w obrębie JCWPd nr 75. Stan ilościowy oraz stan chemiczny oceniony został jako dobry. Przedmiotowa JCWPd nie jest zagrożona pod względem utrzymania dobrego stanu. PGW nie przewiduje derogacji wynikającej z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Zostało przewidziane zastosowanie działań minimalizujących negatywny wpływ na stan wód, w grupie której wymienia się:

- działania administracyjne;
- badanie i monitorowanie środowiska wodnego;
- realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami;
- sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód.

W kontekście planowanych zmian w kierunkach rozwoju przestrzennego gminy największe zagrożenie dla jakości wód podziemnych należy upatrywać w eksploatacji złóż kopalni, na skutek migracji pionowej zanieczyszczeń, w tym ropopochodnych.

Część terenu zmiany studium położona jest w granicach terenu ochrony pośredniej ujęcia wody „Rokitno”. Strefa ochrony ujęcia wody „Rokitno” została ustanowiona na podstawie Rozporządzenia Nr 1 Wojewody Lubelskiego z dnia 24 stycznia 2022 roku (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2022 r. poz. 471). Teren ochrony pośredniej obejmuje obszar zasilania ujęcia ograniczony 25-letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej z uwzględnieniem pionowego przesączania. Na terenie ochrony pośredniej obowiązują zakazy i ograniczenia:

- 1) wprowadzenia ścieków do wód lub ziemi;

- 2) rolniczego wykorzystania ścieków;
- 3) przechowywania lub składowania odpadów promieniotwórczych;
- 4) stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin, z wyjątkiem nawozów mineralnych i naturalnych stosowanych w dawkach nieprzekraczających norm i zgodnie z terminami agrotechnicznymi oraz z wyjątkiem środków ochrony roślin, które według zezwolenia na wprowadzanie do obrotu lub pozwolenia na handel równoległy nie są klasyfikowane jako niebezpieczne dla środowiska oraz do celów badań i rozwoju;
- 5) lokalizowania zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt, z wyjątkiem tych, które nie oddziałują negatywnie na grunt oraz wody podziemne;
- 6) lokalizowania zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt, z wyjątkiem tych, które nie oddziałują negatywnie na grunt oraz wody podziemne;
- 7) lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 8) lokalizowania nowych ujęć wody, z wyjątkiem ujęć niewymagających pozwolenia wodnoprawnego, ujęć awaryjnych oraz budowanych na cele specjalne i przeciwpożarowych;
- 9) lokalizowania cmentarzy oraz grzebania martwych zwierząt;
- 10) wydobywania kopalin, jeżeli sposób przeciwdziałania ujemnym wpływom zamierzonej działalności na środowisko nie zapewnia ochrony wód podziemnych przed degradacją parametrów ich stanu jakościowego na etapie eksploatacji, jak i po jej zakończeniu;
- 11) lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem tych, dla których sporządzony raport nie wskazuje na zagrożenie wód podziemnych;
- 12) składowania opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin;
- 13) budowy nowych dróg i torów kolejowych bez ujmowania wód opadowych i roztopowych w systemy kanalizacji deszczowej zamkniętej lub otwartej w postaci rowów izolowanych oraz bez urządzeń zapewniających oczyszczenie ich przed wprowadzeniem do wód lub do ziemi, do poziomu wymaganymi odrębnymi przepisami, z wyłączeniem dojazdów do budynków mieszkalnych.

W kontekście planowanego kierunku zagospodarowania przestrzennego określonego w projekcie zmiany studium działalność górnicza w obszarze pośredniej ochrony wód podziemnych nie jest wykluczona, natomiast podlega szczególnym restrykcjom, zapewniającym bezpieczeństwo dla jakości wód podziemnych.

Zanieczyszczenia powietrza

Zgodnie z *Roczną oceną jakości powietrza w województwie lubelskim za rok 2021 (GIOŚ 2022)* w województwie wyróżnia się 2 strefy: Aglomerację Lubelską i strefę lubelską. Gmina Lubartów położona jest w strefie lubelskiej. Na podstawie oceny za 2021 rok stwierdzono przekroczenie średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza II (20 µg/m³), wobec czego strefa zaliczona została do klasy C1. Według dodatkowego kryterium dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} - faza I (25 µg/m³) ww. strefę zaliczono do klasy A. Ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe zawieszonym PM₁₀ strefę lubelską zakwalifikowano do klasy C. Dla strefy lubelskiej, objętej obowiązkiem oceny i klasyfikacji pod względem zanieczyszczenia ozonem wg kryteriów ochrony zdrowia, uzyskano: klasę A - ze względu na brak przekroczeń poziomu docelowego, klasę D2 - ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego. Na obszarze województwa lubelskiego nie

wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych /docelowych dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM10, metali oznaczanych w pyłe zawieszonym PM10 (ołowiu, arsenu, kadmu oraz niklu) według kryteriów ochrony zdrowia. Ze względu na pozostałe zanieczyszczenia (dwutlenek siarki i tlenki azotu) według kryterium ochrony roślin strefa lubelska zaliczona została do klasy A.

Dominującymi źródłami emisji CO₂ na obszarze gminy są sektor transportu (lokalny i tranzyt) oraz sektor mieszkaniowy. Dużą szkodliwość powodują lokalne kotły węglowe generujące tzw. „niską emisję”, gdzie oprócz dwutlenku węgla do atmosfery emitowane są szkodliwe i uciążliwe pyły. Wysokie stężenia benzo(a)pirenu miały miejsce w okresie zimowym, co świadczy o tym, iż za podwyższone wartości stężeń zanieczyszczenia, a w konsekwencji za przekroczenie poziomu docelowego, odpowiedzialna jest przede wszystkim niska emisja z systemów grzewczych, związana z sektorem komunalno-bytowym.

Dla poprawy jakości powietrza, nie tylko w skali lokalnej ale i szerszym zakresie, ważne jest dążenie do rozwoju energetyki odnawialnej. Kierunek rozwoju energetyki słonecznej, który został określony w projekcie zmiany studium, jest zatem działaniem oczekiwanym.

Przekształcenia rzeźby terenu w wyniku eksploatacji złóż kopalin

Na terenie gminy Lubartów działalność górnicza prowadzona jest na dużą skalę. Wiąże się ona zarówno z degradacją gleby i powierzchni ziemi, w tym nieodwracalnymi zmianami w profilu glebowym. Na etapie eksploatacji istotnym zmianom ulega również krajobraz – pojawiają się nienaturalne formy ukształtowania terenu tj. zwałowiska mas ziemi i wykopy. Zgodnie z kierunkiem rozwoju przestrzennego określonym w projekcie studium, w obrębach: Rokitno, Wólka Rokicka, Wólka Rokicka Kolonia i Baranówka, utrzymana została dotychczasowa funkcja terenu, związana z eksploatacją kopalin, przy czym dopuszczono również lokalizację energetyki odnawialnej (fotowoltaiki) o mocy powyżej 500 kW.

Ochrona złóż kopalin

Ochrona zasobów kopalin wynika z przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Ma ona na celu zabezpieczenie dostępności tych zasobów w celu ich gospodarczego wykorzystania w przyszłości. Rozwój eksploatacji złóż winien być uwarunkowany ochroną środowiska, jak i całego złoża poprzez:

- prowadzenie eksploatacji złóż z uwzględnieniem racjonalnego ich wykorzystania;
- stosowanie technologii zapewniających ograniczenie ujemnych skutków eksploatacji złoża na środowisko naturalne;
- przeciwdziałanie degradacji ziemi i krajobrazu poprzez sukcesywne prowadzenie rekultywacji i zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych.

Działalność górnicza, która stanowi ustalenie projektu zmiany studium, wiązać się będzie z istotnymi przekształceniami powierzchni terenu, dlatego ważne jest by rekultywacja terenów odbywała się sukcesywnie. Po zrehabilitowaniu terenu, zgodnie z ustaleniami projektu studium, zostanie on zagospodarowany pod funkcje elektrowni fotowoltaicznych.

11. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA MIĘDZYNARODOWEGO, WSPÓLNOTOWEGO I KRAJOWEGO UWZGLĘDNIONE W OPRACOWANYM DOKUMENCIE

Dokumenty strategiczne opracowywane na poziomie krajowym implementują cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, w tym wspólnotowym. W analizowanym projekcie Studium kluczowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione. Dotyczy to w szczególności ochrony obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, rozwoju OZE, ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gospodarki odpadami.

Ósmy Program działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska – przyjęty przez Radę UE 29 marca 2022 r.. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. COM(2020) 652 final. Bruksela, dnia 14.10.2020 r. określa następujące cele dla Unii Europejskiej do 2030 r.:

- nieodwracalne i stopniowe ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz wzmocnienie ich pochłaniania przez naturalne i inne pochłaniacze w Unii w celu osiągnięcia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., jak określono w rozporządzeniu (UE),
- stałe postępy w zakresie wzmocnienia zdolności przystosowawczych, zwiększenia odporności i ograniczenia wrażliwości na zmianę klimatu,
- dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, który daje planecie więcej niż sam bierze, oddzielenia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- dążenie do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska, w tym powietrza, wody i gleby, oraz ochrony zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i skutkami związanymi ze środowiskiem,
- ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego, zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich,
- promowanie zrównoważenia środowiskowego i ograniczenie największych presji środowiskowych i klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją, w szczególności w obszarze energii, rozwoju przemysłu, budownictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, przyjęta przez Radę Ministrów 16 lipca 2019 r., określa cel główny: „Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”.

Dokument ten określa również cele i działania w nawiązaniu do kluczowych komponentów środowiska:

- ✓ **Woda:** Wzmocnienie ochrony przed powodzią i suszą. Zapewnienie mieszkańcom zaopatrzenie w dobrej jakości wodę. Budowa nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków.
- ✓ **Powietrze:** Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę i likwidację nieefektywnych kotłów i ograniczanie emisji z transportu drogowego. Wsparcie dla gmin w przygotowaniu

programów ograniczania niskiej emisji. Modernizacja istniejących i rozwój nowych sieci ciepłowniczych. Upowszechnienie wykorzystania energii elektrycznej do celów grzewczych.

- ✓ Powierzchnia ziemi: Utrzymanie produktywności gruntów rolnych i leśnych poprzez ograniczanie przeznaczenia ich na inne cele. Doprowadzenie do powszechniejszego wykorzystywania obszarów przemysłowych na cele inwestycyjne.
- ✓ Przyroda i krajobraz: Obiektywna ocena i weryfikacja powierzchni chronionych. Usprawnienie zarządzania siecią Natura 2000. Wskazanie, we współpracy z samorządami, najcenniejszych, priorytetowych krajobrazów Polski i zapewnienie ich ochrony. Sfinansowanie przedsięwzięć dotyczących ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz rozwoju terenów zieleni i terenów wodnych (tzw. zielonej i błękitnej infrastruktury).
- ✓ Gospodarka odpadami: Ograniczenie powstawania odpadów. Inwestycje związane z prawidłowym gospodarowaniem odpadami. Modernizacja oczyszczalni ścieków pod kątem wdrożenia w nich podejścia gospodarki o obiegu zamkniętym.
- ✓ Klimat: Opracowanie polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych z transportu, rolnictwa, gospodarki odpadami oraz sektora komunalno-bytowego. Wsparcie inwestycji w odnawialne źródła energii. Modernizacja elektrociepłowni, ciepłowni i elektrowni. Rozwój transportu niskoemisyjnego i zeroemisyjnego. Zwiększenie pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy poprzez realizację koncepcji Leśnych Gospodarstw Węglowych. Upowszechnienie nowoczesnego budownictwa drewnianego.
- ✓ Adaptacja do zmian klimatu: Wsparcie samorządów w opracowaniu i wdrażaniu planów adaptacji do zmian klimatu oraz w tworzeniu nowych terenów zieleni i terenów wodnych. Budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji. Doprowadzenie do renaturyzacji rzek i ich dolin oraz mokradł.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 18 grudnia 2019 r. Dokument wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- ✓ obniżenie o 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
- ✓ 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
 - 14% udziału OZE w transporcie,
 - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
- ✓ wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
- ✓ redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 został sporządzony w oparciu o krajowe strategie rozwoju zatwierdzone na poziomie rządowym (m.in. Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku, Polityka ekologiczna państwa 2030, Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030) oraz uwzględniając projekt Polityki energetycznej Polski do 2040 r.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. przyjęta przez Radę Ministrów 2 lutego 2021 r. Dokument zakłada m.in.:

- ✓ Rozwój odnawialnych źródeł energii (cel szczegółowy 6)
- ✓ Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji (cel szczegółowy 7)

Projektuje się wzrost udziału OZE we wszystkich sektorach i technologiach. W 2030 r. udział OZE w końcowym zużyciu energii brutto wyniesie co najmniej 23%, nie mniej niż 32% w elektroenergetyce (głównie energetyka wiatrowa i fotowoltaiczna). Nastąpi istotny wzrost mocy zainstalowanych w fotowoltaice do: ok. 5-7 GW w 2030 r. i ok. 10-16 GW w 2040 r.

Do 2040 r. potrzeby ciepłe wszystkich gospodarstw domowych pokrywane będą przez ciepło systemowe oraz przez zero- lub niskoemisyjne źródła indywidualne.

Szereg działań zostanie nakierowanych na poprawę jakości powietrza, m.in.:

- rozwój ciepłownictwa systemowego (4-krotny wzrost liczby efektywnych systemów ciepłowniczych do 2030 r.),
- niskoemisyjny kierunek transformacji źródeł indywidualnych (pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne),
- odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach do 2030 r., na obszarach wiejskich do 2040 r. przy utrzymaniu możliwości wykorzystania paliwa bezdymnego do 2040 r.,
- zwiększenie efektywności energetycznej budynków,
- rozwój transportu niskoemisyjnego, w szczególności dążenie do zeroemisyjnej komunikacji publicznej do 2030 r. w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, 2013) definiuje cel główny jako zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe istotne z punktu widzenia projektu zmiany studium dotyczą:

- zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska, w tym: dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu, dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu, adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie.
- zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu.

Spójność projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubartów z powyższymi dokumentami przejawia się w szczególności poprzez ustalenia w zakresie ochrony wartości i zasobów środowiska przyrodniczego, ochrony wartości środowiska kulturowego, rozwoju infrastruktury technicznej (gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz i ciepło) oraz rozwoju fotowoltaiki.

12. PROGNOZA WPŁYWU PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA FUNKCJONOWANIE I JAKOŚĆ ŚRODOWISKA

12.1. IDENTYFIKACJA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH ZE ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W niniejszej prognozie przeprowadzono analizy o charakterze jakościowym. W ramach prowadzonych prac odniesiono się do proponowanych zmian przeznaczenia gruntów w gminie Lubartów na określone, nowe funkcje. Ze względu na podobieństwo prawdopodobnych oddziaływań, niewielką skalę zjawiska i jego rozproszenie, analizy dotyczące terenów przeznaczonych na cele zabudowy mieszkaniowej, letniskowej i zagrodowej, a także realizacji parkingu przycmentarnego, potraktowano w sposób zbiorczy. Wyszczególnione zostały jedynie te lokalizacje zmian, w których zidentyfikowano specyficzne problemy wymagające szerszego komentarza. W sposób bardziej szczegółowy odniesiono się do terenów o proponowanych funkcjach inwestycyjnych – terenów eksploatacji kopalni z dopuszczeniem lokalizacji farm fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 500 kW i terenów zabudowy usługowej. Zidentyfikowano potencjalne kolizje przestrzenne, w tym szczególnie z obiektami i obszarami podlegającymi ochronie prawnej, na podstawie przepisów odrębnych.

Ocena charakteru prognozowanych oddziaływań przybiera w niektórych przypadkach niejednorodny charakter. Przykładowo, w kontekście wpływu na jakość powietrza atmosferycznego i na klimat może to być wpływ negatywny (emisja gazów cieplarnianych – konwencjonalne źródła energii) lub neutralny przy założeniu znacznego wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Zbiorcze zestawienie prognozowanych oddziaływań przedstawiono poniżej.

Lp.	Zmiany w kierunkach rozwoju przestrzennego gminy	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Fauna	Flora	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
1.	Zmiany przeznaczenia terenów lokalizacji istniejących leśniczówek pod funkcje zabudowy mieszkaniowej w obrębach Wandzin i Nowodwór											
2.	Przeznaczenie nowych terenów pod funkcje zabudowy zagrodowej w obrębach ewidencyjnych Lisów, Wandzin, Skrobów Kolonia i Mieczysława	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS		PDS		
3.	Przeznaczenie nowych terenów pod funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej w obrębie ewidencyjnym Majdan Kozłowiecki	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS		PDS		
4.	Przeznaczenie terenu pod funkcje parkingu przy cmentarzu komunalnym w obrębie ewidencyjnym Nowodwór	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS		PDS		

Lp.	Zmiany w kierunkach rozwoju przestrzennego gminy	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Fauna	Flora	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
5.	Dopuszczenie na terenach eksploatacji kopalin lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii – elektrowni fotowoltaicznych o mocy powyżej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi w obrębach ewidencyjnych Rokitno, Wólka Rokicka, Wólka Rokicka Kolonia i Baranówka	PŚC	PŚS	PŚC	PŚC		B/PDS		BŚC	B/PDS		
6.	Dopuszczenie na terenach poeksploatacyjnych w obrębach ewidencyjnych Rokitno, Wólka Rokicka, Wólka Rokicka Kolonia i Baranówka rekultywację terenów odpadami z eksploatacji kopalin		BDS		BDS	BDS						
			BDS			BDS						
7.	Eksploatacja kopalin w obrębach ewidencyjnych Rokitno, Wólka Rokicka, Wólka Rokicka Kolonia i Baranówka	BŚS		BŚS	BŚS	BŚS	BŚS	BDS	BDC		BDC	
						BŚS						

8.	Przeznaczenie terenów pod funkcje usługowe w obrębie Łucka Kolonia.	BDS	PDS	BDS	BDS	BDS	BDS	BDS		PDS		
----	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--	-----	--	--

Charakter oddziaływań:

B - bezpośrednie	K - krótkoterminowe	S - stałe	pozytywne	
P - pośrednie	Ś - średnioterminowe	C - chwilowe	neutralne	
W - wtórne	D - długoterminowe		negatywne słabe	ze względu na skalę zmian, charakter potencjalnych oddziaływań, walory przekształcanego terenu
			negatywne mocne	ze względu na skalę zmian, charakter potencjalnych oddziaływań, walory przekształcanego terenu

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Tereny zmiany studium znajdują się w granicach: PLRW200017249249 Parysówka, PLRW2000192479 – Wieprz od Bystrzycy do Tyśmienicy, PLRW200017249229 - Minina od źródeł do Ciemięgi. Stan ekologiczny dla wszystkich JCWP, gdzie projekt Studium wprowadza zmiany w zagospodarowaniu terenu, oceniony został jako zły. Obszary zmiany studium nie są położone w sąsiedztwie cieków wodnych (nie ingerują w strefy nadwodne), dlatego też nie istnieje bezpośrednie ryzyko zanieczyszczenia wód powierzchniowych, związane z planowanym zagospodarowaniem terenów.

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium w niewielkim stopniu przyczyni się do zwiększenia zainwestowania na terenie gminy Lubartów. Tereny przeznaczone w projekcie studium pod lokalizację fotowoltaiki, w obowiązującym studium przeznaczone są pod eksploatację kopalni. Tereny dotąd niezainwestowane, a przeznaczone pod funkcje zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej oraz parkingów przycementarnych zajmują niewielkie powierzchnie i stanowią głównie przestrzenie położone w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowanych lub w obowiązującym studium przeznaczonych pod zabudowę. Zainwestowanie terenów, zgodnie z ustaleniami dokumentu Studium, będzie generowało zwiększone zapotrzebowanie na wodę oraz zwiększoną ilość produkcji ścieków. Projekt zmiany Studium zakłada obsługę terenów inwestycyjnych z istniejących systemów wodociągowych. W zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, projekt Studium wskazuje na utrzymanie istniejącej gminnej sieci kanalizacyjnej sanitarnej i jej sukcesywną rozbudowę z odprowadzeniem ścieków do komunalnej oczyszczalni ścieków.

W zakresie ochrony ilościowej zasobów wód podziemnych istotne jest ustalenie zasad postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi. Najbardziej racjonalne i zasadne uznaje się retencjonowanie i zagospodarowywanie wód opadowych i roztopowych na terenach, na których one powstaną, a więc w granicach działek budowlanych. Z tego też względu istotne znaczenie ma utrzymanie w obrębie działek jak największych powierzchni umożliwiających infiltrację wód. Na terenach przeznaczonych do zabudowy wystąpi prawdopodobnie zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych na skutek zagęszczenia zabudowy, w wyniku czego nastąpi ograniczenie naturalnej infiltracji wód opadowych i zasilania wód gruntowych. To negatywne, bezpośrednie i stałe oddziaływanie będzie miało różne natężenie w zależności od powierzchni przekształcanego obszaru. W mniejszym stopniu ujawni się ono na terenach o funkcjach RM i MN ze względu na skalę zjawiska i jego rozproszenie, w większym na terenie zabudowy usługowej U i na terenie parkingów.

Obszar gminy Lubartów znajduje się w obszarze szczególnej ochrony, wyznaczonym na podstawie oceny potencjalnego zagrożenia wód w GZWP Nr 406. Jest to obszar występowania wód kredowych silnie narażonych na zanieczyszczenia powierzchniowe ze względu na brak warstw izolujących. Realizacja inwestycji w ramach wyznaczonych w projekcie Studium funkcji terenów, może stwarzać, głównie na etapie budowy, jak również eksploatacji kopalni, potencjalne niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami ropopochodnymi pochodzącymi z wykorzystywanego sprzętu, dlatego też stan sprzętu budowlanego i środków transportu powinien być na bieżąco monitorowany. Na etapie realizacyjnym istnieje potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, wynikające z wytwarzania na terenie inwestycji budowlanych różnego rodzaju odpadów i ścieków. W celu ograniczenia możliwości

zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami i odpadami powstającymi na etapie realizacji inwestycji, należy zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający grunt przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi (na terenie placów postojowych dla maszyn i środków transportu), wyposażyć je w pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników, przenośne toalety dla pracowników oraz skład materiałów budowlanych. Powstałe w czasie realizacji inwestycji ścieki i odpady powinny być usuwane z terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi i normami.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły, ochrona wód polegać powinna na spełnieniu wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym. Celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu. Wszelkie inwestycje na terenach projektu zmiany Studium powinny być realizować zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 roku w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1800), określające:

- substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinno być eliminowane, oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinno być ograniczane;
- warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, w tym najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń, oraz warunki, jakie należy spełnić w celu rolniczego wykorzystania ścieków;
- miejsce i minimalną częstotliwość pobierania próbek ścieków, metodyki referencyjne analizy i sposób oceny, czy ścieki odpowiadają wymaganym warunkom;
- najwyższe dopuszczalne wartości zanieczyszczeń dla ścieków z oczyszczalni ścieków bytowych i komunalnych.

Obszary objęte ustaleniami zmiany studium znajdują się w obrębie jednostki planistycznej JCWPd 75. Ocena stanu jakościowego i ilościowego jest dobra, a ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona. PGW nie przewiduje derogacji wynikającej z art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Zagrożenia dla środowiska gruntowo – wodnego może nastąpić na etapie realizacji prac inwestycyjnych dopuszczonych ustaleniami zmiany studium, a dotyczy to głównie terenów eksploatacji kopalni. Na podstawie badań geologicznych złóż położonych w obrębach Rokitno, Wólka Rokicka, Wólka Rokicka Kolonia i Baranówka należy stwierdzić, że głębokość kopaliny sięga maksymalnie do 35,0 m, przy czym średnia miąższość złóż wynosi ok. 15 m. W granicach złóż użytkowe piętro wodonośne wykorzystywane do zaopatrzenia w wodę pitną i przemysłową znajduje się na głębokości poniżej 30 m ppt. Eksploatacja kopalni stanowić może potencjalne zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego głównie na skutek awarii maszyn i urządzeń wykorzystywanych przy wydobywaniu kopalni i przedostaniu się do gruntu i wód substancji ropopochodnych. Sytuacja taka może zaistnieć jedynie w przypadku nieprawidłowej eksploatacji urządzeń i pojazdów pracujących na terenie kopalni oraz w przypadku wystąpienia awarii. [Szczególne zagrożenie dla jakości wód użytkowych występować będzie w trakcie eksploatacji złóż kopalni w obszarze pośredniej ochrony wód podziemnych ujęcia wody „Rokitno”.](#)

Planowane wykorzystanie w wyrobiskach poeksploatacyjnych odpadów z działalności górniczej kopalni węgla kamiennego (łupków), według publikacji eksperckich², nie będzie stwarzało istotnego zagrożenia dla jakości wód podziemnych. Badania składu chemicznego łupków wykazywało, że szkodliwe dla środowiska wodnego związki chemiczne w nich zawarte, występują w śladowych ilościach i nie zagrażają istotnie jakości wód. Materiał odpadowy z górnictwa węgla z kopalni Bogdanka był wielokrotnie poddawany badaniom, które wykazały jego względną nieszkodliwość. Badania odpadów z LZW wykorzystywanych do rekultywacji wykazały, że pod wpływem wietrzenia następuje dezintegracja ziarnowa, skutkująca naturalnym zagęszczeniem odpadów i zmniejszeniem przepuszczalności dla wody. Niedopuszczone jest natomiast zasypywanie łupkiem pochodzącym z górnictwa węgla kamiennego wyrobisk zawodnionych. Warunki wykorzystania odpadów w wydobywania węgla kamiennego określone zostały w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 roku w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami. Zgodnie z rozporządzeniem wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych (takich jak zapadliska, nieeksploatowane odkrywkowe wyrobiska lub wyeksploatowane części tych wyrobisk) możliwe jest pod warunkiem, że (m.in.):

- prowadzona działalność jest określona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (...),
- planowane działanie nie spowoduje bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku w rozumieniu przepisów ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie,
- wypełnienie odpadami prowadzi się do rzędnych przyległych terenów nieprzekształconych zastrzeżeniem, że warstwę powierzchniową o grubości od 1 do 1,5 m należy formować w sposób zapewniający jej funkcję glebotwórczą lub w sposób odpowiadający docelowemu przeznaczeniu terenu.

Szczegółowe wytyczne dotyczące wykorzystania odpadów powęglowych LZW do niwelacji i rekultywacji, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii wodnych, zawarte zostały w opracowaniu Z. Bzowskiego i in. (2010)³, stanowiącym swego rodzaju kompendium wiedzy na temat odpadów LZW i warunków ich deponowania.

Autorzy Ci zalecają m.in.:

- Makroniwelację prowadzi się w warunkach „suchy”, przy poziomie wodonośnym na głębokości poniżej 1 m p.p.t. w gruntach przepuszczalnych i 0,5 m p.p.t. w gruntach nieprzepuszczalnych; w przypadku występowania płytszych wód gruntowych teren pokryć należy warstwą zagęszczonych odpadów wydobywczych o miąższości co najmniej 1 m. Nie zaleca się natomiast niwelacji terenów podmokłych związanych z występowaniem gruntów organicznych.
- Przed zdeponowaniem odpadów należy usunąć warstwę glebową w celu jej późniejszego wykorzystania do rekultywacji biologicznej.
- Odpady wydobywcze powinny być dobrze zagęszczone, zwłaszcza w dolnej warstwie.
- Niecka powinna być wypełniana odpadami od jej osi w kierunku partii brzeżnych.
- Prace należy prowadzić szybko celem uniknięcia efektów wietrzenia i ługowania.

² *Opinia na temat składowania łupka – dr inż. Renata Patyńska Biegły sądowy z zakresu Górnictwa, geologii, hydrogeologii, sejsmologii oraz ochrony środowiska*

³ *Bzowski Z., Dawidowski A.; 2013; Monitoring właściwości fizykochemicznych odpadów wydobywczych pochodzących z Kopalni Węgla Kamiennego LW „Bogdanka”; Zeszyty Naukowe, Uniwersytet Zielonogórski.*

- Kształt powierzchni rekultywacyjnej powinien uwzględniać nachylenie w kierunku lokalnej bazy drenażu, a w przypadku przeznaczenia pod uprawy umożliwiać stagnowanie niewielkich ilości wody.

▪
Odpady powęglowe (skały płonne, wśród których występują pokłady węgla), zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2020 poz. 10) zostały sklasyfikowane pod kodami w grupie 01. Zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami, dla wypełnienia terenów niekorzystnie przekształconych odpadami o kodach 01 nie wskazano dodatkowych restrykcji, m.in. wynikających z konieczności ochrony wód podziemnych i powierzchniowych. Nie mniej jednak, z uwagi na ochronę wód podziemnych ujęcia wody „Rokitno”, nie wskazane jest wykorzystanie łupków w procesie rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych położonych w granicach strefy ochrony pośredniej ujęcia wody.

W odniesieniu do przedsięwzięć potencjalnie uciążliwych dla jakości wód podziemnych zasadne wydaje się nałożenie obowiązku (po realizacji) wykonania przeglądów ekologicznych oraz prowadzenia monitoringu lokalnego jako elementu kontrolnego skuteczności działań zapobiegających degradacji wód podziemnych. Niewątpliwie, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839), planowane inwestycje w zakresie eksploatacji kopalni stanowiąc będą przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które podlegać będą procedurze oceny oddziaływania na środowisko. Jednocześnie należy podkreślić, że zmianą studium nie wprowadzono nowych terenów pod eksploatację kopalni, utrzymana została dotychczasowa funkcja terenów – powierzchniowej eksploatacji kopalni, przy czym w ramach tego terenu dopuszczono lokalizację urządzeń fotowoltaiki.

W Studium nie dokonuje się zmian przeznaczenia terenów w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią od wód rzeki Wieprz. Obszar ten będzie pełnił funkcje korytarza ekologicznego jako część doliny rzeki.

Wpływ na powierzchnię ziemi

Realizacja ustaleń projektu zmiany Studium spowoduje przekształcenie powierzchni ziemi zarówno w sensie rzeźby, jak i pokrycia terenu. W wyniku zagospodarowania terenów, zgodnie z określonymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego, nastąpi zmiana sposobu użytkowania gruntów – dotyczy to terenów otwartych, głównie gruntów ornych, które zmienią użytkowanie na tereny inwestycyjne. Zmiany ukształtowania powierzchni terenu będą skutkiem wykonywania prac budowlanych. W przypadku realizacji zabudowy, czy też budowy parkingów, przekształcenia rzeźby ograniczą się do niwelacji (wyrównania terenu), utworzenia wykopów pod fundamenty. Skala tych przekształceń będzie nieznaczna. Znaczne przekształcenia powierzchni terenu związane są z obszarem przeznaczonym (utrzymanym zgodnie z przeznaczeniem obowiązującego studium) pod eksploatację złóż kopalni. Prowadzenie odkrywkowej eksploatacji kruszywa spowoduje trwałe przekształcenie powierzchni terenów - powstaną wyrobiska. W wyniku eksploatacji kopalni w budowie geologicznej terenu powstanie luka stratygraficzna polegająca na likwidacji warstw geologicznych o miąższości od kilku do kilkunastu metrów, zawierających części zasobowe kopaliny. Rodzaj i sposób wykonywania

zamierzonej działalności określony zostanie w koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża, poprzedzonej decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.

W przypadku obszarów lokalizacji instalacji fotowoltaicznych nie przewiduje się istotnych przekształceń powierzchni ziemi, a jedynie zmiany w zakresie pokrycia terenu. Realizacja paneli fotowoltaicznych nie będzie inwestycją trwale związaną z gruntem. Moduły fotowoltaiczne najprawdopodobniej posadowione będą na konstrukcjach wsporczych wbijanych bezpośrednio w ziemię. Nie przewiduje się, aby nastąpiła ingerencja w głębsze struktury gruntu. Prawdopodobne mogą być działania polegające na miejscowym wyrównywaniu wierzchniej warstwy gruntu na głębokości maksymalnie do ok. 0,5 m.

Wpływ na zasoby naturalne

W obszarze opracowania występują udokumentowane złoża kopalin. W projekcie studium, w obszarach objętych zakresem zmian, nie wprowadzono zapisów dotyczących ograniczenia w eksploatacji kopalin tj. tereny, które w obowiązującym studium przeznaczone zostały pod eksploatację utrzymują taką funkcję. W granicach tych terenów rozszerzono natomiast sposób przyszłego zagospodarowania, umożliwiając realizację elektrowni fotowoltaicznych.

W Polsce złoża kopalin są prawnie uznana częścią środowiska przyrodniczego. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1973, ze zm.) stanowi, że podlegają one ochronie, której zakres określono w art. 125 i 126:

- art. 125. Złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.
- art. 126. 1. Eksploatację złoża kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny.
- art. 126. 2. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1973, ze zm.) stwierdza się:

- art. 72. 1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w szczególności przez:
 - ✓ ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin i racjonalnego gospodarowania gruntami;
 - ✓ uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż.

Respektowanie powyższych przepisów prawa donoszących się do złóż kopalin zapewni racjonalne gospodarowanie kopalin oraz ochronę środowiska przed negatywnymi skutkami ich eksploatacji.

Wpływ na gleby

W przypadku realizacji obiektów kubaturowych, z zakresu usług oraz zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i letniskowej, nie należy spodziewać się istotnych zmian w morfologii terenu. W czasie budowy obiektów zostanie naruszona i przemieszczona powierzchniowa warstwa gleb, przekształceniom ulegnie też grunt do głębokości wykopów. W trakcie prac inwestycyjnych wystąpić mogą oddziaływania na tereny przyległe, szczególnie w okresie wzmożonych prac ziemnych (fundamentowanie, uzbrojenie terenu itp.), korzystania ze specjalistycznego sprzętu budowlanego czy wzmożonego ruchu samochodów dostawczych z materiałami budowlanymi. Na etapie funkcjonowania nowych obiektów, przy zachowaniu zasad ochrony środowiska określonych w projekcie zmiany Studium, nie przewiduje się ich negatywnego wpływu na gleby. Zanieczyszczenie gleby na terenie przeznaczonym pod zabudowę może wystąpić na skutek nieuporządkowanego, tymczasowego, składowania odpadów stałych. Dodatkowo, na jakość gleb może mieć wpływ wzmożony ruch komunikacyjny związany z prowadzonymi pracami budowlanymi.

Na etapie przygotowania złóż do eksploatacji nastąpi zebranie nadkładu na całej ich powierzchni, co doprowadzi do całkowitej likwidacji istniejących ekosystemów ze zbiorowiskami roślinności, mikroflory i mikrofauny. Zebranie nadkładu z warstwą próchniczną spowoduje skutki znaczące i długotrwałe. Nadkład powinien być zdejmowany w miarę postępu prac i składowany na zwałowiskach, celem wykorzystania przy rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. Gromadzenie zwałowanej gleby powinno uwzględniać jej ochronę przed ulewnymi deszczami powodującymi rozmycie hałd. W ramach rekultywacji powierzchnia skarp powinna być pokryta zgromadzonym nadkładem w celu przywrócenia wartości użytkowych zdewastowanej pokrywie glebowej. Nadkład ten, wprawdzie niskiej klasy, podniesie żyzność gleby i ułatwi rozwój roślinności.

Montaż paneli fotowoltaicznych nie będzie miał negatywnego wpływu na gleby. Lokalizacja farm nie wiąże się również z utratą powierzchni biologicznie czynnej. Funkcjonowanie elektrowni słonecznych oraz infrastruktury towarzyszącej nie będą generować odpadów, z wyjątkiem niewielkich ilości związanych z pracami konserwacyjnymi. Odpady te będą zbierane przez służby dozoru technicznego, spełniające wymogi formalno – prawne w zakresie odzysku i unieszkodliwiania oraz zbierania i transportu tego typu odpadów i wywożone będą na składowisko, nie stanowiąc jakiegokolwiek zagrożenia dla pedosfery.

Wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat

Obecnie tło zanieczyszczeń powietrza w gminie Lubartów kształtują źródła antropogeniczne, w tym zwłaszcza emisja powierzchniowa rozproszona pochodząca z palenisk domowych w zabudowie mieszkaniowej, zagrodowej i usługowej. Realizacja ustaleń projektu

zmiany Studium w zakresie wyznaczenia nowych terenów zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej nie powinna mieć istotnego wpływu na wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Wzrost powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę wpłynie na wzrost zanieczyszczenia powietrza na etapie realizacji inwestycji. Związany będzie z pracą maszyn budowlanych i środków transportu, emitujących zanieczyszczenia powstające ze spalania paliw w silnikach spalinowych (tlenki azotu, benzen, tlenek węgla, węglowodory alifatyczne i aromatyczne).

Zmiany w kierunku zagęszczenia zabudowy i jednocześnie zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej na terenach inwestycyjnych mogą powodować zmiany bilansu cieplnego powierzchni (np. lokalne podwyższenie temperatury powietrza) i utrudnienie warunków przewietrzania terenu.

Eksploatacja złóż kopalin powoduje emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Wzrost tych zanieczyszczeń będzie wzrastać wraz z zasięgiem robót górniczych. Będą miały one charakter niezorganizowany i powstaną bezpośrednio w toku prac wydobywczych, jak i transportu urobku. Oddziaływanie przedsięwzięcia na powietrze atmosferyczne będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy (ograniczony do fazy eksploatacji), negatywny i odwracalny. Po zakończeniu eksploatacji i rekultywacji oddziaływanie na powietrze atmosferyczne zaniknie.

Realizacja obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii – elektrowni fotowoltaicznych pośrednio pozytywnie wpłynie na stan jakości powietrza. To alternatywne źródło energii zastąpi równoważną ilość energii produkowaną w konwencjonalny sposób, zmniejszając tym samym zużycie surowców nieodnawialnych oraz emisję do powietrza zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych pochodzących z procesów energetycznego spalania paliw konwencjonalnych. W związku z tym jest to przedsięwzięcie korzystne dla ochrony klimatu (skala ponadlokalna) oraz dla stanu zdrowia ludności w gminie (oddziaływanie pozytywne, pośrednie).

Emisja hałasu

Realizacja wprowadzanych zmian w zagospodarowaniu terenów w zakresie funkcji mieszkaniowych, zabudowy zagrodowej i usługowej nie będzie generowała istotnego hałasu. Podwyższony poziom hałasu może być związany z przygotowaniem terenu pod inwestycje oraz transportem elementów do montażu. Zasięg oddziaływania tych emisji ograniczy się do najbliższego otoczenia prowadzonych prac. Realizacja przedsięwzięcia będzie miała charakter lokalny i krótkotrwały. Nie przewiduje się, że ponadnormatywny hałas generowany przez zabudowę usługową będzie wykraczał poza granice terenu inwestycji.

Znacznie szersze oddziaływanie będzie miała działalność związana z eksploatacją kopalni (funkcja utrzymana zgodnie z obowiązującym studium). Źródłem hałasu będzie praca sprzętu wydobywczego oraz praca samochodów ciężarowych służących do wywozu surowca mineralnego. Jednak na podstawie dokonanych analiz akustycznych opartych o przyjętą technologię robót budowlanych na terenach obszarów górniczych stwierdzono, że najprawdopodobniej poziom hałasu przekraczający dopuszczalne normy nie będzie dotykał terenów chronionych akustycznie. Obliczenia wykazały, że izofona o poziomie 55 dB będzie przebiegać w maksymalnej odległości ok. 100 metrów od granicy terenu górniczego.

Na etapie budowy farm fotowoltaicznych hałas związany będzie z transportem paneli na plac budowy oraz z ich montażem. Najbardziej uciążliwym etapem realizacji przedsięwzięcia będzie przygotowanie terenu pod budowę, w tym w razie potrzeby, niwelacja terenu. Maszyny budowlane wykorzystywane do prac ziemnych będą, co do zasady, napędzane silnikami wysokoprężnymi, które charakteryzuje moc akustyczna w granicach 100-104 dB(A).

Zasięg przestrzenny hałasu będzie oddziaływać na odległość do ok. 100 m. Dla zminimalizowania oddziaływania akustycznego na etapie budowy wykonywanie prac, w tym transport paneli fotowoltaicznych, elementów konstrukcyjnych oraz elementów infrastruktury technicznej powinien odbywać się wyłącznie w porze dziennej, pomiędzy 6:00-22:00.

Na etapie funkcjonowania farmy fotowoltaicznej obiektami, które mogą powodować emisję hałasu są jedynie inwertery i stacja transformatorowa. Inwertery w trakcie najbardziej intensywnej pracy emitują hałas o natężeniu do 65 dB. Hałas ten nie będzie dotykał terenów chronionych akustycznie.

Wpływ na zabytki i dobra kultury

Zmiana funkcji wskazanych w projekcie Studium obszarów nie wpłynie negatywnie na zabytki i dobra materialne. W obszarach objętych zmianą nie występują obiekty ochrony konserwatorskiej.

Wpływ na krajobraz

Nowe tereny rozwoju zabudowy stanowią jedynie korektę i niewielkie zmiany granic istniejących obszarów przeznaczonych pod zabudowę. Na terenach dotychczas wolnych od zabudowy, gdzie wprowadza się nowe zainwestowanie, może dojść do niewielkich zmian w krajobrazie, wynikających z wprowadzenia obiektów kubaturowych, likwidacji istniejącej zieleni oraz drobnych przekształceń rzeźby terenu.

Działalność górnicza istotnie wpływa na zmianę charakteru krajobrazu. Harmonijny krajobraz sukcesywnie zmienia się w krajobraz przemysłowy, w obrębie którego dominują antropogeniczne formy terenu tj.: wyrobiska, zwałowiska nadkładu i urobku. Krajobraz taki ma charakter przejściowy i dynamiczny (zmienia się stopniowo, w miarę postępu prac). Po zakończeniu eksploatacji i rekultywacji terenu, zgodnie z kierunkami rozwoju przestrzennego, planowana jest realizacja farm fotowoltaicznych. Tereny przeznaczone pod eksploatację i docelowo pod instalacje fotowoltaiczne zajmować będą duży obszar – o pow. ok. 300 ha. Obszary te:

- położone poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę zagrodową lub mieszkaniową;
- obejmują tereny gleb głównie o niskich klasach bonitacyjnych;
- nie są objęte prawnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego.

Biorąc pod uwagę aktualne niskie walory krajobrazowe analizowanych obszarów (częściowo tereny prowadzonej aktualnie działalności górniczej lub tereny po rekultywacji), zagospodarowanie tych terenów pod funkcje elektrowni fotowoltaicznej nie wpłynie istotnie na

subiektywne wrażenia estetyczne (pojawi się nowy, wielkopowierzchniowy obiekt antropogeniczny). Zastosowanie antyrefleksyjnych powłok może zredukować wyróżnianie się farm fotowoltaicznych w krajobrazie. **Farmy fotowoltaiczne obejmujące tak wielkie przestrzenie stanowią będą dominantę przestrzenną wyróżniającą się w krajobrazie, natomiast biorąc pod uwagę aktualny zdegradowany krajobraz poeksploatacyjny, można uznać, że planowane zagospodarowanie nie będzie pogłębiało dysharmonii krajobrazu, a wręcz przeciwnie – może przyczynić się do szybszej rekultywacji w celu gospodarczego wykorzystania terenów.**

Wpływ na różnorodność biologiczną, w tym faunę i florę

W projekcie zmiany studium zapewniona została ochrona najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego gminy. Z zainwestowania wyłączone zostały tereny dolin rzek, jak również nie dokonuje się zmian w obszarach stanowiących tereny lasów, za wyjątkiem zmiany funkcji terenów lokalizacji istniejących leśniczówek pod funkcje zabudowy mieszkaniowej. Ustalenia zmiany studium w tym zakresie wynikają z zapisów art. 40a ust 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672, z późn. zm.), które stanowią iż, jeżeli Lasy Państwowe zbudą nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi i samodzielne lokale mieszkalne, oraz grunty z budynkami mieszkalnymi w budowie, nieprzydatne Lasom Państwowym, to grunty te podlegają z urzędu ujawnieniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz ewidencji gruntów i budynków jako grunty zabudowane. Przed dokonaniem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należy doprowadzić do zgodności zakładanych rozwiązań ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W przypadku realizacji w przyszłości zabudowy mieszkaniowej, letniskowej, zagrodowej i usługowej oraz parkingu negatywny wpływ na faunę, florę oraz różnorodność biologiczną wystąpi na etapie realizacji wszelkich nowych inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu dokumentu i na etapie ich funkcjonowania. Dotyczy to niszczenia zbiorowisk roślin na etapie inwestycyjnym oraz zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych terenów przez ich trwałe zainwestowanie. Jednocześnie należy podkreślić, że zmiany wprowadzone w kierunkach rozwoju przestrzennego gminy, w skali całego obszaru stanowią niewielką powierzchnię. W przyszłości może wzrosnąć różnorodność biologiczna w relacji do dotychczasowego wykorzystania terenu. Przydomowe ogrody, kwietniki, oczka wodne, sady i warzywniki prezentują wyższe walory przyrodnicze niż pola uprawne.

Z punktu widzenia ochrony fauny, w tym w szczególności większych ssaków, istotnym zagrożeniem dla warunków ich bytowania w środowisku pozostaje możliwość powstania przeszkód w swobodnej migracji poprzez wznoszenie budynków i towarzyszących im terenów ogrodzonych. Obecny układ zabudowy miejscowości w granicach gminy posiada w niektórych miejscach cechy bariery ekologicznej i generuje w tym zakresie ograniczenie w swobodnej migracji fauny (w szczególności tereny miejscowości sąsiadujących z miastem Lubartów). Koncentrowanie planowanej zabudowy w nawiązaniu do istniejącego układu przestrzennego, sprzyja zachowaniu tego stanu rzeczy. Z jednej strony następuje utrwalanie występowania efektu bariery, z drugiej jednak strony nie powiększa się skala tego zjawiska, co należy odnotować jako pozytywny efekt wdrożenia zapisów projektu w życie.

Tereny lokalizacji farm fotowoltaicznych na terenach poeksploatacyjnych, na których w części w obecnym stanie prowadzona jest w działalność górnicza, są w znacznym stopniu przekształcone i nie wyróżniają się znaczącymi walorami faunistycznymi i florystycznymi. Wyłączenie tych terenów na kolejne lata spod rolniczego użytkowania spowoduje ubytek pożytków wykorzystywanych przez owady, w tym pszczoły, a także niektóre gatunki ptaków polnych (oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe). Użytkowane rolniczo tereny o powierzchni rzędu 1 km² są w naszych warunkach zasiedlane z reguły przez około 30 gatunków ptaków (Chylarecki 2003). Różnorodność gatunkowa ptaków krajobrazu rolniczego jest tym większa, im bardziej zróżnicowane są siedliska w jego obrębie. Jednocześnie można przypuszczać, że lokalizacja farm fotowoltaicznych może w przyszłości wpłynąć na wzrost różnorodności biologicznej, ze względu na spontaniczny (lub kontrolowany) rozwój różnych gatunków roślin zielnych.

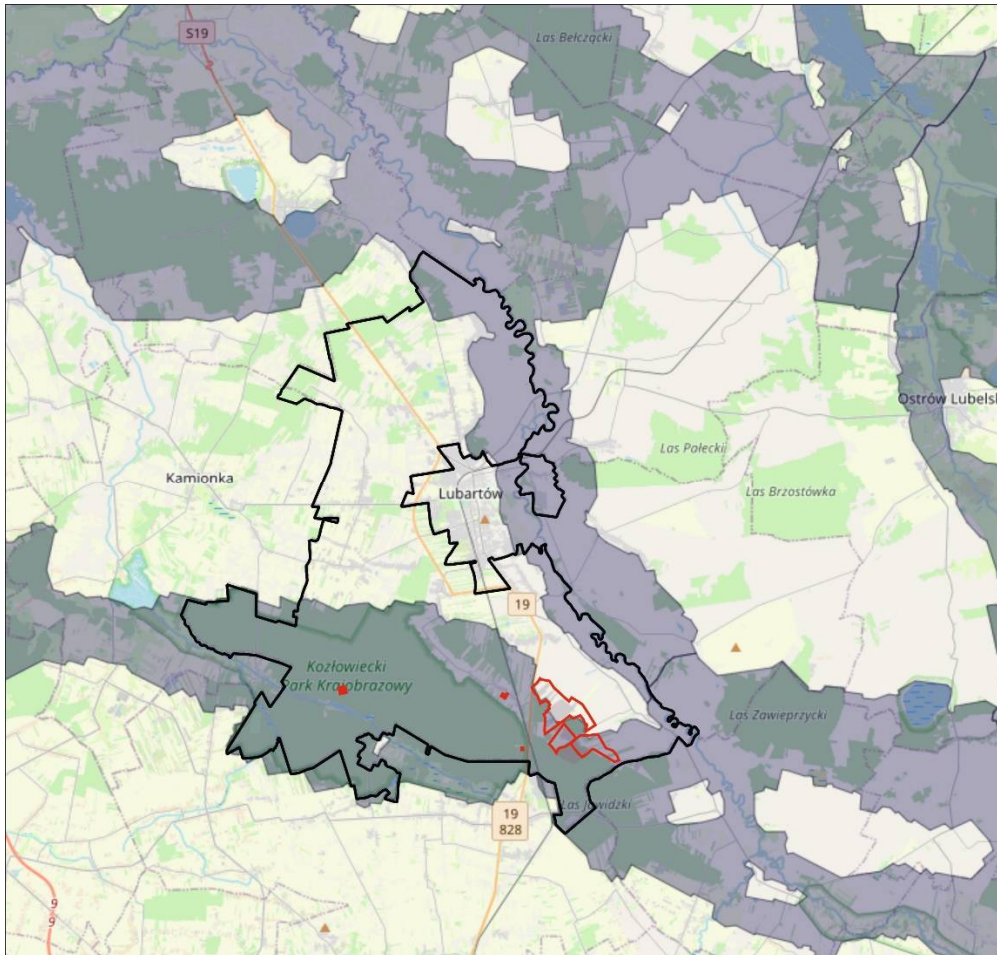
Żaden nowy obszar inwestycyjny nie znalazł się w obrębie obszarów podlegających ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2022 poz. 916, z późn. zm.). Wyjątek stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej (w trzech lokalizacjach w obrębie Wandzin i Nowodwór) – zabudowane byłymi leśniczówkami, uznane za nieprzydatne dla prowadzenia gospodarki leśnej, które położone są w granicach Kozłowieckiego Parku Krajobrazowego.

Wpływ na ciągłość korytarzy ekologicznych

Przez obszar gminy Lubartów przebiegają korytarz ekologiczny – KPdC-3B Północna Lubelszczyzna, który łączy Kozłowiecki Park Krajobrazowy m.in. z Nadwieprzańskim Parkiem Krajobrazowym, a także z innymi obszarami przyrodniczymi. W granicach korytarza ekologicznego położone są tereny zmiany studium w obrębie Wandzin i Nowodwór – przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i letniskową, a także tereny położone w obrębie Rokitno, Wólka Rokicka, Wólka Rokicka Kolonia i Baranówka, które w studium przeznaczone zostały pod eksploatację kopalni oraz lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500 kW (fotowoltaika). Nie przewiduje się, żeby zagospodarowanie terenów pod funkcje mieszkaniowe i letniskowe miały znaczący negatywny wpływ na swobodną migrację zwierząt w granicach korytarza ekologicznego. Tereny te w obecnym stanie są w części zagospodarowane lub stanowią wolne lecz niewielkie przestrzenie pomiędzy istniejącą zabudową zlokalizowaną przy ciągu komunikacyjnym. Z uwagi na niewielkie przestrzenie – pojedynczych działek – zagospodarowanie tych terenów nie będzie stanowiło zagrożenia dla utraty funkcji jaką pełni korytarz ekologiczny.

Zagrożeniem dla swobodnej migracji zwierząt, wynikającym z powstaniem przeszkód migracyjnych będzie zagospodarowanie terenu przeznaczonego pod eksploatację kopalni i lokalizację farm fotowoltaicznych. Farmy fotowoltaiczne będą ogrodzone, co wpłynie na brak możliwości przemieszczania się przez te tereny dużych zwierząt. Wielkopowierzchniowe ogrodzone przestrzenie stanowiąc będą znaczące zawężenie korytarza migracyjnego. Należy jednak podkreślić, że dwójaka możliwość zagospodarowania terenu – tj. eksploatacja kopalni i budowa farm fotowoltaicznych, będzie najprawdopodobniej polegała na stopniowej eksploatacji i rekultywacji terenów i tym samym stopniowej rozbudowie farm fotowoltaicznych. Wieloletnie procesy i warunki terenowe zapewne nie pozwolą docelowo na zagospodarowanie terenu pod funkcje produkcyjne w formie jednej spójnej instalacji lecz raczej na rozwoju kilku odrębnych

farm, między którymi pozostaną przestrzenie nieogrodzone. W przypadku zagospodarowania terenów pod farmy fotowoltaiczne paradoksalnie można spodziewać się, że dla małych gatunków zwierząt funkcja korytarza zostanie utrzymana - istotny jest jednak sposób ogrodzenia terenu tj. ażurowe i bez zastosowania podmurówek. W ten sposób zagospodarowany teren stanie się najprawdopodobniej siedliskiem populacji mikroorganizmów, owadów, płazów, gadów i małych ssaków lub też umożliwi ich swobodne przemieszczanie się.

Wpływ na Obszary NATURA 2000

Obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar NATURA 2000 dokumentu narzuca ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...). W myśl art. 3 pkt 17 w/w ustawy przez znaczące oddziaływanie na obszary NATURA 2000 należy rozumieć oddziaływanie na cele ochrony obszaru NATURA 2000, w tym w szczególności działania mogące:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W granicach gminy Lubartów nie występują obszary włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Niemniej jednak dokonano analizy potencjalnego wpływu projektu dokumentu na środowisko najbliższych położonych obszarów NATURA 2000, którymi są:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Bystrzyca Jakubowicka” PLH0600096
- Obszar specjalnej ochrony ptaków „Lasy Parczewskie” PLB060006
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Parczewska” PLH060107
- Obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Tyśmienicy” PLB060004.

Dla w/w obszarów, poza Obszarem Natura 2000 „Bystrzyca Jakubowicka”, obowiązują plany zadań ochronnych zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Parczewskie PLB060006 (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 176), Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12 stycznia 2015 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Parczewska PLB060006 (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 180) oraz Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Tyśmienicy PLB060004 (Dz. Urz. Woj. Lub. Poz. 4685).

Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 „Lasy Parczewskie”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium
średnie	wewnętrzne	B01 – zalesianie terenów otwartych	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	J02 - spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	brak znaczącego oddziaływania
średnie	wewnętrzne	A02 – zmiana sposobu uprawy	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	A04.03 – hodowla zwierząt	nie dotyczy

Potencjalnym zagrożeniem dla obszaru Natura 2000 „Lasy Parczewskie” może być zmiana stosunków wodnych. Zmiana stosunków wodnych może wynikać na skutek prowadzonej eksploatacji kopalni. Jednak z uwagi na znaczną odległość terenów inwestycyjnych od obszaru Natura 2000 (ponad 18 km), nie prognozuje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań.

Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 „Ostoja Parczewska”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium
niskie	wewnętrzne	E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	F03.01 - polowanie	nie dotyczy
niskie	zewnętrzne	D01.02 – drogi, autostrady	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	D01.01 - ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	B - leśnictwo	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	J02.01 - Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	nie dotyczy
niskie	zewnętrzne	E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	nie dotyczy
średnie	zewnętrzne	J02.01 - Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	D01.02 - drogi, autostrady	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	G02 - drogi, autostrady	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	F01 - Akwakultura morska i słodkowodna	nie dotyczy

Określone w SFD potencjalne zagrożenia dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Parczewska” nie będą skutkiem realizacji inwestycji dopuszczonych ustaleniami projektu zmiany studium. Ocenia się, iż zagospodarowanie terenów zgodnie z kierunkami rozwoju przestrzennego w gminie, nie będzie stanowić przyczyny występowania negatywnych oddziaływań na przedmiotowy obszar Natura 2000.

Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 „Dolina Tyśmienicy”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium
niski	wewnętrzne	E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	nie dotyczy
niski	wewnętrzne	C01.03.01 – ręczne wycinanie torfu	nie dotyczy
średni	wewnętrzne i zewnętrzne	X – zanieczyszczenia mieszane	nie dotyczy
niski	wewnętrzne	E01.02 – nieciągła miejska zabudowa	nie dotyczy
niski	wewnętrzne	J01 - wypalanie	nie dotyczy
niski	wewnętrzne	G01 - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze	nie dotyczy
niski	wewnętrzne	F02.03 – pozyskiwanie/usuwanie zwierząt	nie dotyczy

Określone w SFD potencjalne zagrożenia dla obszaru Natura 2000 „Dolina Tyśmienicy” nie będą skutkiem realizacji nowych inwestycji realizowanych w granicach terenów zmiany studium.

Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium w odniesieniu do zagrożeń i presji wywieranych na obszar NATURA 2000 „Bystrzyca Jakubowicka”, w oparciu o zapisy zawarte w Standardowym Formularzu Danych (SFD)

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium
średnie	zewnętrzne	E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	nie dotyczy
średnie	zewnętrzne	D01.02 - drogi, autostrady	nie dotyczy
średnie	zewnętrzne	J02.01 - Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	brak znaczącego oddziaływania
średnie	wewnętrzne	E03.01 - pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	A08 - nawożenie	nie dotyczy

Poziom oddziaływania określony w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD	Oddziaływanie ustaleń projektu zmiany studium
średnie	wewnętrzne	F02.03 – pozyskiwanie/usuwanie zwierząt	nie dotyczy
średnie	zewnętrzne	A08 - nawożenie	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	J02.01 - Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	A04.03 – hodowla zwierząt	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	A01 - uprawy	nie dotyczy
średnie	wewnętrzne	D01.01 - ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	nie dotyczy
średnie	zewnętrzne	E03 – koszenie/ścinanie trawy	nie dotyczy
niskie	wewnętrzne	B01 – zalesianie terenów otwartych	nie dotyczy

Określone w SFD potencjalne zagrożenia dla obszaru Natura 2000 „Bystrzyca Jakubowicka” nie będą skutkiem realizacji nowych inwestycji realizowanych w granicach terenów zmiany studium.

Odpady

W zakresie gospodarki odpadami projekt dokumentu nakazuje realizację ustaleń, takich jak: dalsze składowanie i utylizowanie odpadów, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz obowiązującymi planami w zakresie gospodarki odpadami.

Projektem zmiany studium wprowadzono zapis umożliwiający składowania odpadów wydobywczych (łupków) w wyrobiskach poeksploatacyjnych. Odpady w postaci łupka oznaczone są kodem 010412, a wypełnianie wyrobisk odpadami wydobywczymi kwalifikuje się jako przetwarzanie odpadów w rozumieniu Ustawy o odpadach. Rekultywacja wyrobisk z wykorzystaniem odpadów z węgla kamiennego odbywać się będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wpływ realizacji ustaleń projektu Studium na zmiany klimatyczne i bioróżnorodność biologiczną oraz analiza projektu Studium pod względem zawarcia celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, określonych w Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

Dokument SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2030, a w grupie której

wymienia się: gospodarkę wodną, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczną i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefa wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Obszary zurbanizowane stanowią szczególną kategorię w strukturze przestrzeni geograficznej, charakteryzującą się dużą gęstością populacji ludzkiej, a tym samym są bardzo wrażliwe z uwagi na negatywne oddziaływanie antropopresji.

Pośrednim zagrożeniem na terenie gminy Lubartów są powodzie z uwagi na fakt, iż gmina położona jest w dolinie rzeki Wieprz. Projekt zmiany studium nie wskazuje nowych terenów inwestycyjnych w obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego, ograniczając w ten sposób zagrożenia dla ludzi i mienia w sytuacji powodzi.

Z uwagi na lokalizację (utrzymanie) w projekcie zmiany studium terenów pod działalność odkrywczą eksploatacji kopalni, można spodziewać się zjawisk osuwiskowych i obrywania się skał w wyniku nie zachowania stateczności skarp i zboczy oraz możliwość podmywania skarp wyrobiska w trakcie wystąpienia nawalnych opadów deszczu. Na etapie eksploatacji kopalni - skarpy i zbocza powinny być regularnie kontrolowane pod kątem występowania spękań lub osłabień, szczególnie po ulewnych deszczach. Zagrożeniem dla działalności górniczej mogą być również silne wiatry. W przypadku wystąpienia wichur, gwałtownych wiatrów lub trąb powietrznych może dojść do przenoszenia i rozwiewania frakcji piasku w obrębie złóż, jak i poza nie.

Elementem środowiska najbardziej narażonym na pożary są tereny lasów. Pożary wywołane przez człowieka dotyczyć będą w szczególności lasów położonych w sąsiedztwie terenów inwestycyjnych. W projekcie zmiany studium w sąsiedztwie lasów znajdują się tereny inwestycyjne przeznaczone pod funkcje PE/EF. Do wybuchu pożaru na terenie planu może dojść głównie na skutek awarii maszyn i urządzeń pracujących na terenie kopalni, a także awarii instalacji fotowoltaicznej. Należy jednak podkreślić, że instalacje fotowoltaiczne chronione są zgodnie z warunkami technicznymi w zakresie ochrony odgromowej.

W kontekście łagodzenia zmian klimatu należy przede wszystkim stwierdzić, że przedsięwzięcia realizowane zgodnie z określonymi w projekcie kierunkami zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, nie będą najprawdopodobniej źródłem ponadnormatywnej emisji zanieczyszczeń do powietrza. W związku z rozwojem na terenie gminy instalacji odnawialnych źródeł energii z zakresu fotowoltaiki, w ujęciu globalnym przyczyni się do zmniejszenia emisji do atmosfery, związków chemicznych, które powstają w wyniku spalania paliw stałych – CO₂, SO₂, NO₂, CO.

Spójność ustaleń Studium z celami SPA przejawia się:

- w odniesieniu do ochrony bioróżnorodności – uwzględnienie obszarów objętych ochroną przyrodniczą oraz wskazanie zasad zagospodarowania na tych terenach; ochrona zasobów leśnych oraz ochrona Systemu Przyrodniczego Gminy;
- w odniesieniu do gospodarki wodnej – ustaleniem zasad ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w tym wód Głównego Zbiornika Wód

Podziemnych nr 406, dążeniem do wysokiego poziomu ochrony wód powierzchniowych i gruntowych poprzez rozwój zbiorczej sieci kanalizacyjnej,

- w odniesieniu do sektora energetycznego w kontekście zapewnienia dobrego stanu środowiska - ustala się eliminację uciążliwych palenisk węglowych i stosowanie do celów grzewczych i bytowych gazu ziemnego lub lekkiego oleju opałowego oraz pozyskiwania ciepła ze źródeł alternatywnych (biomasa z roślin energetycznych, energia solarna, wiatrowa, geotermalna), rozwój gazyfikacji gminy; zwiększanie wskaźnika lesistości gminy.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż **realizacja ustaleń projektu zmiany Studium wpisuje się w realizację kierunków działań służących adaptacji do zmian klimatu**, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

Oddziaływania skumulowane

Kumulacja potencjalnych oddziaływań nie będzie miała znaczącego charakteru. Większość nowych obszarów inwestycyjnych zlokalizowanych jest w sąsiedztwie terenów inwestycyjnych. Nastąpi kumulacja z istniejącymi źródłami w poborze wody, zrzucie oczyszczonych ścieków, ewentualnej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Oszacowanie ilościowe oddziaływań skumulowanych na etapie Studium nie jest możliwe. Nowe działalności inwestycyjne nie powinny powodować uciążliwości dla terenów sąsiednich, w szczególności zabudowy mieszkaniowej oraz terenów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody. [Dopuszczenie lokalizacji farm fotowoltaicznych na terenach poeksploatacyjnych kopalni nie będzie skutkowało kumulacją oddziaływań wiążących się ze wzrostem emisyjności zanieczyszczeń, których dopuszczalne poziomy określone zostały w obowiązujących przepisach prawa.](#)

12.2. INFORMACJA O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym na obszarze objętym ustaleniami projektu zmiany studium nie będą generowały dalekosiężnych, wykraczających poza granice Polski, oddziaływań na środowisko. Zgodnie z *Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym* oraz z *art. 104-117 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)* nie zachodzą przesłanki do przeprowadzenia transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

13. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM

Zapobieganie i ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i warunki życia ludzi powinno dotyczyć zarówno etapu budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Ze względu na bardzo ogólny charakter dokumentu, jakim jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, który proponuje kierunek zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej, trudno jest wskazać konkretne rozwiązania eliminujące, ograniczające lub kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko.

Wszelkie działania inwestycyjne, powinny być realizowane zgodnie z wymaganiami ochrony przyrody i środowiska określonymi w stosownych przepisach prawnych. Zasady ochrony przyrody i środowiska są także określane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W szczególności dotyczą one terenów, na których powinny obowiązywać specyficzne zasady zagospodarowania.

14. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM

Zgodnie z *ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*, zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie Studium, w szczególności w odniesieniu do obszarów NATURA 2000.

W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru NATURA 2000, dlatego też brak jest podstaw do wskazania w studium rozwiązań alternatywnych.

Proponowane ustalenia zostały dostosowane do uwarunkowań m.in. dużych pokładów złóż kopalin, a także do zaistniałych potrzeb wyrażonych przez mieszkańców i inwestorów. Na przyjęte rozwiązania wpływ miały także uwarunkowania wynikające z istniejącego stanu zagospodarowania terenów.

15. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Proponuje się, aby stan i zmiany stanu środowiska w gminie monitorować przy wykorzystaniu mierników zapisanych w Programie ochrony środowiska dla gminy Lubartów na lata 2020 – 2023 z perspektywą do roku 2027. Źródłem informacji będą dane gromadzone przede wszystkim przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Główny Urząd Statystyczny, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Okręgowy Urząd Górniczy, jak również Urząd Gminy w Lubartowie. Zgodnie ze swoimi kompetencjami Wójt Gminy Lubartów powinien monitorować bieżący stan zagospodarowania przestrzeni gminy i jego zmiany. Proponuje się przeprowadzanie analizy

skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu równocześnie z analizą aktualności studium, która jest dokonywana przez wójta co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy (art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 503, z późn. zm.).

16. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem prognozy oddziaływania na środowisko była ocena wpływu na środowisko realizacji ustaleń dokonanych w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy, zgodnie z kierunkami określonymi w projekcie zmiany studium.

W wyniku przeprowadzonych analiz i ocen prognozuje się, iż zmiany w sposobie zagospodarowania przestrzennego terenów, które wystąpią w wyniku realizacji ustaleń projektu dokumentu będą miały głównie charakter negatywny, w tym również do dużym nasileniu. Jednocześnie należy podkreślić, iż prawdopodobny negatywny wpływ wskazanych zmian studium na stan i jakość środowiska został stwierdzony w stosunku do stanu istniejącego tj. do przestrzeni nie w pełni zagospodarowanej zgodnie z ustaleniami obowiązującego Studium.

Ze względu na dużą elastyczność projektu Studium trudno jest w sposób dosłowny i szczegółowy określić wielkość i charakter potencjalnych oddziaływań, jakie powstaną w związku z realizacją planowanych inwestycji. W takich przypadkach można się kierować jedynie metodami oceny odporności środowiska na degradację oraz rozpoznaniem jego zdolności do regeneracji, na podstawie danych określonych między innymi w opracowaniach ekofizjograficznych.

Analiza przedłożonego dokumentu zmiany studium pozwoliła stwierdzić, że realizacja ustaleń zmiany studium będzie wiązała się z następującymi zjawiskami:

- Wprowadzeniem gazów i pyłów do powietrza – zaprojektowany w projekcie zmiany Studium rozwój terenów zurbanizowanych (mieszkaniowych, usługowych, komunikacyjnych, eksploatacji kopalni) będzie skutkował pojawieniem się nowych ognisk zanieczyszczeń do powietrza, w postaci indywidualnych kotłowni (w przypadku funkcji związanej z lokalizacją budynków), emisją związaną z pracą maszyn i urządzeń budowlanych, transportem. Jednocześnie należy tu podkreślić, że ustalenia projektu dokumentu przewidują rozwój energetyki odnawialnej – elektrowni fotowoltaicznych, które stanowią o realizacji krajowej polityki dotyczącej rozwoju alternatywnych źródeł energii mających wpływ na ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza.
- Wytwarzaniem odpadów – w granicach obszarów objętych projektem zmiany Studium powstawać będą zarówno odpady komunalne, jak i pochodzące z działalności gospodarczej. Ilość i rodzaj odpadów wytwarzanych przez użytkowników terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, usługowej, niewątpliwie wzrośnie w stosunku do stanu obecnego. Jednak ze względu na niewielką skalę rozwoju nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę – ilość tych odpadów nie będzie znacząca. W przypadku eksploatacji złóż kopalni mogą powstać odpady z procesów technologicznych. W projekcie zmiany studium przewiduje się możliwość rekultywacji wyrobisk

poeksploatacyjnych poprzez składowanie odpadów skalnych pochodzących z eksploatacji węgla kamiennego – zgodnie z warunkami określonymi w przepisach odrębnych. Odpady, na etapie likwidacji inwestycji, tj. po ok. 30 latach, będą również pochodziły z farm fotowoltaicznych (zużyte panele, elementy konstrukcyjne).

Zasady postępowania z odpadami określają przepisy odrębne z zakresu gospodarki odpadami.

- Wprowadzaniem ścieków do wód lub ziemi – ustalenia projektu zmiany Studium nie przewidują odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych do wód lub do ziemi. Niebezpieczeństwo migracji zanieczyszczeń do wód pojawia się w przypadku nieszczelności w stosowanych zbiornikach na nieczystości ciekłe. Na etapie sporządzania projektu dokumentu nie jest możliwe określenie ilości odprowadzanych ścieków z omawianego obszaru, wielkość ta będzie uzależniona od przebiegu i natężenia procesów urbanizacyjnych na terenie gminy. Projekt zmiany Studium wskazuje konieczność uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej. Nie przewiduje się bezpośredniego zagrożenia dla wód podziemnych na etapie eksploatacji kopalni bowiem głębokość wyrobisk nie będzie sięgać piętra wodonośnego. Eksploatacja kopalni stanowić może natomiast potencjalne zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego, głównie na skutek awarii maszyn i urządzeń wykorzystywanych przy wydobywaniu kopalni i przedostaniu się do gruntu i wód substancji ropopochodnych. Sytuacja taka może zaistnieć jedynie w przypadku nieprawidłowej eksploatacji urządzeń i pojazdów pracujących na terenie kopalni oraz w przypadku wystąpienia awarii. **Zagrożeniem dla jakości wód może być również rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych skałą płoną pochodzącą z eksploatacji węgla kamiennego – szczególnie zagrożone są tu wody użytkowe ujęcia w Rokitnie, które posiada wyznaczoną strefę ochrony pośredniej, obejmującą częściowo tereny objęte zmianą studium.**
- Zanieczyszczeniem gleb – przewidziany rozwój terenów inwestycyjnych będzie się wiązał przede wszystkim z zajęciem powierzchni biologicznie czynnej w miejscu posadowienia budynków. Dla terenów eksploatacji złóż kopalni negatywny wpływ na środowisko naturalne będzie się wiązał ze zniszczeniem pokrywy glebowej w obrębie obszaru górniczego w fazie eksploatacji, przy czym po eksploatacji teren obligatoryjnie zostanie zrehabilitowany. Budowa i funkcjonowanie elektrowni fotowoltaicznych nie będą najprawdopodobniej stanowiły zagrożenia dla zanieczyszczenia gleb. Potencjalne zagrożenie zanieczyszczenia ziemi może wynikać z ruchu pojazdów i maszyn po terenie przedsięwzięcia poprzez ewentualne wycieki substancji ropopochodnych, nie mniej ze względu na prowadzony nadzór nad pracami budowlanymi, wyklucza się możliwość wpływu przedsięwzięcia na standard jakości gleby oraz ziemi.
- Przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu – w przypadku zagospodarowania pod funkcje zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej, parkingu - nie przewiduje się, aby realizacja nowego zagospodarowania powodowała znaczące naruszenie istniejącej rzeźby terenu. Zmiany ukształtowania terenu będą skutkiem eksploatacji złóż kopalni. Budowa instalacji fotowoltaicznych nie spowoduje istotnych przekształceń powierzchni ziemi. Realizacja paneli fotowoltaicznych nie będzie zapewne inwestycją trwale związaną z gruntem. Zgodnie z powszechną technologią, moduły fotowoltaiczne posadowione będą na

konstrukcjach wsporczych wbijanych bezpośrednio w ziemię. Nie przewiduje się, aby nastąpiła ingerencja w głębsze struktury gruntu.

- Emitowaniem hałasu – należy spodziewać się podwyższenia poziomu hałasu, który będzie powstawał na etapie realizacji wszelkich inwestycji. Znacznie szersze oddziaływanie będzie miała w przyszłości działalność związana z eksploatacją kopalni. Źródłem hałasu będzie praca sprzętu wydobywczego oraz praca samochodów ciężarowych służących do wywozu surowców naturalnych i transportu odpadów kamiennych z kopaliny węgla kamiennego, planowanych do rekultywacji wyrobisk. Na podstawie analiz akustycznych dokonywanych w różnych obszarach górniczych, najprawdopodobniej poziom hałasu przekraczający dopuszczalne normy nie będzie wykraczał poza granice obszaru górniczego. Farmy fotowoltaiczne nie są inwestycjami generującymi szczególnie uciążliwy hałas. Nie istnieje prawdopodobieństwo pogorszenia standardu jakości środowiska poza granicami terenów ich lokalizacji.
- Zniszczeniem roślinności – ustalenia projektu zmiany Studium spowodują likwidację zbiorowisk roślinności w obrębie zabudowy. Obszary eksploatacji złóż kopalni przyczynią się do likwidacji zbiorowisk roślinności polnej w fazie eksploatacji. W przypadku lokalizacji farm fotowoltaicznych roślinność zostanie zniszczona na etapie ich budowy, a po wykonaniu instalacji, w czasie eksploatacji elektrowni słonecznej, teren pozostanie biologicznie czynny.
- Pogorszeniem warunków życia zwierząt – tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i usługowej oraz parkingów położone są w istniejących strukturach przestrzennych lub, jak w przypadku obiektów byłych leśniczówek – obecnie są zabudowane, dlatego też nie stanowią miejsc siedliskowych zwierząt. Tereny przeznaczone pod eksploatację kopalni i lokalizację elektrowni fotowoltaicznych, stanowiące otwarte przestrzenie, przestaną być miejscami żerowiskowymi. Należy jednak podkreślić, że gmina Lubartów cechuje się dużą powierzchnią terenów otwartych i nawet po realizacji ustaleń projektu studium, w dalszym ciągu będą one dominowały w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy. W przypadku eksploatacji kopalni nastąpi likwidacja mikrofauny. Po rekultywacji wyrobisk i lokalizacji farm fotowoltaicznych należy spodziewać się odtworzenia miejsc występowania licznych gatunków małych zwierząt. [Zagospodarowanie terenów pod elektrownie fotowoltaiczne będzie wiązało się z ogrodzeniem otwartych dotąd terenów, co spowoduje brak możliwości przemieszczania się przez te tereny dużych zwierząt i tym samym utratę funkcji korytarza ekologicznego terenu.](#)
- Zmiany w krajobrazie – dotyczyć będą w szczególności działalności górniczej oraz lokalizacji farm fotowoltaicznych. Rozwój działalności górniczej zmieni krajobraz w przemysłowy, w obrębie którego będą dominować antropogeniczne formy terenu tj.: wyrobiska, zwałowiska nadkładu i urobku. Jednocześnie, w przypadku działalności górniczej, po zakończeniu eksploatacji i rekultywacji terenu, krajobraz powróci do stanu przez eksploatacją. Należy tu podkreślić, że zgodnie z ustaleniami obowiązujących dokumentów planistycznych w granicach analizowanych terenów występują obecnie tereny górnicze. Po eksploatacji złóż wyrobiska sukcesywnie są rekultywowane.
Farmy solarne odznaczać się będą w krajobrazie jako znacznej wielkości, jednorodne powierzchnie o metaliczno – szarym kolorze, stanowiąc znaczący horyzontalny element krajobrazowy. Należy jednak podkreślić, że tereny ich lokalizacji nie są położone

w obszarach objętych ochroną krajobrazu ani na przedpolu cennych krajobrazów kulturowych.

Realizacja ustaleń zmiany studium niesie za sobą zagrożenie znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Szczególne negatywne oddziaływanie wiąże się z eksploatacją kopalin na dużą skalę, co skutkować będzie zmianami w środowisku fauny i flory oraz nieodwracalnymi zmianami w profilu glebowym oraz zmianami krajobrazowymi. Eksploatacja kopalin, a także rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych z wykorzystaniem łupków węglowych może zagrażać jakości wodom podziemnym na ujęciu wody Rokitno, zlokalizowanego w bliskim sąsiedztwie terenów objętych zmianą studium. Realizacja projektu ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000 oraz innych terenów prawnej obszary przyrody.

Ustalenia studium wiążą się również z pozytywnymi skutkami środowiskowymi, związanymi z rozwojem urządzeń energetyki opartych na odnawialnych źródłach energii, co w skali globalnej przyczyni się do ograniczenia negatywnych zmian klimatycznych. Rozwój działalności gospodarczych wiąże się ze wzrostem dochodów dla budżetu gminy, które wykorzystywane będą dla rozwoju inwestycji infrastrukturalnych i społecznych, służących całej społeczności, w tym również służących ochronie środowiska.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

1. Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., 2021 [w:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
2. Chylarecki Przemysław, 2003. Ptaki obszarów rolniczych. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Warszawa.
3. Ekofizjografia podstawowa Gminy Lubartów, 2008.
4. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2022. Raport o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019.
5. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2022. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2021.
6. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 metodą przeniesienia – tabela; <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod>
7. Główny Urząd Statystyczny - Bank Danych Lokalnych. <https://bdl.stat.gov.pl>
8. Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011. <https://korytarze.pl/mapa/>
9. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.).
10. Nieć Marek, Radwanek-Bąk Barbara, 2014. Ochrona i racjonalne wykorzystywanie złóż kopalin. Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN. Kraków 2014.
11. Ósmy Program działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska. COM(2020) 652 final. Bruksela, dnia 14.10.2020 r.
12. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Dane dotyczące JCWPd i GZWP; <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd>
13. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (Rada Ministrów uchwaliła dokument 16 lipca 2019 r.).
14. Polityka energetyczna Polski do 2040 r.
15. Projekt zmiany Studium dla gminy Lubartów.
16. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
17. Rejonizacja przyrodniczo-rolnicza; Turski i in.1993.
18. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Lublin, marzec 2021. Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r.
19. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego, Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XI/162/2015 z dnia 30 października 2015 r.
20. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Ministerstwo Środowiska, 2013.
21. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubartów.
22. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Lubartów na lata 2017-2023, 2017.
23. Gminna Ewidencja Zabytków, 2014.

24. Opinia na temat „Czy i w jaki sposób złożenie łubka o kodzie 010412 w ilości ok. 1026300Mg w wyrobisku po byłej kopalni piasku „Włodawa I” na działkach 21/1, 21/3, o ogólnej powierzchni 8,0153 ha wpłynie na środowisko, gleby, wody itp.”, dr inż. Renata Patyńska, biegły sądowy z zakresu: Górnictwa, geologii, hydrogeologii, sejsmologii oraz ochrony środowiska.
25. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1973, ze zm.).
26. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 503, ze zm.).
27. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1029, ze zm.).
28. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1072, ze zm.).
29. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2022 poz. 916, z późn. zm.);
30. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2022 poz. 840)
31. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2021 poz. 1326, z późn. zm.);
32. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. 2020 poz. 2028, z późn. zm.).
33. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2019 poz. 1931);
34. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U z 2014 r. poz. 1409);
35. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U z 2016 r. poz. 2183);
36. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2019 poz. 2448);
37. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie rodzajów działań naprawczych (Dz. U. 2016 poz. 1396);
38. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2018 poz. 1119);
39. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016 poz. 1395);
40. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839);